

DEZBATERI PARLAMENTARE

Parlamentul Republicii Moldova de legislatura a XIX-a

SESIUNEA a VIII-a ORDINARĂ – IULIE 2014

Ședința din ziua de 18 iulie 2014

(STENOGRAMA)

SUMAR

1. Declararea ședinței ca fiind deliberativă. (*Onorarea Drapelului de Stat al Republicii Moldova.*)

2. Dezbaterea ordinii de zi și aprobarea ei.

3. Dezbaterea și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege nr.168 din 6 mai 2014 despre încheierea și executarea contractelor la distanță privind serviciile financiare de consum.

4. Dezbaterea și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege nr.163 din 24 aprilie 2014 pentru modificarea și completarea unor acte legislative (*Legea cu privire la zonele economice libere – art.2, 3, 5, 7; Codul vamal – art.91*).

5. Dezbaterea și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege nr.167 din 6 mai 2014 pentru completarea articolului 344 din Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218-XVI din 24 octombrie 2008.

6. Dezbaterea și adoptarea în lectura a doua a proiectul de Lege nr.261 din 1 iulie 2014 pentru modificarea Legii nr. 489-XIV din 8 iulie 1999 privind sistemul public de asigurări sociale.

7. Dezbaterea și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege nr.44 din 7 februarie 2014 cu privire la administratorii autorizați.

8. Dezbaterea și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege nr.434 din 1 noiembrie 2013 privind modificarea și completarea unor acte legislative (*Legea apelor – art.45; Codul subsolului – art.63*).

9. Dezbaterea și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege nr.539 din 27 decembrie 2013 pentru modificarea și completarea Codului de procedură penală al Republicii Moldova nr.122-XV din 14 martie 2003 (*art.6,109, 110¹ ș.a.*).

10. Dezbaterea, aprobarea în primă lectură și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege nr.267 din 4 iulie 2014 privind importul unor echipamente.

11. Dezbaterea și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege nr.67 din 15 februarie 2013 pentru modificarea și completarea literei c) a alineatului (1) al articolului 5 din Legea nr.1569-XV din 20 decembrie 2002 cu privire la modul de introducere și scoatere a bunurilor de pe teritoriul Republicii Moldova de către persoane fizice.

12. Dezbaterea și adoptarea proiectului de Hotărâre nr.187 din 21 mai 2014 cu privire la modificarea și completarea Regulamentului de organizare și

funcționare a Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică, aprobat prin Hotărîrea Parlamentului Republicii Moldova nr.238 din 26 octombrie 2012.

13. Dezbaterea și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege nr.188 din 21 mai 2014 pentru modificarea și completarea Codului penal al Republicii Moldova nr.985-XV din 18 aprilie 2002 (art.134¹², 217⁷, 217⁸ ș.a.).

14. Dezbaterea și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege nr.238 din 19 iunie 2014 privind modificarea și completarea Codului muncii al Republicii Moldova nr.154 din 28 martie 2003 (art.99, 101).

15. Dezbaterea și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege nr.283 din 10 iulie 2014 pentru modificarea și completarea unor acte legislative (*Codul fiscal – art.102; Legea cu privire la gaj – art.2, 4, 6 ș.a.; ș.a.*).

16. Dezbaterea și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege nr.150 din 11 aprilie 2014 pentru modificarea și completarea unor acte legislative (*Legea serviciilor publice de gospodărie comunală – art.2, 12, 131 ș.a.; Legea privind administrația publică locală – art.14, 43; ș.a.*).

17. Aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege nr.111 din 13 martie 2013 pentru completarea articolului 35 din Regulamentul Parlamentului. Proiectul nr. 111 a fost dezbătut într-o ședință anterioară, la ședința de astăzi a avut loc doar procedura de vot.

18. Dezbaterea și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege nr.256 din 30 iunie 2014 pentru modificarea unor acte legislative (*Codul vamal–art. 1, 174, 184¹; Legea cu privire la modul de introducere și scoatere a bunurilor de pe teritoriul Republicii Moldova de către persoane fizice–art. 2, 5, 10*).

19. Dezbaterea și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege nr.35 din 4 februarie 2014 pentru modificarea și completarea unor acte legislative (*Legea cu privire la publicitate–art.19, 22, 28; Legea cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală–art.12; Legea cu privire la tutun și articolele din tutun–art. 1, 2, 5, 6 ș.a.;Legea privind supravegherea de stat a sănătății publice–art. 16, 18, 31 ș.a.; ș.a.*).

20. Aprobarea în lectura a doua a proiectului de Lege nr.285 din 14 iulie 2014 pentru modificarea și completarea unor acte legislative (*Legea privind sistemul de salarizare a funcționarilor publici–anexa nr.2; Clasificatorul unic al funcțiilor publice–capitolul II; ș.a.*). Proiectul nr. 285 a fost dezbătut într-o ședință anterioară, la ședința de astăzi a avut loc doar procedura de vot.

21. Dezbaterea și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege nr.286 din 15 iulie 2014 pentru modificarea și completarea unor acte legislative (*Legea privind descentralizarea administrativă–art. 4; Legea privind administrația publică locală–art.1, 2, 5 ș.a.; Legea privind organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova–art. 4, 10¹; Legea cu privire la distincțiile de stat–art.2; ș.a.*).

22. Dezbateră și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege nr.296 din 17 iulie 2014 pentru ratificarea Acordului de finanțare dintre Republica Moldova și Asociația Internațională pentru Dezvoltare în vederea realizării Proiectului de ameliorare a competitivității II (PAC II).

23. Dezbateră și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege nr.297 din 17 iulie 2014 pentru ratificarea Acordului de credit dintre Republica Moldova și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare în vederea realizării Proiectului de ameliorare a competitivității II (PAC II).

24. Anunțarea unei pauze în cadrul ședinței din 18 iulie 2014.

Ședința începe la ora 10.13.

Lucrările sînt prezidate de domnul Igor Corman, Președintele Parlamentului, asistat de doamna Liliana Palihovici și de domnii Serghei Sîrbu și Oleg Bodrug, vicepreședinți ai Parlamentului.

Domnul Igor Corman:

Bună dimineața, stimați colegi.

Vă rog să vă ocupați locurile.

Domnul Ganaciuc,

Vreau să anunțați prezența în sală.

Domnul Maxim Ganaciuc – șeful Direcției generale documentare parlamentară a Secretariatului Parlamentului:

Doamnelor și domnilor deputați,

Bună dimineața.

Vă anunț că la lucrările ședinței de astăzi a Parlamentului, din totalul celor 101 de deputați, și-au înregistrat prezența 99 de deputați. Nu s-au înregistrat deputații: Ciobanu Maria și Vieru Boris – din motive de sănătate.

Domnul Igor Corman:

Ședința este deliberativă. Vă rog să onorăm Drapelul Țării. *(Se onorează Drapelul de Stat al Republicii Moldova.)*

Vă mulțumesc.

Stimați colegi,

Vă aduc la cunoștință că astăzi își sărbătoresc ziua de naștere colegii noștri Vasili Șova și Vladimir Vitiuc. *(Aplauze.)* Să le dorim „La Mulți Ani!” multă sănătate și succese în activitate.

Domnul Ghilețchi.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Mulțumesc.

Stimate domnule Președinte al Parlamentului,

Mult stimați colegi,

Cuvintele noastre sînt prea sărace să exprime durerea și tot ce simțim în legătură cu tot ce s-a întîmplat ieri în estul Ucrainei. Prăbușirea acestui avion de pe cursa Amsterdam – Kuala Lumpur este o tragedie, este o dramă. Fără să intru în detalii, cred că avem o datorie morală, avînd în vedere că 298 de persoane nevinovate si-au pierdut ieri viața în această catastrofă aviatică.

Domnule Președinte,

Propun, adică dumneavoastră să propuneți să avem un minut de reculegere în memoria celor care au murit nevinovat ieri în această catastrofă aviatică.

(Se păstrează un minut de reculegere.)

Domnul Igor Corman:

Stimați colegi,

Acum revenim la ordinea de zi. Vă aduc la cunoștință că noi am aprobat ieri, regulamentar, ordinea de zi și acum nu avem altceva de făcut decît să implementăm această agendă. Văd că cîțiva colegi, dar chiar mai mulți s-au anunțat, nu știu care este motivul. *(Rumoare în sală.)* La ordinea de zi doar președinții comisiilor și autorii proiectelor care sînt în ordinea de zi.

Domnule Ghimpu,

Dumneavoastră puteți să faceți apel către mine oricînd doriți, dar nu cînd discutăm proiectele din ordinea de zi. Vă rog să vă înscrieți cu o declarație la sfîrșitul ședinței și nu este nici o problemă. *(Rumoare în sală.)*

Deci, domnule Ioniță, v-ați înregistrat în legătură cu ordinea de zi? Înțeleg.

Vă rog.

Domnul Veaceslav Ioniță:

Domnule Președinte,

Astăzi, președinții de comisii nu pot face propuneri, dar vă rog să faceți uz de dreptul dumneavoastră, sînt cîteva proiecte de lege pentru care comisia a prezentat astăzi raport și ele sînt foarte importante.

Primul proiect este Legea nr.222 privind societățile pe acțiuni. Această lege vine să rezolve o problemă cu privire la desfășurarea ședințelor societăților pe acțiuni. Și comisia a susținut unanim acest proiect de lege și vă rugăm să-l introduceți în ordinea de zi. Nr.222.

Al doilea proiect de Lege este nr.537, din anul 2012, iarăși vine să rezolve o problemă legată de securitatea datelor la regulator. Și anume back-up-ul și CNPF-ul roagă să fie examinat. A, nr.537, da. Și nr.131, cu achizițiile publice. Este un proiect bun, s-a coordonat cu autorii și toți insistă ca să fie astăzi. Și, în sfîrșit, nr.257, Nomenclatorul de mărfuri este, iarăși, în regim de urgență. Comisia roagă să fie introdus în ordinea de zi.

Domnul Igor Corman:

Domnule președinte Ioniță,

Dumneavoastră știți că noi le putem introduce în ordinea de zi numai în cazul în care eu fac uz de drepturile pe care le am și propun acest lucru. Eu îmi

rezervez dreptul să mai analizez propunerile dumneavoastră pe parcursul zilei de astăzi.

Domnul Ghimpu.

Domnul Mihai Ghimpu:

Mulțumesc, domnule Președinte,

Domnule Președinte,

Ați inclus în ordinea de zi proiectul de Lege nr.286, care prevede acordarea de ... nici nu știu cum să mă exprim, drepturi supraconstituționale al autonomiei teritoriale Găgăuzia. Constituția prevede doar că avem structuri de nivelul unu, doi și acum acest proiect vine să ofere al treilea, ceea ce nu există în lume așa ceva, specială. Constituția prevede, articolul 111, statut special, dar nu înseamnă ca unitate teritorial-administrativă specială.

Nu vă bateți joc de Constituție, și vă rog să excludeți din ordinea de zi acest proiect, și de integritatea morală și națională a poporului care este băștinașul acestui pământ.

Mulțumesc.

Domnul Igor Corman:

Președinții de comisie, acum le dau prioritate.

Doamna Ivanov.

Doamna Violeta Ivanov:

Domnule Președinte,

Rog respectuos, cu referire la punctul 9 din ordinea de zi, deci este vorba despre proiectul de Lege nr.264 – Legea bugetului de stat. Rog respectuos să dispuneți distribuirea sintezei, deoarece nu o avem și am înțeles că acolo au fost multe modificări.

Domnul Igor Corman:

Da, doamnă președinte, eu am dispus deja sa fie repartizat textul. Deci nu-l vom dezbate pînă cînd nu-l vor avea toți deputații, doar atunci.

Domnul Popa.

Domnul Gheorghe Popa:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Domnule Președinte,

Eu am ridicat această problemă și la ședința Biroului permanent. Este vorba despre excluderea din ordinea de zi a proiectului de Lege cu nr.291. Vreau să informez plenul Parlamentului că această inițiativă legislativă a fost înregistrată în cadrul comisiei abia ieri. Conceptul acestei inițiative legislative a fost preluat din alte două inițiative legislative ale Guvernului, care au fost înaintate în Parlament încă în anul 2012.

Vreau să vă zic că grupul de lucru, care a fost format în cadrul comisiei, foarte minuțios pe acest parcurs a examinat aceste două inițiative legislative ale

Guvernului. Noi nu am primit din partea Guvernului materialele suficiente pentru a forma raportul comisiei și prezentarea lui în plenul Parlamentului.

Mai mult decât atât, vreau să vă zic că comisia nu a putut examina în cadrul ședinței comisiei această inițiativă din aceste considerente. De aceea, respectuos, vă rog să excludem această inițiativă, să o lăsăm pe toamnă, fiindcă, într-adevăr, trebuie de lucrat foarte insistent pe marginea acestui proiect de lege.

Mulțumesc.

Domnul Igor Corman:

Da. Mulțumesc.

Voi examina propunerea dumneavoastră.

Domnul Hadârcă.

Domnul Ion Hadârcă:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Stimați colegi,

Ion Hadârcă, Președintele Frațiunii Partidului Liberal Reformator.

Stimați colegi,

Un grup de deputați reformatori vine cu două inițiative legislative vizînd două probleme stringente, fără a căroră soluționarea noi nu avem dreptul moral să mergem în vacanță. Este vorba despre inițiativa legislativă, un proiect de Hotărîre pentru constatarea ilegalității concesiunii Întreprinderii de Stat „Aeroportul Internațional Chișinău” și a activelor acesteia, nr.299. Și proiectul de Lege privind exproprierea de interes național a pachetului de acțiuni în mărime de 22% 75 în Banca de Economii – SA, cedate în urma emisiunii suplimentare din iulie 2013, nr.300. Semnăturile necesare sînt, sînt valide.

Vă mulțumesc.(*Rumoare în sală.*)

Domnul Igor Corman:

Care-i propunerea dumneavoastră, domnule Hadârcă?

Domnul Ion Hadârcă:

De a fi introduse în ordinea de zi.

Domnul Igor Corman:

Sînt rapoartele comisiilor, s-a făcut propunerea la Biroul permanent?

Domnul Ion Hadârcă:

O să facem pauză și o să fie.

Domnul Igor Corman:

Deci ați anunțat despre intenția de a demara aceste proceduri? Așa înțeleg.

Domnul Ion Hadârcă:

Da, da.

Domnul Igor Corman:

Am luat act.

Domnul Munteanu.

Domnul Valeriu Munteanu:

Domnule Președinte,

Vă rog frumos să faceți uz de dreptul dumneavoastră de Președinte al Parlamentului și de Președinte al ședinței și să introduceți în ordinea de zi proiectul de Hotărâre privind numirea Avocatului Poporului și Avocatului Copilului, având în vedere că, conform articolului 8 alineatul (1), Comisia specială pentru selectarea candidaților v-a prezentat doi candidați pentru avocatul poporului, doi candidați pentru Avocatul Copilului, dar ... și Parlamentul are obligația ca, în termen de 15 zile de la prezentarea candidaturilor, să fie selectați, altfel concursul va fi anulat, iar la toamnă, când vă gândiți voi să-i selectați, atunci va fi prea târziu.

Sper să găsiți resurse interioare, pe interiorul arcului guvernamental, să rezolvați această problemă, dând un semnal foarte corect și societății civile, și societății în general că putem să rezolvăm această problemă care, iarăși, trenează deja de mai bine de un an de zile.

Mulțumesc.

Domnul Igor Corman:

Domnule Munteanu,

A fost exact și intenția mea, fiindcă este un lucru foarte important. Și eu tot intenționez să fac uz, pe parcursul zilei de astăzi, să propun aceste proiecte în dezbateri, în pofida faptului că avem foarte multe alte proiecte. Și am să revin pe parcursul ședinței de astăzi. (*Rumoare în sală.*)

Toată lumea va fi anunțată, dar toată lumea trebuie să fie prezentă aici, în sală. (*Rumoare în sală.*)

Doamna Fusu.

Doamna Corina Fusu:

Domnule Președinte Corman,

Doamnă vicepreședinte Palihovici,

Ieri, au fost dezbătute și votate în primă lectură două proiecte extrem de importante: nr.101 și nr.180, cu...

Domnul Igor Corman:

Nu vă supărați, stimată colegă, noi discutăm despre ziua de astăzi. (*Rumoare în sală.*)

Apoi, dar... vă rog, căci avem foarte mult de muncit.

Doamna Fusu.

Doamna Corina Fusu:

... îmi închideți permanent microfonul...

Domnul Igor Corman:

Fiindcă sînt obligat să vă aduc la ordine și să vă amintesc despre ce discutăm noi acum.

Eu, în general, ar trebui să nu vă dau cuvîntul, doamnă Fusu, deoarece nu aveți dreptul să vă pronunțați. Eu am spus președinții comisiilor și autorii proiectelor de lege.

Și, dacă eu fac lucrul acesta și dumneavoastră îmi săriți în cap, atunci, eu vă retrag cuvîntul.

Stimați colegi,

Eu cred că este suficient ... (*Rumoare în sală.*)

Doamnă Fusu,

Vă rog.

Doamna Corina Fusu:

Mă adresez doamnei Liliana Palihovici, autoarea proiectului cu nr.101 cu privire la cota de gen.

Și o rog frumos și respectuos, din numele colegelor noastre deputate, dar și din numele tuturor femeilor din Republica Moldova, să includem pe ordinea de zi proiectul cu nr.101, pentru lectura a doua, ca să nu părem caraghioși că am votat un proiect de lege care nu va intra în vigoare în această sesiune.

Mulțumesc respectuos.

Domnul Igor Corman:

Doamna Palihovici.

Domnul Valeriu Munteanu:

Cît de frumos.

Doamna Liliana Palihovici:

Doamnă Fusu,

Cu mare plăcere aș face acest lucru, dacă această decizie mi-ar aparține doar mie. În Parlament, toate deciziile sînt luate prin votul plenului.

Deci ieri, a fost discutat și am spus că eram gata chiar ieri să o votăm și în lectura a doua, inițiativa noastră. Raportul comisiei trebuie să fie. Și a fost propunerea de comasare a proiectelor.

Astăzi, din păcate, noi trebuie să hotărîm cum mergem în continuare pe aceste două proiecte: le comasăm sau le dezbatem separat.

Domnul Igor Corman:

Domnul Hadârcă.

Domnul Ion Hadârcă:

Foarte scurt, foarte laconic.

Domnule Președinte,

Noi insistăm să fie incluse în ordinea de zi proiectele cu nr.299 și nr.300, supuse votului pentru a fi incluse în ordinea de zi, sau vă rugăm să uzați dumneavoastră de dreptul de a le include în ordinea de zi.

Domnul Igor Corman:

O să examinez propunerea dumneavoastră.
Domnul Petkov.

Domnul Alexandr Petkov:

Da. Vă mulțumesc, domnule Președinte.
Domnule Președinte,

Rog foarte mult să ne faceți lumină: care este soarta proiectului cu nr.293? Este vorba de Hotărârea pentru aprobarea Declarației Parlamentului privind neutralitatea și libertatea Internetului și dezvoltarea societății informaționale.

Inițiativa este semnată de cel puțin 10 deputați din toate fracțiunile parlamentare. Și era vorba ca noi să îl adoptăm ieri, probabil, azi, dar nu o văd. Și vreau să știu, totuși, care este soarta acestui document important?

Mulțumesc.

Domnul Igor Corman:

Da. Vom face lumină și asupra acestui subiect, domnule Petkov.

Și acum, stimați colegi, trecem la examinarea ordinii de zi. Și primul proiect pe care îl propun dezbaterilor este cu nr.168, pentru lectura a doua, proiectul de Lege despre încheierea și executarea contractelor la distanță privind serviciile financiare de consum.

Domnule Ioniță,

Vă rog să prezentați raportul comisiei. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Veaceslav Ioniță:

Stimați colegi,

Comisia economie, buget și finanțe a examinat proiectul de Lege cu nr.168 care prevede serviciile financiare de consum. La raportul comisiei dumneavoastră aveți anexată sinteza care a fost coordonată cu autorii amendamentelor și cu autorul proiectului de lege. Comisia propune aprobarea acestui proiect de lege în lectura a doua, care să fie și lectură finală, ținând cont de sinteza alăturată raportului. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Igor Corman:

Întrebări nu sînt.

Vă mulțumesc, domnule președinte.

Următorul proiect, de asemenea pentru lectura a doua, este cu nr.163, proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative.

Domnule Ioniță,

Vă rog, raportul comisiei.

Luați-le pe toate, căci sînt multe.

Domnul Veaceslav Ioniță:

Stimați colegi,

Comisia economie, buget și finanțe vine cu raportul și sinteza cu privire la proiectul de Lege nr.163, care prevede modificarea mai multor acte legislative. Trebuie să menționez că, alăturat la raport, aveți sinteza care a trecut în comisie. Avem foarte multe amendamente. Avem avizul pozitiv al Guvernului. Voi menționa doar vreo trei momente.

Această lege vine să rezolve problema invocată de deputatul Vitiuc, legată de orașul Bălți, prin care se rezolvă TVA-ul la importul de troleibuze.

De asemenea, Guvernul a dat aviz pozitiv la un amendament pe care l-am semnat eu împreună cu domnul Valeriu Munteanu, legat de scutirea de TVA la reparațiile care vor fi efectuate în Municipiul Chișinău.

Tot în acest proiect de lege se rezolvă o altă situație prin care delegăm Guvernului dreptul de a avea relații cu bugetele locale în condiția nevotării bugetului de stat. Și multe alte amendamente asupra cărora avem avizele.

Și comisia propune, cu majoritatea voturilor, susținerea acestui proiect de lege important în a doua lectură.

Domnul Igor Corman:

Întrebări?

Domnul Godoroja.

Domnul Dumitru Godoroja:

Propunem un amendament cu privire la anexa nr.1 litera a) din nr.451 privind reglementarea prin licențiere a activității de întreprinzător, la coloana a doua, „cuantumul taxei”, după cuvîntul „unitate” se adaugă sintagma „post de joc”, fiindcă o unitate astăzi are mai multe posturi de joc și se adaugă după cuvîntul „unitate” și „post de joc”, ca să fie o claritate, să fie interpretat corect.

Domnul Veaceslav Ioniță:

Deci este vorba de redacție.

Am înțeles. Am crezut că...

Domnul Dumitru Godoroja:

Deci „unitate” și „post de joc.”

Domnul Veaceslav Ioniță:

Am înțeles. (*Rumoare în sală.*)

Deci nu e amendament.

Domnule deputat,

Nu este vorba de amendament, este vorba de o claritate de ... dacă va fi... (*Rumoare în sală.*)

Domnul Igor Corman:

Domnul Godoroja.

Domnul Dumitru Godoroja:

După cuvîntul „unitate” se adaugă sintagma „și post de joc”, să facem o claritate, că astăzi unitatea poate să conțină mai multe aparate de joc ...

Domnul Veaceslav Ioniță:

Eu am înțeles să

Domnul Dumitru Godoroja:

Da.

Domnul Veaceslav Ioniță:

Domnule deputat,

Aici nu văd... e o clarificare și ...

Domnul Dumitru Godoroja:

E un amendament chiar. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Igor Corman:

Păi bine. E o chestie de redactare? Se acceptă? (*Rumoare în sală.*) Da.

Doamna Domentî.

Doamna Oxana Domentî:

Domnule Președinte,

Mulțumesc.

Eu vreau... am o solicitare de procedură, domnule președinte Corman.

Să indicați Secretariatului Parlamentului să plaseze în format electronic agenda și toate proiectele de lege, pentru că este foarte dificil de lucrat. Sînt multe proiecte care datează cu multe date ...

Rugăm mult.

Domnul Igor Corman:

Da, este și rezultatul activității noastre de ieri, pînă la 12 noaptea. Secretariatul lucrează. Și eu sper că, în viitorul cel mai apropiat, totul va fi plasat, așa cum ați solicitat dumneavoastră.

Rog și eu încă o dată Secretariatul să accelereze.

Acestea au fost întrebările.

Mulțumesc, domnule președinte.

Următorul proiect pe care îl propun, de asemenea pentru lectura a doua, este cu nr.167, proiectul de Lege pentru completarea articolului 344 din Codul contravențional al Republicii Moldova nr.218-XVI din 24 octombrie 2008.

Doamnă președinte Apolschi,

Vă rog, raportul comisiei.

Doamna Raisa Apolschi:

Stimate domnule Președinte,

Stimați colegi,

Comisia juridică, numiri și imunități a examinat inițiativa legislativă, proiectul de Lege nr.167 pentru completarea articolului 344 din Codul contravențional, și comunică următoarele.

Scopul proiectului de lege constă în completarea articolului nominalizat din Codul contravențional prin stabilirea sancțiunilor pentru încălcarea cerințelor privind încheierea și executarea contractelor la distanță privind serviciile financiare de consum.

Proiectul de lege a fost aprobat în primă lectură pe 19 iunie 2014.

Șapte comisii permanente au recomandat proiectul de lege spre examinare și adoptare în ședințele plenare. O comisie nu a adoptat nici o decizie, din lipsa majorității voturilor.

Comisia a examinat și a acceptat amendamentul deputatului Ion Stratulat privind completarea alineatului (5) al articolului 344 din Codul contravențional al Republicii Moldova cu sancțiuni contravenționale aplicate persoanei fizice.

În urma examinării, Comisia juridică, numiri și imunități, în conformitate cu articolul 27 din Regulamentul Parlamentului, cu votul majorității deputaților, propune adoptarea proiectului de Lege nr.167 din 6 mai 2014 în a doua lectură, ținând cont de sinteza amendamentelor, propunerilor și obiecțiilor, care face parte integrantă din prezentul raport.

Vă mulțumesc.

Domnul Igor Corman:

Mulțumesc, doamnă președinte.

Întrebări nu sînt.

Următorul proiect, pe care-l propun, de asemenea, în lectura a doua, este cu nr.261, proiectul de Lege pentru modificarea Legii nr.489-XIV din 8 iulie 1999 privind sistemul public de asigurări sociale.

Domnule Hotineanu,

Vă rog să prezentați raportul comisiei.

Domnul Vladimir Hotineanu:

Stimate domnule Președinte,

Doamnelor și domnilor deputați,

Proiectul de lege, inițiativă a Guvernului, deci a fost raportat în lectura întâi.

Este un proiect de ordin tehnic, care prevede raportarea către fondul social de către angajatori, indiferent de tipul de proprietate, raportare lunară privind impozitele sociale defalcate în fondul social.

Se propune votul în lectura a doua.

Domnul Igor Corman:

Mulțumesc, domnule președinte.

Întrebări nu sînt.

Următorul proiect, în lectura a doua, cu nr.44, proiectul de Lege cu privire la administratorii autorizați.

Doamnă președinte Apolschi,
Vă rog, raportul comisiei.

Doamna Raisa Apolschi:

Stimate domnule Președinte,
Stimați colegi,

Comisia juridică, numiri și imunități a examinat proiectul menționat. Deci proiectul de Lege cu privire la administratorii autorizați a fost elaborat în vederea realizării Planului de acțiuni pentru implementarea Strategiei de reformă a sectorului justiției pentru anii 2011 – 2016, aprobat prin Hotărârea Parlamentului nr. 6 din 12 februarie 2012.

Proiectul de lege vine, de asemenea, să execute adresarea Curții Constituționale, expusă în Hotărârea nr.24 din 22 decembrie 2005, unde Curtea a relevat că condițiile de admitere în exercitarea activității de administrator al insolabilității și de desemnare a administratorilor insolabilității la întreprinderile insolabile, prevăzute de legislație, sînt sumare.

De asemenea, Curtea a statuat că legislația nu prevede expres cerințele față de pregătirea profesională și selectarea candidaților la funcția de administrator al insolabilității.

Scopul proiectului de lege este instituirea cadrului legal privind autorizarea, organizarea și supravegherea activității profesionale a administratorilor pentru a consolida calitatea actului justiției, economia, transparența și celeritatea efectuării acțiunilor în procedura de insolabilitate și dizolvarea persoanei juridice și a întreprinzătorului individual.

În cadrul dezbaterilor, comisia a examinat amendamentele deputaților, precum și propunerile comisiilor permanente, care se găsesc în sinteza amendamentelor, parte componentă a raportului.

Comisia, urmare a votului majorității membrilor, propune proiectul de Lege din 7 februarie 2014 sub nr.44 cu privire la administratorii autorizați spre examinare și adoptare în lectura a doua în ședința de plen a Parlamentului.

Eu vă mulțumesc.

Domnul Igor Corman:

Mulțumesc, doamnă președinte.

Întrebări nu sînt.

Și acum, am să vă rog, doamnă președinte, să prezentați și raportul pentru proiectul de Lege nr.434 privind modificarea și completarea unor acte legislative (Legea apelor, Codul subsolului).

Doamna președinte Ivanov.

Sînteți gata?

Doamna Violeta Ivanov:

Stimați colegi,

Comisia mediu și schimbări climatice a examinat proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către deputații Ion Balan, Nicolae Olaru, Andrei Vacarciuc, și raportează următoarele.

Prin această inițiativă legislativă, autorii au propus modificarea și completarea Legii apelor și a Codului subsolului și anume au propus ca în zonele în care nu există surse necesare de apă de suprafață, dar există rezerve suficiente de ape subterane, inclusiv cu proprietăți potabile, să se permită folosirea acestora în scopul irigațiilor prin picurătoare fără acordul Guvernului.

Amendamentele și propunerile, propunerile și obiecțiile înaintate au fost dezbătute și votate conform sintezei anexate la prezentul raport.

Probabil, o aveți.

În urma examinării proiectului de lege, Comisia mediu și schimbări climatice nu a adoptat nici o decizie, deoarece nu a fost acumulat numărul necesar de voturi.

Adoptarea proiectului rămâne la latitudinea Parlamentului.

Mulțumesc.

Domnul Igor Corman:

Mulțumesc, doamnă președinte.

Întrebări nu sînt.

Următorul proiect, pentru lectura a doua, cu nr.539, pentru modificarea și completarea Codului de procedură penală a Republicii Moldova nr.122-XV din 14 martie 2003.

Doamnă președinte Apolschi,

Vă rog, raportul comisiei.

Doamna Raisa Apolschi:

Stimate domnule Președinte,

Onorat Prezidium,

Stimați colegi,

Comisia juridică, numiri și imunități a examinat, cu titlu de inițiativă legislativă, proiectul de Lege nr.539 din 27 decembrie 2013 pentru modificarea și completarea Codului de procedură penală.

Proiectul de lege are drept scop aducerea cadrului juridic național în corespundere cu prevederile Convenției Consiliului Europei pentru protejarea copiilor împotriva exploatații sexuale, adoptată la Lanzarote la 25 octombrie 2007 și ratificată de către Republica Moldova în decembrie 2011.

Proiectul de lege a fost aprobat în primă lectură la 11 aprilie 2014.

Opt comisii permanente au recomandat proiectul de lege spre examinare și adoptare în ședințele plenare al Parlamentului.

Una dintre comisii nu a adoptat nici o decizie, din lipsa majorității voturilor.

Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului, Guvernul Republicii Moldova, Procuratura Generală, Curtea Supremă de Justiție, Consiliul Superior al Magistraturii, Centrul Național Anticorupție, Institutul Național al Justiției au susținut proiectul de lege, înaintînd și unele propuneri de îmbunătățire a proiectului.

Comisia a examinat avizul Guvernului și amendamentele cu privire la proiectul de lege.

În urma examinării, Comisia juridică, numiri și imunități, în conformitate cu articolul 27 alineatul (1) din Regulamentul Parlamentului, cu votul majorității deputaților, propune adoptarea proiectului de lege în a doua lectură, ținînd cont de sinteza amendamentelor, propunerilor și obiecțiilor, care face parte integrantă din prezentul raport.

Vă mulțumesc.

Domnul Igor Corman:

Mulțumesc, doamnă președinte.

Întrebări nu sînt.

Următorul proiect, pentru prima lectură, cu nr.267, proiectul de Lege privind importul unor echipamente.

Doi deputați au înregistrat acest proiect.

Cine-l prezintă? Domnul Lucinschi? (*Rumoare în sală.*)

Proiectul nr.267.

Vă rog.

Domnul Chiril Lucinschi:

Stimate domnule Președinte,

Stimați deputați,

Prezentul proiect de lege a fost elaborat drept urmare a solicitării parvenite de la teleradio, Compania „Teleradio-Moldova”.

În 2013, Compania „Teleradio-Moldova” a obținut surse financiare bugetare pentru dezvoltarea tehnologică în valoare de 12 milioane de lei pentru utilizarea acestor resurse cu randament maximal radiodifuzorul public a decis să modernizeze integral studioul numărul unu, precum și stația satelit.

În configurația modificată, studioul numărul unu va integra trei platouri individuale. Unul – pentru programul de știri „Mesager” și alte programe informative. Altul – pentru emisiunea „Moldova în direct” și celălalt – pentru emisiunea matinală „Bună dimineața”.

În urma licitațiilor efectuate au fost încheiate contracte privind achiziționarea bunurilor și serviciilor.

Totodată, Uniunea Europeană de Radio și Televiziune s-a oferit să acorde un grant de circa 150 de mii de franci elvețieni pentru achiziționarea echipamentului stației satelit.

Prin urmare, la importul bunurilor contractate, Compania „Teleradio-Moldova” este nevoită să suporte cheltuieli enorme pentru procedurile vamale, aceste costuri depășind posibilitățile financiare ale companiei.

De aceea, prin aprobarea prezentului proiect de lege, se va contribui la modernizarea și la buna activitate a radiodifuzorului public din Republica Moldova.

Rog susținerea.

Domnul Igor Corman:

Întrebări nu sînt.

Domnule președinte,
Și raportul comisiei îl prezentați?

Domnul Chiril Lucinschi:

Da.

Domnul Igor Corman:

Vă rog.

Domnul Chiril Lucinschi:

De fapt, deja, am prezentat esența proiectului și doar pot să adaug că... o clipă... acest proiect... raportul, de fapt, ar trebui să fie prezentat nu de mine.

Îmi cer scuze, domnule Ioniță. (*Rîsete în sală.*)

Domnul Igor Corman:

Dacă oferiți colegului, domnului Ioniță, atunci să prezinte el raportul. Da, vă rog.

Domnul Veaceslav Ioniță:

Stimați colegi,

Comisia economie, buget și finanțe a examinat proiectul de Lege nr.267 și propune aprobarea acestui proiect de lege în primă lectură și adoptarea acestuia în a doua lectură, dar care să fie considerată și ca lectură finală.

La proiectul de lege avem și avizul pozitiv al Guvernului.

Domnul Igor Corman:

O întrebare.

Domnul Reidman.

Domnul Oleg Reidman:

Da. Domnule președinte,

Как отражаются эти деньги в... Каким способом они придут в компанию? Что это? Это же от учредителя, я так понимаю, бюджетное средство, это должно быть увеличение уставного капитала или на пополнение оборотных средств?

Domnul Veaceslav Ioniță:

El... sînt... autorul proiectului de lege. Aceasta era. De fapt, noi am examinat la comisie doar faptul că scutim de taxe. Dar autorul proiectului de lege confirmă că ei au fost bugetați, acești bani, ei i-au procurat și roagă ca noi să îi scutim de taxe.

Deci ei sînt în bugetul companiei.

Domnul Oleg Reidman:

Да, всякие облегчения, которые государство оказывает...

Domnul Veaceslav Ioniță:

Este sub formă de susținere. Este o formă de susținere.

Domnul Oleg Reidman:

... Всякие облегчения, которые государство оказывает, должны отражаться как доход. Он облагаемый потом.

Domnul Veaceslav Ioniță:

Noi scutim. Noi îi scutim.

Domnul Igor Corman:

Domnul Lucinschi.

Domnul Chiril Lucinschi:

Eu vă mulțumesc.

Eu vreau să confirm că noi avem avizul Guvernului, avizul Consiliului Concurenței.

Acești bani au fost alocați în buget, dar nu au fost alocați bani pentru serviciile, pentru ... (*rumoare în sală*) da, pentru devamare, pentru procedura de devamare.

Domnul Veaceslav Ioniță:

Bugetul a dat numai pentru echipament, nu a dat pentru procedurile vamale.

Domnul Chiril Lucinschi:

De aceea, este solicitarea prin abrogare, procedura de abrogare ... procedura de derogare, să trecem acest ...

Domnul Veaceslav Ioniță:

Deci domnul Reidman spune că această scutire este cotată ca venit și va fi impozitată. Și trebuie să dăm în bugetul companiei bani suplimentari ca să achite impozitul pe venit. Aceasta spune domnul Reidman. Și ... (*Rumoare în sală.*)

Deci noi îi scutim pe ei de taxe și toate plățile aferente, în cazul de față, ar fi corect. Atunci, într-adevăr, fiindcă este prima lectură și ...

Domnule Președinte,

În acest caz, Parlamentul ar fi bine să voteze această propunere a domnului Reidman, că să fie scutit de toate taxele, drepturile de import și alte plăți aferente acestor scutiri. Deoarece el va fi nevoit să achite impozit pe venit din aceste scutiri și aceasta este 15 la sută din scutire.

Propun ca amendamentul domnului Reidman să fie supus votului și deja noi îl vom redacta.

Ideea este clară, ca să fie scutit și din ...(*Rumoare în sală.*) Da, prima lectură, amendamentul, și a doua lectură. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Igor Corman:

Domnul Anghel.

Domnul Veaceslav Ioniță:

Are aviz pozitiv.

Domnul Gheorghe Anghel:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Eu nu știu exact: o să răspundă domnul Ioniță sau autorul. Întrebarea mea se referă la echipamentul care se procură de la o companie română. Se procură de la producător sau compania română este intermediar?

Domnul Veaceslav Ioniță:

Autorul. Eu nu cunosc regulile.

Domnul Igor Corman:

Domnul Lucinschi.

Domnul Chiril Lucinschi:

Da, imediat. O clipă, vă rog.

Eu nu cred că această companie este producătorul. Eu consider că această companie reprezintă compania producător.

De aceea și a fost achiziționat, pentru că această companie a participat la licitație, adică compania câștigătoare în urma licitației desfășurate de „Teleradio-Moldova”.

Domnul Igor Corman:

Domnul Anghel.

Domnul Gheorghe Anghel:

Întrebarea mea este... deoarece noi am mai cumpărat troleibuze beloruse tot prin companii românești. Adică, prin intermediari, noi plătim cu mult mai scump decât am procura de la producători. Aceasta este... sînt bănuielile noastre rezonabile.

Mulțumesc.

Domnul Igor Corman:

Domnul Lucinschi.

Domnul Chiril Lucinschi:

Eu vreau doar să adaug că această licitație a fost una publică și orice companie avea tot dreptul să participe la licitație. În urma licitației, a fost determinată compania câștigătoare. Această companie este indicată în ... avizul nu avizul, dar în rezultatele concursului.

Domnul Veaceslav Ioniță:

Domnule deputat,

Noi, de fapt, aici ... Dacă sînt, într-adevăr, întrebări referitoare la procedura cum s-a făcut licitația, este un subiect separat.

Noi aici doar discutăm faptul că, în urma acestor licitații, compania roagă să fie scutiri.

Și domnul Reidman a făcut o clarificare, ca să scutim și de impozit pe venit de pe aceste scutiri. Deci noi aceasta discutăm.

Domnul Igor Corman:

Mulțumesc, domnule președinte,

Acestea au fost întrebările.

Stimați colegi,

Acum eu voi supune votului aprobarea în primă lectură a proiectul cu nr.267. Cine este pentru rog să voteze.

Cu majoritatea voturilor, proiectul nr. 267 este aprobat în primă lectură.

Așa cum am convenit, eu supun votului amendamentul domnului Reidman. El a fost formulat pentru stenogramă. Îl supun votului. Cine este pentru? Toți deputații sprijină acest amendament.

Și dacă nu sînt obiecții, îl supun votului și în a doua lectură. Toată lumea este de acord. Deci supun votului adoptarea în a doua lectură a proiectului cu nr.267. Cine este pentru?

Rog numărătorii să anunțe rezultatele. (*Rumoare în sală.*)

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 24.

Sectorul nr.2 – 40.

Sectorul nr.3 – 15.

Domnul Igor Corman:

Cu 79 de voturi, proiectul cu nr.267 este adoptat în a doua lectură.

Și acum, stimați colegi,

Vă rog să-îmi permiteți să vă prezint proiectul de Lege cu nr.67 pentru modificarea și completarea literei c) a alineatului (1) al articolului 5 din Legea nr.1569-XV din 20 decembrie 2002 cu privire la modul de introducere și scoatere a bunurilor de pe teritoriul Republicii Moldova de către persoane fizice.

Stimați colegi,
Domnilor deputați,

Propun astăzi atenției dumneavoastră un proiect de lege destinat acelor din diaspora moldovenească și familiilor lor din țara noastră.

Acest proiect de lege propune un lucru simplu și, totodată, este foarte important să nu îi mai penalizăm, prin taxe vamale, pe cetățenii noștri care trăiesc în străinătate și care doresc să revină definitiv în Moldova.

Compatrioții noștri din diasporă trebuie să vadă că țara îi dorește înapoi și îi primește bine, atât cât se poate, în condițiile economice pe care le avem în țară.

Și cred că proiectul de Lege este o dovadă de respect pentru diaspora moldovenească, cea care a contribuit și contribuie în continuare la susținerea comunităților noastre locale, prin banii pe care îi transmite din străinătate.

Acest proiect de lege extinde categoria acelor care beneficiază de scutiri de taxe vamale pentru bunurile personale aduse la revenirea definitivă în țară.

Astăzi, această categorie este definită foarte restrictiv, iar scutirile la aducerea de bunuri aferente revenirii definitive în țară se acordă doar acelor care au efectuat procedura scoaterii din evidență de la locul de trai atunci când au părăsit Republica Moldova.

Însă marea majoritate a moldovenilor plecați din țară, stimați colegi, nu au efectuat această procedură. Ei sînt cu toții partea diasporei moldovenești și, totuși, ei sînt tratați discriminatoriu atunci când doresc să se întoarcă la baștină.

Prin acest proiect, eu vă propun să nu îi tratăm pe moldovenii care revin în țară cu aceleași condiții ca pentru firmele comerciale care fac importuri în Republica Moldova.

Acești oameni nu fac business. Iar venirea fiecărui cetățean plecat la muncă în străinătate este un câștig pentru Moldova.

Atunci când un moldovean se întoarce acasă după ani de muncă în Italia, nu este corect să pretindem taxe vamale, dacă aduce în țară un televizor sau un calculator. Sînt bunuri obținute prin munca lui, bunuri pentru care a plătit taxe atunci când le-a cumpărat. Sînt bunuri pe care el sau familia lui le va folosi în țară, iar aceasta ajută Moldova.

Atunci când un moldovean, aflat la muncă în Belgia, vrea să se întoarcă acasă și trimite înaintea lui în țară un colet pentru copii sau părinți, nu este corect să îl taxăm la vamă.

Să îi lăsăm pe oamenii care vin în țară să își aducă bunurile personale și să nu le punem piedici.

Stimați deputați,

Nu trebuie să ne temem că acest proiect de lege va naște abuzuri, permițînd aducerea de bunuri din străinătate fără taxe vamale.

Acei care aduc bunurile respective, vor demonstra prin permisul de ședere sau prin permisul de muncă, eliberat de statul în care locuiesc temporar, faptul că sînt, într-adevăr, moldoveni din diasporă, care au trăit și au muncit în alte țări, și nu simpli turiști.

În plus, pentru a îngusta și mai mult calea spre abuz, avizul Guvernului la proiectul de lege prevede că scutirea de taxe vamale se va acorda pentru un cetățean o singură dată la cinci ani de zile.

Este adevărat că statul se va lipsi de unele sume provenite din încasările vamale, dar e un efort care merită făcut. Și e un semn de recunoștință pentru faptul că diaspora moldovenească este foarte legată de țară.

De ani de zile, remitențele moldovenilor din străinătate ajută, în mod semnificativ, economia Moldovei. Și fără aceste remitențe, cred că, astăzi, nu am fi în situația în care sîntem și țara s-ar fi prăbușit sub povara sărăciei.

Stimați colegi,

Pentru că au ținut Republica Moldova pe linia de plutire prin munca lor și prin economiile lor, pentru că nu au uitat de țară și au trimis bani rudelor de acasă, luînd o parte din povara statului, cred că acești oameni au dreptul la respect. Și cred că Parlamentul și Guvernul țării au obligația să le ofere recunoștință pentru eforturile lor.

Iar proiectul de lege pe care dorim să îl aprobăm înseamnă, de fapt, recunoștință și respect față de moldovenii plecați în străinătate.

Stimați colegi,

Vrem să ajungem în ziua cînd moldovenii vor veni într-un număr cît mai mare acasă, așa cum s-a întîmplat și în alte țări, în Portugalia, în Spania, unde tot a avut loc această migrație, prin anii '60 – '80, dar cînd aceste țări, datorită aderării la Uniunea Europeană, au devenit țări dezvoltate, cetățenii lor, pînă la urmă, au revenit în țările respective.

Cred că vom ajunge și noi în această zi, dar pentru aceasta trebuie să ne pregătim, trebuie să dăm dovadă că îi respectăm, că ținem la ei, să le acordăm înlesniri și să îi considerăm că sînt, într-adevăr, fiii țării noastre.

Eu vă îndemn să votați acest proiect de lege, astfel încît moldovenii care revin acasă să se simtă că noi îi primim cu brațele deschise.

Vă mulțumesc.

Doamna Liliana Palihovici:

Vă rog, întrebări.

Domnul Anghel.

Domnul Gheorghe Anghel:

Mulțumesc.

Stimate domnule Corman,

La prima vedere este un proiect bun, cu grijă față de oamenii care locuiesc peste hotare.

Dar spuneți, vă rog, dacă nu o să fie favorizată contrabanda? Fiindcă oamenii care au loc de trai și de muncă în Europa vor dori să vină de mai multe ori acasă, să aducă cu ei mobilă, tehnică de uz casnic și alte lucruri. Cum ei vor trebui să demonstreze la frontieră că vin acasă cu totul, dar nu pe o perioadă scurtă? Prin care documente?

Domnul Igor Corman:

Da. Mulțumesc, domnule Anghel.

De fapt, așa cum am menționat, în primul rînd, o parte de cetățeni, deja, se bucură de aceste înlesniri, acei care s-au scos de la evidență cînd au plecat peste hotare.

Dar nu toate țările unde au mers moldovenii au pus această condiție. De aceea, cea mai mare parte a moldovenilor, de fapt, nu s-au scos de la evidență.

Deci noi, în primul rînd, avem datoria morală să lichidăm această discriminare care există față de o categorie largă de cetățeni care se află peste hotare.

Pe de altă parte, sigur că este important, așa cum am menționat, să creăm toate condițiile, ca să nu fie abuzuri. Și avizul Guvernului, în primul rînd... ca să se reducă această perioadă, o data la cinci ani, acest drept.

Eu cred că pentru lectura a doua îl putem discuta și, respectiv, accepta.

Pe de altă parte, în acest proiect se prevede că Guvernul va veni cu procedura, va veni cu toate aceste condiții foarte bine stabilite legal de facilitarea acestor înlesniri și toate documentele care trebuie să fie prezentate, cum ar fi permisul de ședere, permisul de trai în aceste țări, astfel încît să nu aibă loc aceste abuzuri.

Deci este datoria Guvernului ca să asigure acest lucru.

Doamna Liliana Palihovici:

A doua întrebare – domnul Anghel.

Domnul Gheorghe Anghel:

Da. A doua întrebare.

Este un proiect, presupun eu, populist, care o să fie abrogat de către dumneavoastră îndată după alegeri, așa cum ați procedat cu acei cărora le-ați dat voie, înainte de alegerile trecute, să aducă mașini din Europa cu vîrstă de peste șapte ani, fără să le înregistreze în Republica Moldova. Și acum, patru ani de zile nu știți ce să faceți cu aceste mașini.

Vă dați seama că vreo 300 de mii de oameni care acum lucrează... trăiesc și lucrează în Europa sau permanent ... nu permanent, dar temporar se află acolo, vor veni cu bunuri?

Dar și acei care astăzi beneficiază de dreptul de a pleca în Europa vor pleca încolo, ca să rămîină pe o lună – două, după care se vor întoarce înapoi cu bunuri procurate. Și așa timp de cinci ani de zile.

Eu cred că dumneavoastră nu o să aveți încasări la vamă în general din partea europeană.

Vă mulțumesc.

Domnul Igor Corman:

Domnule Anghel,

În primul rînd, nu este un proiect electoral. Eu am înregistrat acest proiect, dacă vă uitați cu atenție, încă în februarie 2013. Am făcut acest lucru după ce, fiind

în vizită în câteva țări din Uniunea Europeană, am avut întâlniri cu diaspora moldovenească și oamenii au semnalat această problemă, această nedreptate. Și, de aceea, am înregistrat încă în februarie 2013 acest proiect.

A mai luat timp pînă cînd am reușit, pas cu pas, să îmi conving colegii că acest proiect este important și să vin cu el aici, în plenul Parlamentului.

Și sper ca majoritatea parlamentară să sprijine acest proiect.

Dar toate detaliile referitor la aspectele economice, în ce măsură va pierde bugetul statului din cauza acestor taxe, eu cred că ele nu pot fi luate în calcul dacă vorbim la modul general, așa cum spuneam, de datoria noastră morală față de toți acești cetățeni, fiindcă ei au acest drept.

Și eu cred că aceasta este mai presus decît anumite chestiuni financiare care, oricum, sînt sigur, dacă, pentru lectura a doua, vom veni și vom stabili un cadru mai clar, dacă Guvernul va elabora un regulament foarte clar, atunci toate aceste abuzuri vor fi excluse.

Doamna Liliana Palihovici:

Domnule Anghel,

Ați avut două întrebări.

Domnul Anghel.

Domnul Gheorghe Anghel:

Problema este, domnule Corman, că de acest drept se vor folosi nu cu adevărat persoanele care merită și au dreptul, dar se vor folosi acei care se ocupă cu contrabanda regulat. Aceasta este problema.

Domnul Igor Corman:

Mai repet încă o dată că mecanismul va fi de o așa natură încît va exclude contrabanda și va da dreptul acelor care, într-adevăr, merită acest lucru, să își aducă bunurile în țară, atunci cînd ei revin în totalitate în patrie.

Doamna Liliana Palihovici:

Domnul Reidman.

Domnul Oleg Reidman:

Да, спасибо.

Господин Председатель,

Cum... articolul 1 litera c), cum putem determina că revenirea este definitivă? А ... Как?

Domnul Igor Corman:

Domnule Reidman,

Cînd un om revine acasă și se pune la evidență în Republica Moldova cu loc de trai permanent, el vine acasă.

Sigur că aceasta nu înseamnă că, peste un an, el nu poate iarăși să plece. În cazul, de exemplu, în care dumneavoastră veți fi la guvernare, da? El poate să plece iarăși.

Dar dacă la guvernare vor fi niște forțe politice sănătoase, atunci ei vor reveni definitiv și vor munci aici, în țară, alături de familiile lor. (*Rumoare în sală.*)

Doamna Liliana Palihovici:

Domnul Reidman.

Domnul Oleg Reidman:

Дело в том, что когда он пересекает границу, таможенник должен определить, что он вернулся навсегда.

Domnul Igor Corman:

O dată la 5 ani se va acorda acest drept, în primul rînd. Și aceasta deja...

Domnul Oleg Reidman:

Да, даг... А если обстоятельства изменились и он уехал через год обратно – что будем делать?

Domnul Igor Corman:

Trebuie să creăm condiții ca ei să revină pentru totdeauna, domnule Reidman. Și trebuie să fie un obiectiv comun, al tuturor.

Domnul Oleg Reidman:

Допустим. Второй вопрос тогда. Мы говорим о том, что люди в связи с проживанием за границей обзавелись каким-то имуществом и ввозят его сюда, то есть это домашний скарб и какие-то там еще дела. Правильно?

Значит, они должны быть не новые в основном, а использованные. То есть, если он везет набор кастрюль, то они должны быть юзанные, как говорится. Об этом идет речь или о новом товаре тоже?

Domnul Igor Corman:

Domnule Reidman,

În avizul de la Guvern, pe lângă această perioadă care se propune, o dată la 5 ani, de asemenea, se propune să fie modificat ceea ce am propus eu: „bunuri” – prin „bunuri de uz personal”.

Aici, de fapt, și este deosebirea, fiindcă „bunuri” este o noțiune mai largă, „de uz personal” înseamnă... sînt deci lucruri care, deja, sînt uzate și care au fost folosite.

Eu personal nu cred, nu cred că este corect să acceptăm în totalitate această propunere a Guvernului. Și vom discuta pentru lectura a doua. Fiindcă, dacă acceptăm această propunere, atunci, se exclud, de exemplu, mijloacele de transport în totalitate.

Dar eu cred că ei au dreptul, în cazul în care demonstrează că sînt proprietarii unui mijloc de transport, o anumită perioadă, un an – doi, discutăm, ei au dreptul să aducă în țară inclusiv mijlocul de transport. Dar toate aceste lucruri – pentru lectura a doua.

Doamna Liliana Palihovici:

Domnul Mușuc.

Domnul Eduard Mușuc:

Da. Vă mulțumesc, doamnă președinte.

Domnule Președinte,

Noi, la nivel conceptual, cred că am putea susține proiectul acesta de lege, deoarece intenția este destul de bună, dar vedeți că sînt mai multe întrebări care vizează lectura a doua.

Adică la ce lectură finală vom ajunge noi cînd vom aproba acest proiect de lege în așa mod ca, într-adevăr, să nu permitem folosirea în sensul rău al cuvîntului a acestor prevederi legale.

Eu am două întrebări în acest context. Această lege se referă la introducerea și scoaterea de pe teritoriul Republicii Moldova. Și dumneavoastră v-ați referit la termenul de 5 ani de zile.

Cinci ani de zile se referă la unica încercare, fie scoatere, fie introducere sau pe parcursul a 5 ani de zile persoana respectivă poate să introducă o dată și să scoată din țară fără impozitare anumite bunuri?

Domnul Igor Corman:

Deci o dată la 5 ani dreptul ca bunurile să fie scutite de taxe vamale la revenirea în țară.

Doamna Liliana Palihovici:

Domnul Mușuc.

Domnul Eduard Mușuc:

Doar la revenirea în țară? Este clar.

A doua întrebare este dacă vom stabili noi anumit plafon de... adică o sumă anumită, o sută de mii de lei sau de euro sau un milion de euro sau un milion de lei, zece mii de lei. Dacă vom stabili...

Și dumneavoastră, în calitate de autor, dacă pledați pentru stabilirea unui astfel de plafon?

Domnul Igor Corman:

Da. Domnule Mușuc,

Și aceasta este o soluție pe lîngă ceea ce spuneam că Guvernul trebuie să vină cu un regulament foarte clar și să propună procedura.

Dar eu nu exclud că noi am putea și în lege, pentru lectura a doua, pe lîngă această perioadă de 5 ani, o dată la 5 ani, să introducem și o anumită sumă.

Eu am venit cu acest proiect de lege, în general, să atrag atenția că există o problemă, există o discriminare. Dar putem și noi să ne gândim aici, în Parlament, putem să cooperăm și cu Guvernul, să vedem în ce mod deci văd ei această soluție, astfel încât să fie, într-adevăr, excluse abuzurile.

Doamna Liliana Palihovici:

Domnul Mușuc.

Domnul Eduard Mușuc:

Da. Vă mulțumesc.

Domnule Președinte,

Noi, pentru prima lectură, vom susține acest proiect de lege. Dar am dori foarte mult ca el să fie pus la punct în mod profesionist pentru cea de-a doua lectură, în așa mod ca, într-adevăr, să fie aplicabil fără abuzuri.

Domnul Igor Corman:

Da. Eu vă mulțumesc pentru ceea ce ați spus.

Și sper ca pregătirea pentru a doua lectură să nu ia atât timp cât a luat prezentarea pentru prima lectură. Ca să o facem mai repede, fiindcă mulți oameni așteaptă acest lucru.

Doamna Liliana Palihovici:

Domnul Vreamea.

Domnul Igor Vreamea:

Mulțumesc.

Domnule autor,

Dumneavoastră spuneți sau propuneți scutirea de taxe a bunurilor care nu vor fi destinate activității comerciale sau de producție.

În condițiile în care eu nu știu dacă avem vreun act normativ care ar stabili criteriile exacte și exhaustive ale bunurilor care nu sînt destinate activității comerciale și/sau de producție, eu cred că putem fi în prezența unor abuzuri atât din partea organelor vamale sau a lucrătorilor Serviciului Vamal, cât și a persoanelor care beneficiază de acest drept.

Și trebuie de concretizat anume cum va fi probată, iată, lipsa acestui scop sau destinații respective.

Domnul Igor Corman:

Spuneam, stimate coleg, că, în primul rînd, dacă va fi acceptată deci această formulă că este vorba de obiecte de uz personal, deja, exclude posibilitatea ca, în proporție, în masă, aceste lucruri să fie comercializate.

Dar veniți și dumneavoastră cu un amendament pentru lectura a doua. Sînteți un jurist foarte bun. Dacă aveți o idee mai bună să discutăm împreună.

Doamna Liliana Palihovici:

Domnul Vremea.

Domnul Igor Vremea:

În plus, deci, dacă vorbim despre familii, atunci, poate să vie, cum ziceți dumneavoastră, o dată la 5 ani, dar în fiecare an câte un membru de familie. Așa că, iarăși, sînt criteriile care nu au stabilite pînă la urmă, eu cred că...

Domnul Igor Corman:

Le stabilim împreună, domnule Vremea, pentru lectura a doua.

Doamna Liliana Palihovici:

Domnul Bannicov.

Domnul Alexandr Bannicov:

Спасибо.

Господин Председатель!

Я думаю, что просто вся эта процедура должна быть прописана в законе, а не отдана на откуп Правительству, потому что Правительство – это исполнительный орган.

И в законе должно быть прописано все, о чем говорили мои товарищи. То есть должна быть определена законом сумма, какое это имущество, каждый ли член семьи имеет право ввозить по машине, имеет ли право купить, скажем, мебель новую и поставить эту мебель в своей квартире или в доме, которые он имеет здесь. То есть все это должно быть прописано в законе, но никак не отдано на откуп Правительству. То есть это мое предложение.

Domnul Igor Corman:

Da. Mulțumesc, domnule Bannicov.

De fapt, legea actuală, votată de dumneavoastră în 2002, prevede că Serviciul Vamal se ocupă de toate aceste proceduri.

Eu am considerat că este mai bine să extindem, deci nu să dăm doar Serviciului Vamal, dar Guvernului această obligațiune.

Dar, așa cum spuneam, sînt de acord ca cele mai importante elemente, într-adevăr, noi am putea să le includem chiar în această lege, ca să fim mai siguri că ea va funcționa normal.

Doamna Liliana Palihovici:

Doamna Domenti.

Domnul Oxana Domentî:

Stimate autor,

Se ştie că o mare parte din cetăţenii noştri nu vor putea face dovada reşedinţei permanente sau provizorii peste hotare, care să fie confirmată prin permisul de şedere eliberat de statul străin, aşa cum o solicită legea.

Deci vreau să vă întreb dacă cunoaşteţi care este proporţia cetăţenilor care ar putea să facă o astfel de dovadă şi care nu ar putea, deci acei care se află la muncă legal sau ilegal?

Şi pentru acei care nu ar putea să facă dovada şederii permanente prin acest permis eliberat de statul străin, ce alte acte doveditoare ar trebui să prezinte cetăţeanul nostru pentru ca să confirme că a activat în altă parte o perioadă de timp? Pentru că se ştie că avem zone la frontieră prin care poţi ieşi, poţi intra fără ca să fii înregistrat.

Domnul Igor Corman:

Doamnă Domentî,

Noi nu avem date statistice foarte clare câte persoane, ce fel de permis de şedere au, lucrează în condiţii legale sau ilegale peste hotare.

Sînt şi ţări diferite care au legislaţii diferite. Şi dumneavoastră cunoaşteţi foarte bine acest lucru.

Dar eu zic să facem, cel puţin, primul pas pentru această categorie care, într-adevăr, de ani de zile, legal, au muncit într-un şir de ţări şi au posibilitatea să dovedească prin acte eliberate de autorităţile din aceste ţări. Şi să începem cu această categorie.

Acesta, de fapt, a fost scopul proiectului pe care l-am propus.

Doamna Liliana Palihovici:

Doamna Domentî.

Domnul Oxana Domentî:

Şi ce alte acte doveditoare trebuie să prezinte cetăţeanul ca să fie confirmat traiul lui peste hotare, vă întrebam.

Domnul Igor Corman:

Ideea a fost, aşa cum spuneam, menţionez încă o dată, ca Guvernul să stabilească foarte clar procedurile şi lista actelor care trebuie să fie prezentate.

Dacă vom considera necesar, pentru lectura a doua, că avem claritate definitivă şi putem în acest proiect de lege să îl îmbunătăţim şi la acest subiect, o putem face.

Vă invit şi pe dumneavoastră, doamnă Domentî, să veniţi cu un amendament, dacă doriţi.

Domnul Oxana Domentî:

Dar avem avizul Guvernului?

Domnul Igor Corman:

Poftim?

Domnul Oxana Domentî:

Există avizul Guvernului? Pentru că noi, la comisie, nu l-am...

Domnul Igor Corman:

Avizul Guvernului există, bineînțeles. Da.

Domnul Oxana Domentî:

Da. Mulțumesc.

Doamna Liliana Palihovici:

Domnul Godea.

Domnul Mihai Godea:

Mulțumesc, doamnă președinte.

Domnule Președinte,

Sigur că este o idee bună, este o idee extraordinară când manifestăm grijă față de conaționali noștri din diasporă, dar moldovenii, în general, uneori, sînt ingenioși la porțițele lăsate de legislație.

Dacă ne amintim, în 2010, pare-mi-se, noi am votat o lege prin care le-am permis conaționaliilor noștri să vină cu mașinile înmatriculate în alte țări fără ca să lase gajul acela la vamă, care era pînă atunci.

În trei luni de zile, ne-am pomenit cu 35 de mii de unități auto care circulau pe drumurile Moldovei.

Noi avem comunități compacte și destul de numeroase în unele țări europene, dar și în Federația Rusă.

Întrebarea mea este cum contracarăm aceste intenții mai puțin nobile? Pentru că eu mă gîndesc că nu este foarte complicat să găsești 10 oameni la Padova sau la Sankt-Petersburg și să introduci un tir de mobilă sau de alte mărfuri în baza acestei legi. Și atunci... cum să zic, se pierde întreaga intenție în acest sens.

Mulțumesc.

Domnul Igor Corman:

Aveți dreptate, domnule Godea.

Aici și constă ingeniozitatea noastră, a deputaților, ca să creăm astfel de condiții în care, pe de o parte, pentru acei cinstiți, care vin acasă, se reîntorc cu traiul în Republica Moldova, să le creăm condițiile să își poată aduce bunurile, iar pe de altă parte, ceea ce discutăm și anterior.

Fie prin Regulamentul Guvernului, fie, dacă avem certitudinea că este o soluție corectă, putem să venim cu un amendament și în acest proiect de lege, astfel încît să excludem abuzurile la care vă referiți dumneavoastră.

Doamna Liliana Palihovici:

Domnul Godea.

Domnul Mihai Godea:

Mulțumesc.

Eu cred că trebuie să prevedem în lege. Și pentru lectura a doua ...

Îndemnul dumneavoastră este unul absolut firesc că cine poate să contribuie
welcome.

Mersi.

Domnul Igor Corman:

Mersi.

Doamna Liliana Palihovici:

Domnul Șova.

Domnul Vasilii Șova:

Спасибо.

Уважаемый господин Председатель,

У меня к вам есть предложение ко второму чтению с тем, чтоб не поощряли некий коммерческий туризм.

А если мы реально заботимся о том, чтоб граждане вернулись в страну на постоянное место жительства и создать определенные для них преференции, то я думаю, что этим правом гражданин должен воспользоваться один-единственный раз. И больше ни 5 лет, ни 10, а ему предоставляется право один раз воспользоваться этим механизмом, и тогда это действительно забота о том, что мы стимулируем возврат граждан на территорию собственной страны.

Я прошу ко второму чтению эту поправку обязательно учесть.

Спасибо.

Domnul Igor Corman:

Mulțumesc, domnule Șova.

O să discutăm și propunerea dumneavoastră pentru lectura a doua.

Doamna Liliana Palihovici:

Vă mulțumesc, domnule Președinte.

Alte întrebări nu sînt.

Invit comisia...

Domnul Igor Corman:

Stimați colegi,

Vă mulțumesc pentru faptul că am văzut din partea tuturor fracțiunilor parlamentare o abordare pozitivă pe marginea acestui proiect de lege.

Să venim împreună cu o lege bună și în lectura a doua, care, într-adevăr, să fie în interesul cetățenilor noștri.

Mulțumesc.

Doamna Liliana Palihovici:

Domnule Ioniță,

Vă rog, raportul.

Domnul Veaceslav Ioniță:

Doamnă președinte,

Mulțumesc.

Noi nu am reuși, s-a finalizat ... timp nu era și noi nu am reușit să examinăm proiectul de lege.

La prima pauză noi vom trece... comisia... Am convenit cu toată comisia, la prima pauză examinăm.

Deci nu s-a reușit să îl examinăm astăzi.

Doamna Liliana Palihovici:

Domnule Ioniță,

Ați fi putut preîntîmpina înainte de începerea dezbaterilor. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Ioniță.

Domnul Veaceslav Ioniță:

Astăzi s-au anunțat multe pauze. Noi am convenit că acesta... continuăm... În prima pauză continuăm și îl examinăm în comisie. (*Rumoare în sală.*)

Doamna Liliana Palihovici:

Stimați colegi,

Dezbaterea acestui proiect nu se încheie aici. Deoarece comisia nu poate acum prezenta raportul, după pauză vom continua.

Domnul Igor Corman:

Domnilor deputați,

Acum este propunerea, pînă va fi prezentat raportul comisiei asupra proiectului anterior, să dezbatem în primă lectură proiectul cu nr.283, proiect de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative (Codul fiscal, Legea cu privire la gaj).

Prezintă proiectul domnul Octavian Calmîc, viceministru al economiei. (*Rumoare în sală.*)

Nu este raportorul? Nu are nevoie de proiectul respectiv? Are? Și de ce nu este în sală?

Vă rog să fiu informat cînd va apărea domnul Calmîc.

Atunci, voi propune următorul proiect, cu nr.187. Este un proiect de Hotărîre cu privire la modificarea și completarea Regulamentului de organizare și

funcționare a Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică, aprobat prin Hotărîrea Parlamentului Republicii Moldova nr.238 din 26 octombrie 2012.

Un grup de deputați au înregistrat acest proiect de hotărîre pe care îl va prezenta domnul Țap.

Domnul Iurie Țap:

Mulțumesc.

Stimați colegi,

În noiembrie 2013, plenul Parlamentului a votat Legea privind serviciul public de apă și de canalizare.

Conform prevederilor acestui proiect, acestei legi, Agenția Națională pentru Reglementări în Energetică are puse sau alocate competențe privind reglementarea acestui serviciu.

În acest sens, proiectul de hotărîre vine să ajusteze Regulamentul de funcționare a Agenției Naționale pentru Reglementări în Energetică prevederilor acestei legi.

Este, în esență, un proiect tehnic.

Domnule Președinte,

Aceasta este informația.

Domnul Igor Corman:

Da.

Vă mulțumesc, domnule Țap.

Și acum – întrebări.

Domnul Gagauz.

Domnul Miron Gagauz:

Да. Спасибо, господин Председатель.

Господин Цап,

Но я вообще не понимаю логику этого проекта закона. Если мы ведем разговор об упорядочении ситуации в области энергетики, то нет предела совершенству. Есть у нас Агентство по регулированию в энергетике и т. д., ради Бога, можно все что угодно здесь разрабатывать, и дальше, так сказать, развивать эту тему.

Но я никак не могу понять, причем здесь водоснабжение? Вода и энергетика – да, можно увязывать это, если бы у нас был каскад какой-то и т.д. Мы даже Дубоссарскую ГЭС не контролируем!

И когда мы пытаемся смешать что-то, так сказать, несмешиваемое – вряд ли что-то из этого получится.

Мне кажется, что, конечно, было бы правильно, и я понимаю ваше стремление к тому, чтоб навести какой-то порядок в учете водоснабжения, и т. д., и т.д., здесь много... но причем здесь энергетика? Попытайтесь мне объяснить.

Domnul Iurie Țap:

Eu am înțeles întrebarea.

Domnule deputat și stimați colegi,

Eu trebuie să fac o precizare. Anterior, Agenția pentru Reglementări în Energetică era acea structură care elabora metodologia de calcul a tarifelor. Și aceasta a fost ani de zile.

De aceea, pornind de la această poziție, pentru că, de fapt, au experiență în acest domeniu, pentru a nu inventa bicicleta și pentru a asigura o continuitate, și la propunerea, inclusiv a autorităților publice locale, eu vin să vă amintesc că au fost mai multe inițiative de la autoritățile locale, pentru a transmite aprobarea tarifelor, inclusiv, pot să vă numesc și Bălți, care au insistat colegii dumneavoastră, și Soroca, pentru a transmite aceasta ANRE.

Am avut discuții publice, dezbateri și, pînă la urmă, a fost agreată aceasta formulă.

Dar cel mai important, vă zic și în perioada cînd dumneavoastră ați avut guvernarea, agenția a avut această competență de a elabora și aviza metodologia de aprobare. De aceea noi nu am inventat nimic nou.

Mulțumesc.

Domnul Igor Corman:

A doua întrebare.

Domnul Gagauz.

Domnul Miron Gagauz:

Ну, я, откровенно говоря, все-таки не понял вашего ответа и не удовлетворен тем, что вы мне сказали, постольку, поскольку здесь четко прописано, что это агентство наделяется дополнительными функциями по разработке методологии в расчетах тарифов на канализацию, на водопровод и т.д.

Правильно, но не кажется ли вам, что те специалисты, которые специализируются вот именно в этой области, в области энергетики, – это специфическая, так сказать, отрасль и это довольно специфическая...

И было бы правильно организовать отдельно какую-то структуру, которая бы, кстати сказать, имела огромную перспективу в стране с учетом того, что мы будем развивать канализацию, водопровод, и т.д., и т.д., и там будет масса, масса огромной сложной работы.

И мне кажется, что просто недостаточна, если этот институт будет работать и справляться с той задачей, которая перед ним будет стоять в перспективе.

Domnul Iurie Țap:

... stimate coleg,

Dar eu vin să concretizez. Anterior, această structură era acea care se preocupa de acest domeniu. Ei au elaborat metodologia de calculare a tarifelor

pentru acest serviciu. Și am spus: în perioada când dumneavoastră ați guvernat așa era.

De aceea, noi nu am inventat nimic nou. Pentru că este o structură care are o anumită experiență. Și aici este problema. Și nu o să fie necesare mari cheltuieli suplimentare. De fapt, a fost unica soluție posibilă și rațională.

Domnul Igor Corman:

Mulțumesc, domnule Țap.

Acestea au fost... Nu, mai este o întrebare. S-a înregistrat chiar acum domnul Popa.

Vă rog frumos.

Domnul Gheorghe Popa:

Domnule autor,

Cum nu ați inventat, dacă ați inventat? Pentru ce noi impunem structurile respective să vină la ANRE să își aprobe tarifele care au fost calculate în conformitate cu regulamentul pe care ei l-au aprobat? (*Rumoare în sală.*)

Nu este corectă treaba aceasta. Deci este o... dacă este vorba să dăm autonomie organelor administrației publice locale, în a căroră componentă activează serviciile respective, să nu îi fugărim noi pe drumuri să facă ei aceste aprobări de tarife pe care dumneavoastră le ați inclus aici în inițiativa respectivă.

Mulțumesc.

Domnul Iurie Țap:

Domnule deputat Popa,

Vin să concretizez încă o dată. Deci noi, de fapt, am aprobat... și întrebarea dumneavoastră se referă, de fapt, la prevederile legii care a intrat în vigoare.

Ar fi fost logic dacă dumneavoastră atunci ați fi venit, eventual, cu un amendament.

Doar să precizez. Aceasta necesitate de a transfera, mai bine zis, de a aloca și ANRE-ului această competență vine de la inițiativele din teritoriu.

Au fost mai multe inițiative, inclusiv zic colegii dumneavoastră de la Bălți, din municipiul Bălți, la fel doamna Primar Bondarenco de la Soroca, care au insistat. Pentru că, de fapt, în cazul de față, consiliile locale vroiau să fugă de la politizarea acestui proces. Și, în acest sens, a venit această inițiativă.

Pentru a asigura o coerență, noi am lucrat două luni jumătate. Și, în final, autoritățile publice locale, prin Legea nr.303, au această competență. Dar, totodată, legea prevede dreptul și posibilitatea ca consiliile locale să decidă transferul acestei competențe de stabilire a tarifului către ANRE. Aceasta este situația. De aceea, ce am făcut noi? Am reglementat bine acest domeniu.

Stimați colegi,

Și nu vă fie cu supărare. Chiar mă miră faptul când noi am venit cu un proiect de lege care a reglementat, pentru că 20 de ani acest domeniu, pur și simplu, nu a fost reglementat. Și autoritățile locale se confruntau cu probleme serioase.

De aceea, în acest caz, ceea ce prevede acest proiect de hotărâre este unul tehnic: de a aduce în concordanță Regulamentul de funcționare a ANRE cu prevederile Legii nr.303, care a stabilit pentru ANRE anumite competențe în acest sens.

Mulțumesc.

Domnul Igor Corman:

Următoarea întrebare.

Domnul Anghel.

Domnul Gheorghe Anghel:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Domnule Țap,

Eu am intervenit, deoarece dumneavoastră ați afirmat niște lucruri care nu corespund adevărului.

Este adevărat că ceea ce propuneți astăzi dumneavoastră este o... să zic așa, o reglementare tehnică.

Dar nu aveți dreptate când spuneți că noi nu am intervenit atunci când ați venit cu propuneri de modificare a legii privind acordarea serviciului public de apă și canalizare, fiindcă noi, atunci, am avut propuneri, inclusiv eu. Și am spus că... mai bine zis, am criticat că ceea ce propuneți dumneavoastră vine să încalce principiul autonomiei locale.

Dumneavoastră ar trebui să găsiți o soluție când luarea deciziei rămîne la latitudinea consiliului local.

Ceea ce propuneți dumneavoastră că, chipurile, consiliul local decide și, în cazul în care nu decide, totuși, se aprobă tariful propus de Agenție. Aceasta nu este o soluție, fiindcă, pînă la urma urmei, decizia finală aparține nu consiliului local.

Iată aici eu cred că era necesar de mai gîndit, de găsit o soluție care să nu încalce acest principiu.

Vă mulțumesc.

Domnul Iurie Țap:

Domnule deputat,

Noi am lucrat. Pe parcursul a două luni jumătate a fost creat grupul de lucru.

Și eu aș preciza. Dumneavoastră ați prezentat și un amendament în scris la acest capitol? După cîte eu țin minte.

În afară de aceasta, este domnul președinte al comisiei Mușuc. Noi am organizat dezbateri la care au fost invitați toți actorii. Am avut cred că trei sau patru dezbateri.

Dacă este necesar, eu pot să vă prezint materialele, inclusiv colegii dumneavoastră... Și chiar vreau să vă zic, elaborarea acestui document, acestei legi a fost unul participativ... și este unica soluție posibilă pentru această situație. Și au agreeat... toți reprezentanții autorităților publice locale au agreeat prevederile acestei legi.

De aceea, într-un fel, chiar mă miră poziția dumneavoastră.

Domnul Igor Corman:

Următoarea întrebare.

Domnul Anghel.

Domnul Gheorghe Anghel:

Domnule Țap,

Au agreat acei primari care nu sînt responsabili. Primarii responsabili, consiliile responsabile nu se tem să majoreze tarifele așa ca să acopere... veniturile să acopere cheltuielile.

Dar acei care nu sînt responsabili doresc să fie populași și să lase aceasta pe seama Agenției sau altcuiva. Aceia și au acceptat astfel de abordare.

Vă mulțumesc.

Domnul Iurie Țap:

Eu sînt sigur că colegii dumneavoastră, inclusiv de partid, de la Soroca, Bălți, Cahul sînt oameni responsabili. Eu, totuși, cred că așa este.

Domnul Igor Corman:

Următoarea întrebare.

Domnul Popa.

Domnul Gheorghe Popa:

Domnule Președinte,

Eu am avut, regulamentar, două întrebări. Am pus prima întrebare, ați sărit peste mine, ați dat cuvîntul altui deputat. Vă rog foarte mult să... fiindcă se uită. Nu poți formula chiar...

Domnul Igor Corman:

Da. Stimați colegi,

Deci eu am o rugăminte față de toți. Am observat că se mai întîmplă cazul acesta.

Deci în cazul în care dumneavoastră aveți și a doua întrebare, vă rog să mai apăsați o dată butonul, ca, automat, să vă am pe listă, fiindcă atunci mi se creează impresia, dacă la dumneavoastră nu luminează culoarea verde și nici nu v-ați înregistrat, că ați avut doar o singură întrebare.

Vă rog, a doua întrebare, domnule Popa.

Domnul Gheorghe Popa:

Domnule Președinte,

Butonul a fost apăsat, dar dumneavoastră vorbeți cu domnul Sîrbu și nu am putut...

Domnul Igor Corman:

Domnule Popa,

Eu vă asigur că sînt ochi și urechi la tot ceea ce faceți toți dumneavoastră, 100 de deputați, în sală. Și chiar dacă eu mai vorbesc cu colegii, aceasta nu înseamnă că nu sînt atent la dumneavoastră.

Vă rog frumos, a doua întrebare și fără morală.

Domnul Gheorghe Popa:

Domnule autor,

Am vrut să vă întreb: ANRE va percepe taxe de la serviciile respective atunci cînd va aproba tarifele?

Domnul Iurie Țap:

Domnule Popa,

Acest subiect este, de fapt, obiectul Legii nr.303. Dar eu aș putea să vă răspund. Sigur că da, pentru că noi cînd am aprobat, în această lege este prevăzută această clauză.

Domnul Igor Corman:

Următoarea întrebare.

Domnul Gagauz.

Domnul Miron Gagauz:

Большое спасибо, господин Председатель.

Господин Цап,

Я все-таки хотел бы обратить ваше внимание, что мы не возражаем принципиально против этого закона. Закон на самом деле неплохо разработан и сделан. Все правильно.

Единственное опасение, которое у нас вызывает, и вот я не понимаю, почему вы это не хотите ну принять хотя бы к рассмотрению все-таки не загромождать ныне действующее агентство по энергетике, а сделать отдельное агентство по урегулированию водоснабжения и канализации и т.д. и т.д. Чем проще структура, чем меньше имеет звеньях, тем более устойчива и более качественно будет работать. Вот в чем суть вопроса.

Спасибо.

Domnul Iurie Țap:

Domnule deputat,

Atunci cînd am lucrat în acest grup de lucru, vreau să vă zic că specialiștii de la Agenție, care au fost incluși, au fost, de fapt, pilonii de bază care ne-au ajutat.

Acolo avem potențial uman, avem cadre pregătite. Și pentru, a depăși, la moment, soluția... am consultat toți actorii pe care îi avem și care cunosc această problemă. Și toate propunerile au fost în acest sens. Nu au fost... hai să zic inclusiv ANRE a acceptat.

De ce nu... la moment sau pentru această situație, este unica soluție optimală bună, pentru că am zis: ANRE este acea structură care are deja experiență și cadre pregătite.

Domnul Igor Corman:

A doua întrebare.

Nu mai sînt întrebări, da.

Vă mulțumesc, domnule Țap. Acestea au fost întrebările. (*Rumoare în sală.*)

Și acum îl voi invita pe domnul președinte Ioniță să prezinte raportul comisiei.

Domnul Veaceslav Ioniță:

Stimați colegi,

Comisia economie, buget și finanțe a examinat proiectul de lege menționat și propune Parlamentului aprobarea lui, ținînd cont de raportul comisiei, deoarece avem un amendament al deputatului Cojocaru.

Domnul Igor Corman:

Întrebări nu sînt.

Vă mulțumesc, domnule președinte.

Deci eu supun votului proiectul de Hotărîre cu nr.187. Cine este pentru rog să voteze.

Majoritatea voturilor deputaților prezenți. Proiectul cu nr.187 este adoptat.

Cine de procedură? Domnul Munteanu.

Domnul Valeriu Munteanu:

Domnule Președinte Corman,

Vreau să vă atrag atenția că, în conformitate cu articolul 46, coroborat cu articolul 57 din Regulamentul Parlamentului, care ține de modificarea și completarea ordinii de zi, includerea unui proiect în ordinea de zi fără raportul comisiei este o ilegalitate.

Respectiv, vreau să vă rog să luați măsuri în vederea excluderii ilegalităților care s-au făcut la examinarea proiectului nr.67.

Mulțumesc.

Domnul Igor Corman:

Domnule deputat Munteanu,

Am impresia că dumneavoastră sînteți unicul deputat gelos din sala aceasta, fiindcă toată lumea a avut o atitudine favorabilă față de proiectul prezentat și domnul președinte Ioniță are și o explicație la acest subiect.

Ați fi putut să vă interesați, fără să ne perturbați din activitate.

Domnule Ioniță,

Vă rog frumos.

Domnul Veaceslav Ioniță:

Vreau doar să menționez, comisia unanim... doar faptul că trebuia să înceapă ședința de plen nu s-a reușit examinarea și am decis unanim că în primele minute când are loc pauză, noi examinăm. Toată lumea este de acord să voteze, dar, procedural, pur și simplu, trebuie să ridicăm mînuța. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Igor Corman:

Și acum, stimați colegi, propun dezbaterilor următorul proiect din ordinea de zi pentru prima lectură, proiectul de Lege cu nr.188 pentru modificarea și completarea Codului penal al Republicii Moldova nr.985-XV din 18 aprilie 2002.

Prezintă proiectul domnul Sergiu Sîrbu.

Domnul Serghei Sîrbu:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Prezint proiectul nr.188. Țin să menționez, stimați colegi, că elaborarea proiectului de Lege pentru modificarea și completarea Codului penal a fost determinată de necesitatea reglementării unor măsuri pentru prevenirea și combaterea producerii și traficării ilicite a substanțelor cu efecte puternice și toxice.

La elaborarea prezentului proiect, evident, s-a luat în considerație și articolul 4 din Convenția Europeană împotriva dopajului, adoptată la Strasbourg în 1989 și ratificată de către Republica Moldova în anul 2008, norme legale și reglementări sau măsuri administrative în scopul reducerii disponibilității, în special dispoziții vizînd controlul circulației păstrării, importării, distribuirii și al vînzării, precum și utilizării în sport a agenților și metodelor de dopaj interzise, în special a steroizilor anabolizanți.

Astfel, deși convenția menționată a fost ratificată încă în anul 2008, aceasta nu este pe deplin aplicabilă din motiv că nu au fost întreprinse toate măsurile necesare pentru implementarea unui mecanism real de prevenire a dopajului și faptelor ilegale care determină acest fenomen, inclusiv incriminarea circulației ilegale a substanțelor cu efecte puternice sau toxice interzise.

Lipsa definițiilor legislative și incriminării circulației unor substanțe interzise cu efecte puternice sau toxice creează impedimente la aplicarea legii, precum și premise pentru desfășurarea unor activități ilegale.

În acest context, propunem să definim în Codul penal termenul de substanțe cu efecte puternice și toxice care persistă, de fapt, în Codul penal, dar nu există o componentă de infracțiune concretă.

De aceea, lipsa reglementării restrictive cu privire la circulația ilegală a unor astfel de substanțe impune și completarea Codului penal, în special s-a propus completarea cu articolul 217 indice șapte, circulația ilegală a substanțelor cu efecte puternice sau toxice fără scop de înstrăinare și, respectiv, a articolului 217 cu indicele 8, circulația ilegală a substanțelor cu efecte puternice sau toxice în scop de înstrăinare după analogie cu reglementarea circulației substanțelor narcotice, psihotrope și analoagelor lor.

Aferent acestor completări, proiectul propune comasarea unor acțiuni infracționale legate de circulația ilegală a substanțelor narcotice, psihotrope și analoagelor lor cu efecte legate de circulația ilegală a materialelor și utilajelor destinate producerii sau prelucrării unor astfel de substanțe, sustragerea sau estorcarea lor, introducerea lor intenționată și ilegală în organismul altei persoane împotriva voinței acesteia, prescrierea ilegală sau cu încălcarea regulilor de circulație.

Stimați colegi,

La elaborarea acestui proiect s-a ținut cont și de tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, în special Codul mondial antidoping, de Convenția Internațională împotriva Dopajului în Sport a UNESCO, de Convenția împotriva dopajului a Consiliului Europei și protocolului adițional la aceasta.

Totodată, a fost urmată și practica altor state cu privire la reglementarea interzicerii circulației ilegale a astfel de substanțe.

Având în vedere că partea componentă a Convenției împotriva Dopajului a Consiliului Europei este lista de referință a claselor farmacologice dopante și a metodelor de dopaj, inclusiv a claselor substanțelor supuse anumitor restricții, proiectul stabilește și obligația față de Guvern de a publica lista completă a substanțelor toxice și a acelor cu efect puternic și a canalelor lor admisibile și în conformitate cu lista Agenției Mondiale Antidoping și cu specificările operate la Organizația Regională Est - Europeană Antidoping.

Acest proiect de lege nu va necesita careva cheltuieli financiare.

Vă mulțumesc.

Rog să susțineți acest proiect în primă lectură.

Domnul Igor Corman:

Întrebări.

Domnul Reidman.

Domnul Oleg Reidman:

Спасибо.

Господин Сырбу,

Мы распространяем эти ограничения, которые вы сейчас предлагаете, на территорию Республики Молдова, в том числе на экспорт и электронную торговлю, например торговлю интернет и т.д., потому, что такие случаи у нас в Молдове имеют место.

Domnul Serghei Sîrbu:

Este vorba de restricții absolut de circulație, indiferent, evident, pe teritoriul Republicii Moldova și indiferent prin ce mijloace.

Conform prevederilor pe care noi le propunem, este vorba de circulație ilegală, indiferent de metode.

Domnul Oleg Reidman:

Noi interzicem...

Domnul Serghei Sîrbu:

Și... este vorba ...

Domnul Oleg Reidman:

Noi interzicem producerea...

Domnul Serghei Sîrbu:

... interzicem tot, producerea...

Domnul Oleg Reidman:

... și circulația, așa.

Domnul Serghei Sîrbu:

... producerea, prepararea, experimentarea, prelucrarea...

Domnul Oleg Reidman:

Mersi.

Domnul Serghei Sîrbu:

... vânzarea. Tot, tot.

Domnul Igor Corman:

Domnul Vreimea.

Domnul Igor Vreimea:

Domnule autor,

Mie mi se pare că totuși nu a fost făcută o analiză suficientă a celor ce vreți dumneavoastră să introduceți, pornind chiar și de la simplul moment că în Codul penal deja sînt norme care stabilesc răspunderea pentru fapte similare, dar cu substanțe narcotice.

Prin ce se explică, iată, spuneți-mi, prin ce explică faptul că ceea ce propuneți dumneavoastră se pedepsește mai aspru decît acele fapte legate de substanțele narcotice? Circulația acelor, producerea ș. a. m. d.

Domnul Serghei Sîrbu:

În primul rînd, Codul penal nu prevede sancțiune pentru substanțele puternice și toxice, în special substanțele de dopaj conform listei Agenției Mondiale Antidoping. Dat fiind faptul că în Codul penal chestia asta nu era, ele nu puteau fi catalogate la substanțe narcotice, deoarece lista acestor substanțe, practic, se actualizează an de an de Agenția Internațională.

Și, în acest caz, nu putem aplica articolul cu privire la circulația ilegală a substanțelor narcotice. Iar în ceea ce privește sancțiunea, deci este o propunere să existe anume aceste sancțiuni, deoarece pericolul social este unul crescînd și ținînd cont de practica internațională și de angajamentele noastre luate în cadrul organizațiilor internaționale.

Dacă considerați că sancțiunea este prea dură, pentru lectura a doua am putea să discutăm acest subiect.

Domnul Igor Corman:

Domnul Vreamea.

Domnul Igor Vreamea:

Eu cred că dumneavoastră trebuia, în proiectul dumneavoastră, acele sancțiuni pe care le-ați propus pentru circulația acestor tipuri de substanțe să fie în corelație cu pericolul, cum ați spus dumneavoastră.

Porniți de la aceea ce prezintă o substanță narcotică și ce prezintă o substanță cu efect puternic sau toxic. Pericolul pe care-l prezintă una sau alta este o deosebire între ele, inclusiv pentru sănătate, pentru viața socială ș. a. m. d.

Și de aici trebuie să rezulte și sancțiunea pe care o propuneți.

Dar iese că, în opinia mea, circulația substanțelor narcotice este de o gravitate mai mare, prezintă un pericol social mai mare, de aceea și sancțiunea ceea trebuie să fie ... dacă doriți o normă specială, sancțiunea ceea trebuie să fie mai aspră decît ceea ce propuneți dumneavoastră aici.

Domnul Serghei Sîrbu:

Noi putem să discutăm în lectura a doua cuantumul acestei sancțiuni, dar vreau să vă spun, cu siguranță, medicii ar putea să mă ajute, dar unele substanțe toxice și unii steroizi anabolizanți ar putea prezenta un pericol mai mare și consecințele unor decese din cauza acestor substanțe ar putea surveni mai repede decît chiar din cauza unor substanțe narcotice. Nu sînt specialist în acest domeniu, dar ar putea să existe. Dar, pentru lectura a doua, discutăm asupra gravității sancțiunilor.

Domnul Igor Corman:

Domnul Juravschi.

Domnul Nicolae Juravschi:

Mersi, domnule Președinte.

Domnule deputat,

Spuneți-mi, vă rog, în ansamblu eu susțin reglementarea aceasta în privința dopajului a substanțelor, dar spuneți-mi, vă rog, ați consultat Agenția Națională Antidoping referitor la acest proiect?

Domnul Serghei Sîrbu:

Deci, cu siguranță, noi am consultat, în special, ținînd cont de din angajamentele luate de Republica Moldova încă prin ratificarea, în anul 2008, a Convenției europene împotriva dopajului. Deci, noi, de fapt, nu am făcut nimic absolut decît să legiferăm sancțiunea pentru aceste substanțe. Iar lista substanțelor este publicată de Guvern în baza listei Agenției Internaționale Antidoping.

Domnul Igor Corman:

Domnul Juravschi.

Domnul Nicolae Juravschi:

Da, eu înțeleg, dar vedeți că apar neclarități în privința aceasta. Și este o întrebare foarte sensibilă, un subiect foarte sensibil și pentru aceasta era nevoie... cel puțin eu am semnat Codul internațional antidoping și îmi pare rău, dar ...

Domnul Serghei Sîrbu:

Domnule Juravschi,

La lectura a doua sînteți binevenit să discutăm, dacă aveți careva întrebări referitoare la acest proiect de lege. De fapt, nu este un proiect care să vină să aducă ceva nou, doar o sancțiune pentru circulația a astfel de substanțe. Faptul că aceste substanțe, într-adevăr, sînt periculoase și sînt interzise, eu cred că nu încapă îndoială, cunoaște toată lumea.

Atunci cînd noi vrem să avem niște rezultate în sport, ar fi bine ca aceste rezultate să fie cinstite. Iar în privința substanțelor toxice cred că pentru sănătatea oamenilor noi trebuie să luptăm în primul rînd.

Domnul Igor Corman:

Domnul Juravschi.

Domnul Nicolae Juravschi:

Personal, pledez anume pentru ca așa să fie, dar vreau să vă spun încă o dată că era necesar să discutăm mai pe larg acest subiect, fiindcă este un subiect nu numai național, dar internațional și trebuie să-i dăm atenție foarte serioasă acestui...

Domnul Serghei Sîrbu:

De acord să discutăm, sîntem deschiși pentru avizarea la lectura a doua.

Domnul Igor Corman:

Domnul Brega.

Domnul Gheorghe Brega:

Mulțumesc.

Domnule autor,

Îmi pare bine că dumneavoastră ați menționat faptul că steroizii anabolici cîteodată provoacă și schimbări foarte grave în organism, mai ales la tineri. De aceea, eu nu știu, la articolul 134 deci definiția de substanțe cu efecte puternice sau toxice, eu aici aș mai adăuga anume steroizii anabolici. Pentru că ei sînt folosiți în sala de forță de tineri, anume de către tinerii de 16 – 17 ani.

Noi acum avem la noi, în Moldova, producem de acum și testosteronul pentru animale, ceea ce se folosește pentru tauri. Dar, cu părere de rău, tinerii

folosesc, aduna masă musculară, la sala de forță. De aceea, trebuie incluși și steroizii anabolici.

Mai mult ca atât, noi avem steroizi anabolici care sînt transportați prin poșta rapidă în Statele Unite ale Americii în afară de colete, genți, ce ați văzut pe mass-media cu gențile cum transportă în România, Ungaria, noi acum avem steroizi anabolici care se transportă prin colete în Statele Unite cu două substanțe diferite, cînd le unești iese un steroid anabolic foarte dur și foarte periculos pentru tineret.

De aceea, la articolul 217⁸ alineatul (1) „producerea, prepararea ș.a.m.d. vînzarea, păstrarea, expedierea inclusiv prin intermediul coletelor” trebuie de scris: „este interzisă”. Pentru că vă spun eu știu cum se transmit. Noi am avut comisia, am depistat unele lucruri. Expedierea prin colete.

Domnul Serghei Sîrbu:

Bine, domnule deputat, dar, de fapt, expedierea este o noțiune generală și se include inclusiv prin colete. Nu aș vedea dacă ar trebui să specificăm aici.

Domnul Igor Corman:

A doua întrebare, domnule Brega.

Domnul Gheorghe Brega:

Domnule Sîrbu,

Noi, dacă cunoașteți, de doi ani de zile am făcut un proiect de lege, unde tot am venit, cu părere de rău, nu vreți să-l acceptați, ceea ce ține de piața farmaceutică. Deci eu cînd am vorbit cu procurorii și cu juriștii, ei mi-au spus în felul următor: expedierea inclusiv prin colete, așa mi-au indicat ei. În proiectul nostru este nr.476, am uitat în care, nr.22 a fost, pe urmă la AMR, cu părere de rău n-ați vrut să-l aprobați, n-ați vrut să-l includeți în ordinea de zi, dar măcar aici haideți. Mi-au spus ceea ce cunosc domeniul.

Domnul Serghei Sîrbu:

Haideți să discutăm pentru lectura a doua. În ceea privește introducerea noțiunii „asteroizi anabolizanți”, eu vreau să vă spun că în noțiunea de „substanțe cu efecte puternice” acești steroizi deja se includ, deoarece fiecare steroid are o denumire farmacologică și această denumire nu poate fi inclusă în lege. De aceea și am menționat că această listă, interzisă a Agenției Mondiale Antidoping, va fi publicată anual în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, evident la propunerea Guvernului, deoarece ea va fi actualizată. Dacă acești steroizi toți vor fi în această listă, ei automat vor fi încadrați în această lege.

Domnul Igor Corman:

Domnul Vacarciuc.

Domnul Vadim Vacarciuc:

Domnule raportor,

Întru totul voi susține această lege, dar am două întrebări. Prima. Pe teritoriul Republicii Moldova se produc astfel de preparate?

Domnul Serghei Sîrbu:

Nu am informații. Sper foarte mult că nu se produc.

Domnul Vadim Vacarciuc:

Păi, eu sper foarte mult că dumneavoastră vă greșiți. Asta-i una. Doi.

Domnul Serghei Sîrbu:

Eu tot sper să mă greșesc ...

Domnul Vadim Vacarciuc:

Da, da, da.

Domnul Serghei Sîrbu:

Nu, eu sper să nu mă greșesc.

Domnul Vadim Vacarciuc:

Domnule Sîrbu,

De aceasta ... și domnul Juravschi a spus ... (*Rumoare în sală.*) Stați un pic. A doua întrebare reiese din ... Deci acum, la momentul actual, în Republica Moldova intri în farmacii și poți procura, să zicem, un preparat din această listă. Unde și în ce laborator poate fi testat ca dumneavoastră să demonstrați sau doar după denumire? Pentru că noi sîntem unica țară în Europa care nu avem laborator. Ce facem atunci?

Domnul Serghei Sîrbu:

Cu siguranță nu după denumire, deoarece denumirea comercială poate fi absolut diferită, dar în baza denumirii componentelor din care se prepară acel preparat, iar componentele de bază Guvernul le va aproba și va publica, și va actualiza lista în fiecare an în Monitorul Oficial în baza listei substanțelor interzise a Agenției Mondiale Antidoping. Și, în cazul în care aceste componente vor intra în acel preparat, atunci, cu siguranță, Agenția Medicamentului ar trebui să vegheze și să restricționeze orice circulație a unor astfel de substanțe interzise.

Domnul Igor Corman:

Domnul Vacarciuc.

Domnul Vadim Vacarciuc:

De acord, foarte corect. Însă doar în baza la aceea ce-i scris în prescripția medicamentului sau dacă omul va fi tras la răspundere penală, el va cere o expertiză, unde o să faceți expertiza aceasta?

Domnul Serghei Sîrbu:

Rămîne deja Guvernul să aducă în concordanță actele sale și va stabili ...

Domnul Vadim Vacarciuc:

Bine. Pentru lectura a doua, probabil, vom veni cu amendamente și vom ajunge la un numitor comun.

Mersi.

Domnul Serghei Sîrbu:

Noi, la articolul 2, am prevăzut că Guvernul va aproba și va publica lista, inclusiv la toate ...

Domnul Vadim Vacarciuc:

Nu este vorba de listă.

Domnul Serghei Sîrbu:

Și va aduce actele sale normative în concordanță.

Domnul Vadim Vacarciuc:

Venim în lectura a doua cu amendamente.

Domnul Serghei Sîrbu:

Și mecanismul de implementare, cu siguranță, îl vom aplica. Doar în Codul penal noi nu putem să prevedem astfel de situație, deoarece ține deja de alte proceduri.

Domnul Igor Corman:

Da. Mulțumesc, domnule Sîrbu.

Acestea au fost întrebările. Acum voi ruga-o pe doamna președinte Apolschi să prezinte raportul comisiei pentru primă lectură. Vă rog.

Doamna Apolschi.

Tehnicienii,

Am rugat, doamna Apolschi, să conectați microfonul.

Da, vă rog.

Doamna Raisa Apolschi:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Comisia juridică, numiri și imunități a examinat proiectul nr.188 pentru modificarea și completarea Codului penal. Proiectul de lege conține prevederi prin care se propune reglementarea unor măsuri pentru prevenirea și combaterea circulației legale a substanțelor cu efecte puternice sau toxice.

În cadrul discuției asupra proiectului, membrii comisiei au afirmat necesitatea adoptării reglementărilor din proiect.

Totodată, comisia va examina propunerile și amendamentele parvenite la proiectul de lege în cadrul pregătirii proiectului pentru lectura a doua.

Drept urmare, membrii comisiei, cu majoritatea voturilor, propun Parlamentului aprobarea proiectului în primă lectură.

Vă mulțumesc.

Domnul Igor Corman:

Mulțumesc.

Stimați colegi,

Supun votului aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege cu nr.188.

Cine este pentru rog să voteze.

Majoritatea voturilor deputaților prezenți, proiectul cu nr.188 este aprobat în prima lectură.

Propun dezbatărilor pentru primă lectură și proiectul de Lege cu nr.238 privind modificarea și completarea Codului muncii al Republicii Moldova nr.154 din 28 martie 2003.

Un grup de deputați au înregistrat această inițiativă care va fi prezentată de domnul Saharneau.

Domnul Vladimir Saharneau:

Stimați deputați,

Prezentul proiect este o inițiativă elaborată în conformitate cu prevederile constituționale și vine să completeze și să precizeze normele legale ale articolelor 99 și 101 din Codul muncii privitoare la munca în schimburi.

Actualmente, potrivit alineatului (1) al articolului 99 din Codul muncii, în unități poate fi introdusă evidența globală a timpului de muncă, însă în a doua parte a alineatului sînt introduse condiții care nu se referă la evidența globală și anume durata zilnică a timpului de muncă, a schimbului nu poate depăși 12 ore.

Din acest articol nu este clar dacă durata zilnică a timpului de muncă de 12 ore se referă la o perioadă de referință calculată pînă la un an sau, totuși, reglementează în general durata zilnică de muncă.

Ținînd cont de denumirea articolului, totuși, presupunem că ar fi și corect că se referă la faptul că, atunci cînd se calculează media orelor de muncă raportată la o perioadă de referință de cel mult un an, durata zilnică de muncă nu trebuie să depășească 12 ore.

Însă, datorită faptului că articolul 99 alineatul (1) nu are un caracter precis, nu putem determina cu claritate ce a avut în vedere legiuitorul.

Ținînd cont de faptul că, în dependență de specificul unor activități și profesii, scopurile utilizării mai precise a timpului, utilajului, sporirea volumului de producție sau servicii, disponibilitatea și posibilitățile salariaților, în unele unități nu este posibil de a stabili un program de lucru care să se desfășoare în intervalul duratei normale de timp cum ar fi serviciile de pază, medico-sanitare, poliție ș.a.m.d., unde angajatorul de comun acord cu salariatul stabilesc program de lucru în tura de 24 de ore, dar care sînt urmate de timp liber nu mai puțin de 72 de ore, astfel încît durata normală a timpului de lucru raportată la o perioadă de referință de 6 luni sau un an să nu depășească normele legale stabilite.

Este necesar de a veni cu precizări și concretizări în lege, pentru a permite interpretarea ei conform normelor legale, și nu în detrimentul altor persoane.

În acest sens, se propune redactarea articolului 99 alineatul (1) în felul următor: „În unități poate fi introdusă evidența globală a timpului de muncă cu condiția că media orelor de muncă calculată pe o perioadă de referință de cel mult un an să nu depășească durata normală a timpului de muncă pe o săptămână, stabilită conform Codului muncii.”

În articolul 101 se propune modificarea alineatelor (1) și (3) în așa fel încât să fie clar ce reprezintă munca în schimburi și modul în care se reglementează, ținând cont de regimul de muncă și de odihnă al salariaților conform Codului muncii.

Dispozițiile din alineatul (6) se regăsesc în alineatul (3), de aceea, se propune excluderea alineatului (6).

Prezentul proiect nu necesită cheltuieli financiare pentru implementarea lui.

Și rog susținerea de către Parlament.

Mulțumim.

Domnul Igor Corman:

Întrebări?

Domnul Ghenadie Ciobanu.

Domnul Ghenadie Ciobanu:

Da. Vă mulțumesc, domnule Președinte.

Stimate domnule autor,

Dumneavoastră ați explicat că, în principiu, volumul orelor pe săptămână care este stabilit, de 40 de ore, Conform... convenției noi am ratificat... Parlamentul a ratificat Convenția nr.47 a Organizației Internaționale a Muncii ș.a.m.d.

Domnul Vladimir Saharneau:

Da.

Domnul Ghenadie Ciobanu:

Este reflectat și în Codul muncii. Este de 40 de ore. În acest sens, noi nu încălcăm... ar fi deci aceste 40 de ore săptămânal.

Dar există și Directiva 2003/88 a Consiliului Europei din 4 noiembrie 2003 care stabilește, vă citez: „Statele membre...” mai ales că este în Acordul de Asociere... noi am semnat cu Republica Moldova, este această directivă stipulată.

Deci citez: „Statele membre iau măsurile necesare pentru ca orice lucrător să beneficieze de o perioadă minimă de repaus de 11 ore consecutive în decursul unei perioade de 24 de ore.”

Cum se va confrunța cu această Directivă și cu obligațiile noastre pe care le avem proiectul dumneavoastră?

Domnul Vladimir Saharneau:

Eu am specificat. Sînt categorii de lucrători angajați în munci specifice. Da? Și noi avem aceste categorii foarte multe, fiindcă avem navetiști care vin din sate și asigură anumite locuri de muncă în unități și medico-sanitare, și paznici ș.a.m.d.

Dar vreau să vă atrag atenția că există în aceeași Directivă nr.88 din 2003 articolul 17, care înseamnă derogări, care prevede: „derogările prevăzute în alineatele (3), (5) pot fi adoptate prin acte cu putere de lege și acte administrative sau prin convenții colective sau acorduri încheiate între parteneri sociali, cu condiția ca lucrătorii respectivi să beneficieze de perioade de repaus echivalente compensatorii.” Și mai prevede și alte lucruri, avînd în vedere aceste derogări.

Eu subliniez încă o dată. Este o muncă specifică. Și, mai ales, avînd în vedere condițiile care există la noi în Republică.

Știți, unui lucrător de la pază sau spital i se termină ora de lucru la ora 8 seara unde se termină și transportul. Nu mai există nici un tren, nici un microbuz. Iar omul este pus într-o situație să sufere.

Noi venim cu această precizare în Codul muncii, care este în interesul oamenilor.

Domnul Serghei Sîrbu:

Domnule Ghenadie Ciobanu,

A doua întrebare.

Vă rog.

Domnul Ghenadie Ciobanu:

Mersi.

Eu susțin propunerea dumneavoastră. Și îmi dau seama că este... deci într-un fel, o precizare a unei situații care există de facto.

Problema este numai una. Cînd vă pun aceste întrebări, vreau să vă întreb, domnule autor, dacă ați consultat Ministerul Muncii?

Ați făcut referință la articolul 100 alineatul (6) din Codul muncii privind anumite genuri de activitate, unități sau profesii ș.a.m.d.

Ați făcut referire la Convenția colectivă care, într-adevăr, stipulează ceea ce ați menționat, nu vreau să repet.

Există încă și efectuarea muncii suplimentare care nu poate avea ca efect majorarea duratei zilnice a timpului de muncă peste 12 ore, articolul 105 alineatul (3), care exceptează categoriile respective, mai bine zis nu exceptează categoriile respective.

Domnul Vladimir Saharneau:

Da.

Domnul Ghenadie Ciobanu:

Iată de ce eu aș fi de acord să susțin și voi susține. Problema este numai una că... să vă întreb. Ați consultat Ministerul Muncii cînd ați făcut această propunere

sau nu? Ca să nu votăm acum ceva care va intra în contradicție cu directivele, legile, acordurile și, în genere, cu normele internaționale cu referire la muncă.

Domnul Vladimir Saharneau:

Domnule Ciobanu,

Noi am elaborat această inițiativă, avînd o situație reală care există. Eu cred că ea nu contravine nici Codului muncii și nici intereselor Ministerului Muncii.

Dacă este necesar, în a doua lectură, de venit cu careva precizări. Dar toată lumea consultată a dat avizuri pozitive acestei inițiative. Și cred că nici Ministerul Muncii nu are ceva împotriva.

Nici Guvernul nu are aviz la această inițiativă, fiindcă ea nu presupune cheltuieli.

Este o precizare care vine în consens cu Codul muncii, pentru a preciza o anumită situație.

Domnul Serghei Sîrbu:

Următoarea întrebare.

Domnul Gagauz.

Domnul Miron Gagauz:

Да. Спасибо большое, господин Сырбу.

Господин Сахарняну,

Я хотел бы подчеркнуть, что законопроект на самом деле хороший и уточняет многие вещи, поэтому его можно было поддержать. Но у меня вопрос. Часть (3). Я дословно читаю «график сменности утверждается по согласованию между работодателем и работником или его представителем.». А кто может быть представителем работника?

Domnul Vladimir Saharneau:

În diferite situații... Eu am spus, sînt situații diferite. În cazuri... mă rog, ar putea fi sindicatul, respectiv, dacă lumea înțelege ce înseamnă astăzi sindicat.

Dar eu cred că, deocamdată, fiecare este în situația să se reprezinte în aceste situații de, dacă va afla, desigur, despre această inițiativă, precizare pe care o facem noi.

Domnul Igor Corman:

A doua întrebare, domnul Gagauz.

Domnul Miron Gagauz:

Да. Спасибо большое.

Наверное, вы коснулись правильно. Речь идет о профсоюзах. И мне думается, что было бы неплохо проконсультироваться по этому законопроекту с Федерацией профсоюзов, поскольку на предприятиях заключаются коллективные договора между работодателям и профсоюзами, которые представляют работника.

И мне кажется, было бы неплохо заручиться этой поддержкой.
Спасибо.

Domnul Vladimir Saharneau:

Aveți dreptate. Noi credem că sindicatele trebuie să convină cu această inițiativă, cu această precizare, fiindcă doar vine să-i ajute cumva să reglementeze activitatea lucrătorilor, să o apere, să o încadreze în careva reguli care pînă acum nu existau. Această categorie de lucrători nu are o acoperire.

Domnul Igor Corman:

Domnul Brega.

Domnul Gheorghe Brega:

Mulțumesc.

Domnule Saharneau,

Eu am ridicat legea veche ... Codul muncii, m-am uitat la articolele 100 și 101, practic, nu este nici o diferență. Unica ce dumneavoastră faceți... concretizare la articolul...

Domnul Vladimir Saharneau:

Asta și precizăm, domnule Brega.

Domnul Gheorghe Brega:

Da, precizare.

Domnul Vladimir Saharneau:

Da.

Domnul Gheorghe Brega:

Că schimb de 8 ore urmează 16 ore ș. a. m. d., de odihnă. 12, douăzeci și patru; 24, patruzeci și opt. Nimic nou.

Domnul Vladimir Saharneau:

Da.

Domnul Gheorghe Brega:

Aceeași se subînțelege și la articolul 100 alineatul (6) din Codul muncii vechi.

Dar acest articol nu poate fi aplicat, ceea ce se referă în domeniul medicinei prin simplul motiv că la salariul pe care-l avem astăzi la infirmiere, la asistentele medicale, cînd ele lucrează cel puțin la 50 de, sînt cu locul de trai 50 de kilometri de la Chișinău, pentru că la salariul pe care-l avem nu putem angaja din Chișinău, nu putem noi să le punem interdicția de 12 ore prin simplul motiv că la ora opt dimineața dacă începe serviciul la ora opt seara pleacă, nu are cu ce pleca de acum spre Băcioi, eu mai știu unde, spre Puhoi ș. a. m. d.

Mai mult ca atît, medicii de urgență, însăși chirurgii, din toate domeniile chirurgii, nu chirurgii generalişti, fiind de urgență, ei trebuie să supravegheze pacientul.

Toate urgențele ca de obicei se întîmplă începînd de la orele 11 pînă la patru dimineața. Deci el nu poate să lese, e mai bine pentru medic ca el să supravegheze acest pacient cel puțin 6 – 8 ore după intervenția chirurgicală.

De aceea, propun, cu excepția domeniul sănătății, angajații din Ministerul Sănătății, pentru că de acum numai a apărut, de acum sînt ordine că toți să lucreze 12 ore, spitalele rămîn fără infirmiere, fără asistente medicale și chiar unii medici pleacă.

Domnul Vladimir Saharneau:

Da, înțeleg, dar mi se pare că dumneavoastră veniți împotriva acestor lucrători, fiindcă, din contra, inițiativa noastră vine să acopere și această categorie de lucrători.

Și, conform convenției, am spus, am citat din convenție, fiindcă pot fi încheiate anumite convenții colective și acorduri între partenerii sociali în condițiile, în condiția ca lucrătorii să beneficieze de perioade. Lucrătorul poate să încheie cu administrarea unității respective anumite programe de lucru care să convină și eu cred că administrația nu este un tarta care să supună lucrătorilor unui regim, mă rog, neconvenabil.

Există și Codul muncii, care reglementează aceste...

Nu cred că această situație poate periclita lucrătorii așa cum presupuneți dumneavoastră.

Domnul Igor Corman:

A doua întrebare, domnule Brega.

Domnul Gheorghe Brega:

Convențiile europene sînt foarte bune, domnule Saharneau, dar în țările europene, în țările unde salariul infirmierelor este ca salariu, al asistentelor medicale e salariu și atunci nu trebuie să intervenim noi. Dar, în cazul de față, la noi nu convine.

Noi am discutat cu Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei, cu doamna ministru, care a spus că, în toamnă, o să fie niște modificări, o să aibă unele înțelegeri cu europenii și au să ajungă la un numitor comun unde anume în domeniul medicinei nu o să atingă acest proces.

Dacă doriți, poftim, doamna ministru poate să confirme acest lucru.

Doamnă ministru,

Dacă...

Domnule Președinte,

Dacă puteți, oferiți-i cuvîntul doamnei ministru, ca să confirme acest lucru.

Domnul Igor Corman:

Mai întâi eu o să dau cuvântul domnului Lupu și după asta o să vedem, da, și cu avizul Guvernului.

Domnule Lupu,

Vă rog.

Domnul Marian Lupu:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Stimate domnule autor,

E adevărată problema menționată de către domnul Brega.

Eu o să vă aduc un singur exemplu, după care o să vin cu o propunere. Se întâmplă deseori când infirmierele, în unitățile medicale, conform legislației muncii, își încheie munca pe la 10 sau 11 noaptea.

Domnul Vladimir Saharneau:

Da.

Domnul Marian Lupu:

Și, în cazul de față, ele au marea dorință să muncească și în schimbul de noapte.

Domnul Vladimir Saharneau:

Până dimineață. Da.

Domnul Marian Lupu:

Și după asta au 24 de ore liber, în comparație cu situația că pe la 11, 12 noaptea încearcă și ajunge acasă, la 10, 20, 40 sau 50 de kilometri.

Iată de ce propunerea este să acceptați, vă rog, ideea ca, pentru lectura a doua, nelezînd drepturile de muncă ale oamenilor, să lăsăm spațiu pentru decizie în fiecare caz personal, nu neapărat cu excepția medicină, dar să fie inclus un punct, un paragraf care ar spune că administrația are dreptul să semneze anumite acorduri care prevăd condiții diferite la dorința angajatului.

Fiindcă trebuie să purtăm respect pentru angajat și el să aibă dreptul să se conformeze propriilor lui interese de serviciu și profesionale.

Mulțumesc.

Domnul Vladimir Saharneau:

Domnule Lupu,

Este binevenit amendamentul și vă rog să-l prezentați pentru lectura a doua.

Mulțumesc.

Domnul Igor Corman:

Doamna ministru Buliga.

Doamna Valentina Buliga – *ministrul muncii, protecției sociale și familiei:*

Domnule Președinte,

Stimați deputați,

Ministerul, cu adevărat, a examinat acest proiect, dar Guvernul încă nu s-a expus asupra lui. Tot ceea ce discutați astăzi dumneavoastră aici este foarte relevant, dar nu trebuie să uităm nici pentru o clipă, de fapt, anumite documente universale și convenții pe care Republica Moldova le-a ratificat. Este vorba și despre Declarația Universală a Dreptului Omului, articolul 24, care... stabilirea unui schimb în durata de 24 de ore contravine din start. La fel, Carta socială, articolul 2, la fel acestea, unele dintre prevederile acestei inițiative contravin acestui document.

Cu atât mai mult că articolul 100 din Codul muncii prevede durata zilnică a timpului de muncă și ceea ce spunea și domnul deputat, domnul Lupu, sînt anumite alineate care permit, de fapt, ca angajatorul să stabilească cu acordul scris al salariatului anumite programe individualizate de muncă.

De aceea, aș ruga, pentru lectura a doua, cu adevărat, toți deputații și autorii acestei inițiative să găsim formula potrivită. O bună parte din inițiativă se încadrează, dar cele care contravin... să nu facem abatere sau să încalcăm, de fapt, convenții pe care Moldova le-a ratificat și și-a asumat...

La fel și Convenția colectivă, la nivel național, are anumite prevederi ca... noi o avem ca un angajament de respectare a legislației în domeniul muncii.

Mulțumesc.

Domnul Igor Corman:

Domnul Ghenadie Ciobanu.

Domnul Ghenadie Ciobanu:

Vă mulțumesc, domnule Președinte.

Eu îi mulțumesc doamnei ministru Buliga pentru... a confirmat exact ceea ce am spus eu și articolul 100 l-am menționat exact eu.

Vă mulțumesc despre aceste lucruri. Asta a fost, de fapt, sensul întrebării mele domnului autor.

Dar eu am să votez, pentru că există posibilitatea, pentru lectura a doua de a îmbunătăți și de a scoate toate momentele în colaborare cu Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei și în colaborare cu sindicatele, așa acum s-a spus, pentru ca să nu încalcăm prevederile internaționale, mai ales că sîntem parte la ele.

Mersi.

Domnul Vladimir Saharneau:

De acord și cu dumneavoastră, și cu doamna ministru, avem și Declarația Drepturilor Universale, dar mai avem și niște condiții reale în care lucrează acum mulți cetățeni ai noștri și noi vrem să-i scoatem de sub incidența acestor nereguli care există.

Și am fi fost bucuroși dacă aceste amendamente ar fi fost prezentate pînă acum.

Dar vă mulțumesc. În lectura a doua vor fi prezente.
Eu vă mulțumesc.

Domnul Igor Corman:

Vă mulțumim și noi, domnule Saharneanu.

Și acum am să-l rog pe domnul Hotineanu să prezinte raportul comisiei.

Domnul Vladimir Hotineanu:

Stimate domnule Președinte,

Doamnelor și domnilor deputați,

Comisia protecție socială, sănătate și familie a examinat proiectul de Lege nr.238 care vine cu modificări și completări la Codul muncii 154 din 2003.

Deci, într-adevăr, Republica Moldova este parte a Convenției Internaționale a Organizației Mondiale a Muncii.

Avem acordul, Convenția colectivă de muncă.

Convenția colectivă de muncă este încheiată între angajați angajator și sindicat în conformitate cu actele internaționale, dar a apărut situația în care anumite categorii de cetățeni în anumite instituții sînt puse într-o situație proastă, ea a fost discutată, privind timpul, turele, orele, orele de odihnă.

De aceea, acest proiect de lege este binevenit, dar noi am discutat și cu Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei și am convenit că Guvernul va veni cu un proiect de lege, doamnă ministru, și pe care noi îl vom examina în septembrie și, pentru lectura a doua, vom comasa acest proiect de lege în așa fel ca și carențele existente pentru cetățean să dispară, ca și să obținem o condiție acceptabilă pentru activitatea lucrătorilor medicali, inclusiv medicali și din alte ramuri.

De aceea, comisia, cu votul a 6 membri ai comisiei și 2 – abținuți, propune pentru doar lectura întâi, chiar și în condițiile în care nu avem avizul Guvernului. Așteptăm noul proiect de lege care va veni în ...

Dar vreau să aduc la cunoștință cetățenilor, că, la fel, la inițiativa Ministerului Muncii și Protecției Sociale, zilele trecute, s-a întrunit comisia tripartită și au discutat acest lucru și s-a propus deja ca în convențiile de muncă să fie stipulat astăzi pentru lucrătorii medicali dreptul de a continua turele de 24 de ore cu odihna de 72 de ore.

Vă mulțumesc mult.

Domnul Igor Corman:

Mulțumesc, domnule președinte.

O întrebare.

Domnul Popa.

Domnul Gheorghe Popa:

Domnule președinte,

Știți, ne pune pe gânduri, de ce Guvernul, pînă în prezent, n-a avizat acest proiect de lege și tărăgănează chestia ca să vină el cu această inițiativă legislativă? Sau, cel puțin, trebuia să se clarifice cu autorul, să vadă ce-i ...

Domnul Vladimir Hotineanu:

Domnule deputat,

Eu cred că nu tărăgănează Guvernul.

Domnul Gheorghe Popa:

Cum nu tărăgănează?

Domnul Vladimir Hotineanu:

Fiindcă proiectul nu are chiar mult timp depus în Parlament.

Domnul Gheorghe Popa:

Atunci spuneți-mi: este avizul Guvernului pe inițiativa legislativă?

Domnul Vladimir Hotineanu:

Eu v-am spus că doar proiectul de lege este depus pe data de 19.06, deci mîine sînt 30 de zile cînd Guvernul ar putea prezenta.

Domnul Gheorghe Popa:

Care-i graba? De ce noi ne grăbim și facem? Ca să comasăm, că ...

Domnul Vladimir Hotineanu:

Mesajul trebuie să-l transmitem pozitiv lucrătorilor care astăzi sînt puși în condiții foarte complicate.

Domnul Gheorghe Popa:

Nu, autorii, cînd au elaborat proiectul respectiv, probabil, au discutat, știu, transmite mesajele respective, care ...

Domnul Vladimir Hotineanu:

Nu. Domnule Petkov,

Eu vreau să vă spun că nu este vorba de prima lectură, am dat mesajul. Noi continuăm procesul de analiză conform Regulamentului.

Domnul Gheorghe Popa:

Domnule președinte,

Spuneți, vă rog, este avizul Guvernului ori nu este?

Domnul Igor Corman:

Mulțumesc, domnule președinte Popa.

Mulțumesc, domnule președinte Hotineanu.

De acum, ajutăm și noi Guvernul așa, îi amintim că există Parlament, principalul să nu dăunăm. Pentru lectura a doua va veni avizul Guvernului, totul va fi bine.

Eu supun votului aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege cu nr.238. Cine este pentru rog să voteze.

Cu majoritatea voturilor deputaților prezenți, proiectul cu nr.238 este aprobat în primă lectură.

Și acum propun dezbaterilor pentru primă lectură proiectul de Lege cu nr.283 pentru modificarea și completarea unor acte legislative (Codul fiscal, Legea cu privire la gaj.)

Domnul Octavian Calmîc, viceministru economiei va prezenta acest proiect.

Domnul Octavian Calmîc – viceministru al economiei:

Stimate domnule Președinte al Parlamentului,

Stimați deputați,

Se propune spre examinare proiectul de Lege privind modificarea și completarea unor acte legislative, în speță este vorba de modificarea Legii ce reglementează gajul și alte garanții reale mobiliare și este elaborat în conformitate cu prevederile cadrului juridic național.

La baza acestei inițiative au stat mai multe premise. În primul rând, cadrul juridic existent în Republica Moldova a fost considerat de specialiștii în domeniu învechit, avînd în vedere că în ultimul timp a fost ajustată legislația în partea ce ține de ipotecă. Trebuie să ridicăm prevederile sau să modernizăm prevederile, cadrul juridic privind gajul la standardele internaționale sau la cerințele internaționale prin preluarea celor mai bune experiențe în acest domeniu.

Mai mult ca atît, există și un șir de argumente cu caracter economic și juridic care sînt la baza acestei inițiative, în primul rând, dorim să utilizăm gajul mai pe larg în tranzacțiile financiare bancare, inclusiv să dăm un șir de protecții suplimentare comerciale atît creditorilor, cît și debitorilor, să fluentizăm procesul de recuperare a creditelor garantate, să extindem lista bunurilor care pot constitui obiectul garanțiilor mobiliare, să extindem și să stabilim care sînt prioritățile dintre creditori și gajurile gajate și multe alte elemente.

Deci la elaborarea acestei inițiative au fost luate toate recomandările internaționale propuse de către structurile internaționale, cum ar fi: Comisia Națiunilor Unite pentru Dreptul Comercial Internațional, care a elaborat un ghid legislativ privind tranzacțiile garantate. De asemenea, s-a luat la bază Legea model privind tranzacțiile garantate, elaborat de către BERD, inclusiv s-a examinat legislația statelor europene și a celor din CSI, în particular a Federației Ruse, și s-a venit cu această inițiativă, care, de fapt, conține un șir de norme de procedură și principii privind modul de asigurare a gajului.

În partea finală a acestei inițiative, pentru a aduce în conformitate celelalte legislații conexe acestui proces s-au propus un șir de amendamente la legislația care ține de Codul penal, Legea cu privire la leasing și multe alte elemente.

Avînd în vedere că în cadrul discuțiilor comisii și activitatea grupului de lucru care s-a desfășurat și în cadrul Guvernului, și în cadrul Parlamentului, venim cu rugămintea să fie examinată posibilitatea adoptării acestei inițiative în ambele lecturi.

Vă mulțumesc.

Domnul Serghei Sîrbu:

Vă mulțumesc, domnule ministru.

Întrebări nu au fost înregistrate.

Vă mulțumesc.

Și invit comisia.

Domnule Ioniță,

Vă rog.

Cer scuze, au apărut întrebări.

Domnul Popa.

Stimați colegi,

Vă rog frumos să vă înregistrați din timp cu întrebări, ca să reușim.

Domnul Gheorghe Popa:

Domnule viceministru,

Nu socotiți dumneavoastră că, înainte de a face modificările respective, ar fi normal să fie aprobată Legea cu privire la ipotecă, pe urmă să venim cu aceste modificări?

Domnul Octavian Calmîc:

Amendamentele cu privire la Legea cu privire la ipotecă au fost adoptate de către Parlament și au intrat în vigoare în luna mai curent. Deja pe ipotecă s-a ajustat legislația, acum mergem cu gajul, deci ca să ne sincronizăm cu cadrul juridic în acest domeniu. S-a făcut deja etapa cu ipoteca. Mulțumesc.

Domnul Serghei Sîrbu:

Următoarea întrebare – domnul Reidman.

Domnul Oleg Reidman:

Домнуде Калмык,

В статье первой если не выдается налоговая накладная залогодателям после продажи залогодержателем заложенного имущества. Статья 1. Если после продажи заложенного имущество залогодержателям или назначенным им лицом залогодатель не выдает налоговую накладную в течение 15 дней, то субъект налогообложения имеет право получить сумму НДС, которая должна была уплачена. Правильно?

Domnul Octavian Calmîc:

Да.

Domnul Oleg Reidman:

A если залогодержатель не является плательщиком НДС, что делать? Залогодатель не является плательщиком НДС.

Domnul Octavian Calmîc:

Deci, de fapt, ceea ce ține de aplicarea TVA este o problemă mult mai complexă și aceasta a fost versiunea cu care a venit Guvernul. Însă, începînd cu anul 2015, se propune să fie schimbată procedura de aplicare a TVA în cazul gajurilor și va fi achitarea din partea celui gajist.

Domnul Oleg Reidman:

ОК. Это понятно, что тот кто заложил, он собственник имущества, и собственность пока у него не отнимается и как бы продается от его имени. Но если он не является плательщиком НДС, что делать?

Domnul Octavian Calmîc:

Deci cel care ia, trece în cont.

Domnul Oleg Reidman:

Здесь явно написано, что условием для получения возмещение, так и зачета НДС является не выдача налоговой накладной? Но невыдача налоговой накладной бывает по двум обстоятельствам: кто-то не хочет ее выдавать, нарушая соответствующий закон, а кто-то не может, потому что не является плательщиком НДС, а из бюджета, тем не менее, деньги уходят.

Domnul Octavian Calmîc:

Nu. Este, într-adevăr, o problemă aici și noi am propus ca ea să fie reglementată la nivel de Guvern și la nivelul Ministerului de Finanțe, care supraveghează, în genere, tot ce ține de plata TVA, inclusiv pe bunurile gajate. Este mecanism de supraveghere.

Domnul Serghei Sîrbu:

Următoarea întrebare – domnul Focșa.

Domnul Gheorghe Focșa:

Domnule ministru,

O întrebare cu înregistrarea gajului bunurilor imobile. Dumneavoastră propuneți modificări la înregistrarea bunurilor imobile și o să le înregistreze nu știu cine.

Deci sistemul care lucrează astăzi este foarte normal și nu văd eu ceva pozitiv că dumneavoastră, la propunerea unor specialiști din alte țări, să facem ceva îmbunătățiri noi aici.

Domnul Octavian Calmîc:

Deci noi, de fapt, luăm ca bază experiența internațională, experiența națională și propunem crearea unui registru unic în care se ține evidența tuturor acestor bunuri imobile. Deci nu e nimic... deci vrem să avem un registru unic.

Modul de ținere evidenței în acest registru s-a propus să fie reglementată de către Guvern la o etapă ulterioară, când o să avem întregul mecanism elaborat. Deci nu e necesar acum ca să îl fixăm în această legislație sectorială.

Domnul Serghei Sîrbu:

Mulțumesc, domnule ministru.

Nu mai sînt întrebări.

Invit comisia.

Domnule Ioniță,

Vă rog.

Domnul Veaceslav Ioniță:

Stimați colegi,

Comisia economie, buget și finanțe a examinat proiectul de Lege nr.283 pentru primă lectură.

Aici au parvenit unele propuneri, ca să fie ajustat mecanismul de trecere în cont a TVA la bunurile gajate în articolul 1.

De asemenea, este necesar de analizat suplimentar mecanismul de înregistrare a gajului bunurilor imobile în Registrul garanțiilor reale mobiliare, precum și alte subiecte. Toate aceste lucruri noi le colectăm sub formă de amendamente.

Și comisia propune plenului Parlamentului ca acest proiect de lege să fie votat astăzi în primă lectură. Iar în a doua lectură va fi examinat atunci când vom avea toate amendamentele de la deputați, vom pregăti sinteza și vom veni în plenul Parlamentului într-un termen rezonabil.

Domnul Serghei Sîrbu:

Domnule Ioniță,

Autorul solicită în două lecturi. Comisia este gata pentru a doua lectură?

Domnul Veaceslav Ioniță:

Domnule deputat,

Comisia a decis într-o lectură. Comisia a decis într-o lectură.

Autorul – am auzit toți solicitarea dumnealui, dar sînt... deja sînt mai multe propuneri. Și proiectul a venit pe data de 10 luna a 7.

Domnul Serghei Sîrbu:

Bine. Coraportul?

Doamnă Apolschi,

Vă rog.

Doamna Raisa Apolschi:

Mulțumesc.

Comisia juridică, numiri și imunități a examinat, a prezentat coraportul cu unele propuneri de îmbunătățire și obiecții de ordin juridic. Și cu votul majorității, propune plenului Parlamentului examinarea în primă lectură.

Mulțumesc.

Domnul Serghei Sîrbu:

Vă mulțumesc, doamnă Apolschi.

Supun votului proiectul nr.283 în primă lectură. Cine este pentru rog să voteze. Majoritatea, proiectul nr.283 – votat în primă lectură.

Următorul proiect de lege, proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Codului electoral nr.69. Cine prezintă dintre autori?

La proiectul nr.69 nu există raportul comisiei. Atunci, revenim puțin mai târziu.

Următorul proiect, proiectul de Lege nr.150 pentru modificarea și completarea unor acte legislative. Prezintă domnul deputat Iurie Țap.

Vă rog.

Domnul Iurie Țap:

Stimați colegi,

Proiectul vizat are drept obiectiv modificarea a 9 acte legislative în vigoare, conexe organizării și funcționării serviciului public de apă potabilă și de canalizare.

Deci este vorba de punerea în aplicare a Legii nr.303 privind serviciul public de apă potabilă și de canalizare, care urmează să intre în vigoare la 14 septembrie 2014.

Pentru a facilita acest proces, vine acest proiect de lege.

Domnul Serghei Sîrbu:

Întrebări, stimați colegi?

Nu sînt înregistrate întrebări.

Vă mulțumesc, domnule Țap.

Comisia? Invit comisia.

Vă rog.

Domnul Mușuc.

Domnul Eduard Mușuc:

Da. Vă mulțumesc, domnule președinte.

Stimați colegi,

Comisia administrație publică și dezvoltare regională a examinat, la ședința sa, proiectul de Lege cu nr.150, parvenit din partea unui grup de deputați.

Comisia sesizată în fond menționează că proiectul de lege a fost elaborat în scopul reglementării uniforme a domeniului public de alimentare cu apă și de canalizare.

Analizând prevederile propuse în proiectul de lege, constatăm că proiectul este condiționat de necesitatea racordării unor acte legislative la prevederile Legii cu nr.303, aprobate recent, privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare.

Pentru a asigura implementarea uniformă a legii prenotate, se impune de a fi ajustate 9 acte legislative care vizează, într-o anumită măsură, domeniul public de alimentare cu apă și de canalizare.

La proiectul de lege au parvenit avizele comisiilor permanente, Direcției generale juridice a Secretariatului Parlamentului.

Comisia protecție socială, sănătate și familie, Comisia agricultură și industrie alimentară, în avizele prezentate, s-au pronunțat pentru examinarea și adoptarea proiectului de lege în cadrul ședinței plenare a Parlamentului.

Comisia drepturile omului și relații interetnice, în avizul prezentat, propune spre discuții în Parlament proiectul de lege vizat.

Comisia securitate națională, apărare și ordine publică, în avizul prezentat, menționează că susține prezentul proiect de lege în condițiile unui aviz pozitiv al Guvernului Republicii Moldova.

Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului, în avizul prezentat asupra proiectului de lege, a propus un șir de obiecții de conținut și tehnică legislativă.

Totodată, proiectul de lege poate servi drept obiect de examinare în plenul Parlamentului.

Comisia administrație publică și dezvoltare regională va organiza audieri publice și dezbaterea proiectului de lege în lectura a doua.

În conformitate cu Regulamentul Parlamentului, va prezenta raportul și sinteza propunerilor și obiecțiilor pentru lectura finală.

În contextul celor expuse și în conformitate cu prevederile Regulamentului, Comisia administrație publică și dezvoltare regională propune spre aprobarea în prima lectură proiectul de Lege cu nr.150.

Și vreau să vă informez, în afara raportului, stimați colegi, că, la data de 16 iulie, a parvenit avizul Guvernului Republicii Moldova cu mai multe propuneri la acest proiect de lege, care vor fi luate în considerație la cea de a doua lectură.

Domnul Igor Corman:

Întrebări?

Domnul Gagauz are o întrebare.

Domnul Miron Gagauz:

Вообще, наверно надо было господину Цап задать этот вопрос, но я что-то упустил этот момент.

Я зачитаю пункт 4¹ статьи 5: «Публичные сооружения и сети водоснабжения и канализации расположенные на публичном участке, построенные юридическими или физическими лицами независимо от источника финансирования подлежат безвозмездной передаче на баланс

органов местного публичного управления и непосредственно поставщику согласно решению местного совета.» Подлежат или могут быть переданы?

Domnul Eduard Mușuc:

Ну, наверно вас возмущает слова «безвозмездно».

Domnul Miron Gagauz:

Нет. Меня – подлежат, потому что подлежат – это обязывает.

Domnul Eduard Mușuc:

Ну, потому что как раз к слову «полежат» вопросов меньше, так как вся инфраструктура, как правило, должна находиться на балансе оператора, который предоставляет услуги. Потому что кроме строительства этой инфраструктуре, есть такое понятие, как амортизация. То есть ее нужно содержать, те же магистральные сети, которые доходят до клиента. Поэтому это правило, что инфраструктура, которая необходима для предоставления той или иной услуги (в данном случае мы говорим о воде и канализации), должна быть на балансе оператора, предоставляющего эти услуги. И это абсолютно нормальная практика.

Domnul Igor Corman:

A doua întrebare.

Domnul Gagauz.

Domnul Miron Gagauz:

Эдуард Иванович,

Есть ведомственные сети, которые в том числе оказывают общественные услуги. Вот здесь как быть?

Domnul Eduard Mușuc:

Ну, мы вообще говорим об услугах, которые оказываются населением. Да. И форма оказания тех услуг может быть разной, имея в виду статус оператора, то есть это может быть муниципальное предприятие, это может быть societate pe acțiuni. Здесь все зависит от политики, которую проводит та или иная местная публичная администрация. Это может быть концессия, parteneriat public privat, государственное предприятие. Но независимо от этого эти предприятия имеют статус оператора и имеют право предоставлять соответствующие услуги населению. Именно о них мы и ведем речь в этом законе.

Domnul Igor Corman:

Domnul Reidman.

Domnul Oleg Reidman:

Продолжая то, что говорит Мирон Ульянович. К примеру, водопровод и очистные сооружения в Глодянах принадлежат сахарному заводу. Они им построены, они у него на балансе, они у него в капитале и услуга предоставляется населению города. Об этом речь идет. Там есть оператор, конечно, водоканал местный какой-то.

Вопрос. Вот эта вся инфраструктура, если она подлежит передаче оператору, то нужно определиться с тем, какие обязательства несет оператор по всем этим сетям и прочим, что он их не может включить в свой капитал, потому что, если мы передаем очистные сооружения из водопроводной сети какому-то оператору, он сразу становится богатым. У него сразу капитал возрастает, а у предприятия, которое это построила, из капитала это уходит. Там не такая простая вещь. Вот о чем идет речь.

Domnul Eduard Mușuc:

Я поэтому и говорил по поводу понятия безвозмездно. Если это собственность какого-либо предприятия – такие случаи не единственные в Молдове.

Во втором чтении нужно определить понятие безвозмездно. Вы говорите о Глодянском предприятии, которое вложило значительные средства в эту инфраструктуру. Поэтому государство не может обязать его безвозмездно передать это в собственность другого экономического агента.

Но, если эта инфраструктура используется исключительно для предоставления услуга оно является конечным пользователем, это одна история. То есть нужно определить точку, где эта услуга предоставляется.

А если мы говорим о том, что эта инфраструктура будет использоваться для предоставления услуг населению, то в данном случае естественно будет рост капитала у этого оператора. Это и рост расходов. Потому что дальше вся амортизация ляжет на плечи того, у кого на балансе находится вся эта инфраструктура.

В данном случае это будет оператор. То есть будет не только рост капитала, но и рост расходов.

Domnul Igor Corman:

Domnul Gagauz.

Domnul Miron Gagauz:

Спасибо, господин Председатель.

Эдуард Иванович, все равно здесь написано: если этот объект расположен на публичном участке, то он подлежит передаче. Итак, по этой формуле завтра любой публичный орган, скажем примэрия, придет к экономическому агенту, который на сегодня является владельцем и скажет: ты видишь, как написано в законе? Подлежит передаче. Будь любезен, передай.

Поэтому во втором чтении, я считаю, что здесь надо корректировать.

Domnul Eduard Mușuc:

Я согласен.

Domnul Miron Gagauz:

Спасибо.

Domnul Eduard Mușuc:

Во втором чтении нужно обсудить и понятие безвозмездно и обязательства передачи. Здесь может быть много конфликтных ситуаций которые будут неразрешимы, которые будут создаваться именно такой формулировкой в законе. Поэтому мы и предложили концептуально утвердить этот закон.

Вообще почему предлагается этот законопроект? Для того чтобы привести законодательство в соответствии с тем законопроектом, который в 2013 году мы приняли. В соответствии с Законом о воде и канализации нужно привести многие законодательные акты.

Но мы предлагаем, комиссия предлагает в первом чтении его сегодня утвердить. Не спешить со вторым чтением.

Мы организуем публичные слушания с привлечением местной власти, с привлечением операторов, с привлечением ассоциации, которая представляет интересы потребителей. И дальше придем с согласованным компромиссным текстом к финальному чтению.

Это предложение комиссии. То есть мы не предлагаем спешить со вторым чтением, а уже осенью после публичных слушаний прийти с согласованным вариантом в Парламент.

Мы для этого создадим рабочую комиссию в рамках нашей парламентской комиссии. Она может быть и совместной.

Поэтому я предлагаю все-таки сегодня поддержать в первом чтении и дальше поработать над вторым чтением.

Domnul Igor Corman:

Da. Mulțumesc, domnule președinte.

Acestea au fost întrebările.

Stimați colegi,

În condițiile raportului comisiei, propun votului aprobarea în primă lectură a proiectului cu nr.150.

Cine este pentru rog să voteze. Majoritatea voturilor deputaților prezenți.

Proiectul cu nr.150 este adoptat în primă lectură.

Și acum, stimați colegi, am să anunț o pauză.

Revenim la ora 14.00.

Un anunț, domnul Ioniță, pentru comisie.

Domnule Ioniță,

Vă rog.

Domnul Veaceslav Ioniță:

Stimați colegi,

Comisia economie, buget și finanțe, acum, imediat, ne adunăm în 508 pentru câteva minute.

În 508 – Comisia economie, buget și finanțe.

P A U Z Ă

*

* * *

D U P Ă P A U Z Ă

Domnul Igor Corman:

Stimați colegi,

Vă rog să vă ocupați toți locurile și haideți, fiindcă noi în mod normal ar fi cazul să intrăm și în procedura de vot, să vedem care este prezența.

Eu vă rog să anunțați prezența deputaților pe sectoare.

N u m ă r ă t o r i i:

– 24.

Adică vine acum doamna Mironic.

Sectorul nr.2. – 35.

Sectorul nr.3. – 18.

Domnul Igor Corman:

77 de deputați sînt prezenți.

Vreau să întreb președinții fracțiunilor dacă putem să votăm în lectura a doua? Pîna mai vin colegii, stimați colegi, continuăm luînd în considerare prezența pe care o avem.

Mai întîi, vreau să vă anunț, vă rog atenție, eu am să fac uz de drepturile mele de președinte al ședinței și am să propun introducerea în ordinea de zi pentru astăzi a proiectului cu nr.262 referitor la avocații poporului. Am discutat acest lucru de dimineață, raportul comisiei este, concursul a fost făcut, deci eu propun să introducem în ordinea de zi. Cine este pentru rog să voteze. Majoritatea deputaților sînt de acord.

Acum, stimați colegi, voi supune votului aprobarea în primă lectură, după ce dezbaterile au fost finalizate, a proiectului cu nr.111. Cine este pentru rog să voteze.

Majoritatea deputaților. Proiectul este aprobat în primă lectură.

De asemenea, supun votului aprobarea în primă lectură a proiectului cu nr.256. Cine este pentru rog voteze.

Majoritatea deputaților au acceptat.

De asemenea, vă aduc la cunoștință, stimați colegi, că am consultat și comisia, autorii. Propunerea este să transferăm pentru alte ședințe din ordinea de

astăzi proiectul cu nr.102. Supun votului. Cine este pentru rog să voteze. Majoritatea deputaților, cu nr.13 din ordinea de zi, sînt de acord. Deci l-am transferat.

Și acum, stimați colegi, voi propune dezbaterilor pentru primă lectură proiectul de Lege cu nr.35 pentru modificarea și completarea unor acte legislative (Legea cu privire la publicitate, Legea cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală, Legea cu privire la tutun și articolele din tutun, Legea privind supravegherea de stat a sănătății publice.)

Prezintă acest proiect doamna viceministru. Nu vă supărați, dar nu știu care este numele dumneavoastră, fiindcă în agendă nu este indicat. Doamna Svetlana Cotelea, viceministru al sănătății.

Vă rog frumos.

Doamna Svetlana Cotelea – viceministru al sănătății:

Stimate domnule Președinte al Parlamentului,

Doamnelor și domnilor deputați,

Ne exprimăm înalta considerațiune pentru faptul că 101 de deputați sînt gata în aceste momente să dovedească o dată în plus că membrii Parlamentului Republicii Moldova sînt un garant al Constituției Republicii Moldova care stipulează dreptul la ocrotirea sănătății și dreptul pentru un mediu sănătos.

Pentru îndeplinirea acestor drepturi astăzi este necesară aprobarea unui nou cadru legal care reglementează modul și condițiile de realizare a controlului asupra producerii, prelucrării, fabricării tutunului și plasării pe piață a produselor de tutun.

Ne dorim cu toții o viață mai sănătoasă, inclusiv pentru copii și familiile noastre, fără a fi afectați de consumul de tutun și fără a fi expuși fumului de tutun. Aceasta se poate obține sigur prin aprobarea noului proiect legislativ privind controlul tutunului.

Am așteptat de foarte mult timp ca să dezbateți și să aprobați proiectul de Lege privind controlul tutunului, care va genera o schimbare esențială în domeniul sănătății populației și va asigura implementarea Tratatului internațional privind sănătatea publică, ratificat de Republica Moldova, și anume Convenția - cadru a Organizației Mondiale a Sănătății privind controlul tutunului.

Acest proiect de lege asigură și realizarea angajamentelor asumate de Republica Moldova față de Uniunea Europeană prin Planul de acțiuni al Acordului de Asociere a Republicii Moldova cu Uniunea Europeană.

În opinia Ministerului Sănătății mai presus de orice valoare materială este sănătatea. Nu este nimic mai ieftin decît sănătatea cînd o ai, dar nu este nimic mai scump decît sănătatea cînd o pierzi.

Votul fiecăruia dintre dumneavoastră este esențial pentru sănătatea și confortul cetățenilor acestei țări, care au dreptul și merită ...

Domnul Igor Corman:

Doamnă viceministru,

Nu vă supărați, dar dacă ați prezenta proiectul mai în detalii. Cu luări de cuvânt, de obicei, deputații... Da, fără nici o supărare, dar noi așteptăm să prezentați proiectul.

Vă rog frumos.

Doamna Svetlana Cotelea:

Sigur. Unul dintre elementele-cheie ale proiectului include reglementări în domeniul publicității produselor de tutun. Publicitatea, promovarea și sponsorizarea tutunului contribuie la stimularea consumului de tutun, în special în rândurile tinerilor și copiilor, încurajează fumatul și îi determină pe acei care au renunțat la fumat să reia acest obicei vicios.

Unitățile de comercializare afișează vizibil și atractiv pachetele de țigări, iar copiii sînt expuși influenței publicității tutunului, care le dezvoltă o atitudine pozitivă față de articolele și mărcile producătorilor de tutun.

Persoane noi, în special copii, tineri și femei se alătură la grupul de fumători în fiecare zi, pentru că fumatul este promovată de către operatorii industriei tutunului drept sexi, „glamuros” și cul.

Stimați domnilor deputați,

Cunoașteți că Moldova este una dintre puținele țări care, astăzi, permite comercializarea unor asemenea pachete de țigări care au forma unor rujuri, parfumuri și, de fapt, nu fac altceva decît să asigure ca adolescenții să poată ascunde mai ușor aceste pachete de părinți și pentru a minți prin forma sa.

De asemenea, consecințele dezastruoase ale fumatului au ieșit demult din faza polemicilor și astăzi este un adevăr confirmat prin probe științifice. Tutunul continue să răpească viețile omenești, evoluînd ca o epidemie. Legislația existentă în Republica Moldova este prea permisivă, este incompletă și nu stabilește mecanismele clare pentru implementare. Confirmative în acest sens sînt rezultatele studiului, realizat în anul 2013, care demonstrează că 25% din populația Republicii Moldova sînt fumători activi.

Domnilor deputați,

Aceasta înseamnă că fiecare a patra persoană adultă este fumător activ. Totodată, 70% din fumători încep să fumeze pînă la atingerea vârstei de 18 ani, vârsta cînd, de fapt, fumatul sau comercializarea a produselor de tutun către aceste persoane este interzisă. Ce avem în rezultat? În rezultat avem anual peste 4 500 de decese cauzate de consumul produselor de tutun sau de patologii asociate acestui consum. Acestea sînt 4 500 de decese care, de fapt, pot fi prevenite și trebuie prevenite.

Nu mai puțin relevant este și dimensiunea economică a acestui viciu. Anual țara suportă pierderi directe și indirecte de peste un miliard de lei pentru tratamentul persoanelor cu boli determinate de consumul de tutun. Îmi pare foarte rău să vă informez, domnilor deputați, că, din 5 februarie curent, ziua cînd Guvernul v-a remis acest proiect de lege pentru dezbateri, în Moldova au murit din cauza fumatului și bolilor asociate de fumat peste două mii de persoane. Aceasta

înseamnă că Ministerul Sănătății vă roagă să reflectați că orice tergiversare în continuare înseamnă pierderi de vieți omenești.

Este evident că principalul oponent al acestui proiect de lege este industria tutunului. Sîntem siguri că mulți dintre domniile dumneavoastră au fost abordați de această industrie direct sau indirect pentru a vă influența decizia finală. Așa s-a întîmplat, de fapt, în toate țările care au aprobat asemenea proiecte sau care sînt în procesul de adoptare a politicilor de control al tutunului.

Da. Argumentele acestei industrii sînt aceleași peste tot: scăderea veniturilor la buget, micșorarea numărului locurilor de muncă, intensificarea contrabandei etc.

Toate aceste așa-zise argumente s-au dovedit a fi nerelevante la nivel internațional, cît și la noi în țară.

Este clar că scopul principal al industriei tutunului este unul singur: de a-și menține la același nivel venituri fabuloase, obținute în urma comercializării unui produs care aduce, de fapt, moartea.

Industria tutunului mai este încă foarte puternică. Și capacitățile ei de lobby s-au dovedit extrem de eficiente și periculoase, pentru că industria tutunului vinde moarte și cumpără trafic de influență.

Iar Ministerul Sănătății a mizat pe profesioniști din sănătate și din mass-media cînd a elaborat și a apărut acest proiect de lege în nenumărate dezbateri publice, atît la etapa de Guvern, în comisiile parlamentare, cît și în spațiul mediatic.

Doamnelor și domnilor,

Prezentul proiect de lege vine să îndeplinească și Programul de activitate al Guvernului pe perioada 2013 – 2014, care prevede expres aprobarea legislației în domeniul controlului tutunului în conformitate cu prevederile Convenției-cadru a Organizației Mondiale a Sănătății privind controlul tutunului, în conformitate cu Strategia de prevenire și control al bolilor netransmisibile, aprobate, de asemenea, prin hotărîre a Parlamentului și în conformitate cu Programul național privind controlul tutunului.

Precum am mai menționat, proiectul de lege a fost dezbătut și discutat minuțios. S-au asigurat dezbateri reale și la toate niveluri.

Aprobarea acestui proiect de lege este decisivă pentru sănătate prin reducerea factorilor de risc major pentru bolile netransmisibile, care constituie o povară semnificativă atît pentru populație, cît și pentru sistemul de sănătate și pentru bugetul țării.

Documentul vizează diminuarea atractivității fumatului, în special, prin protejarea populației de procedeele de reclamă și introducerea diferitelor arome caracteristice.

Proiectul de lege fortifică instrumentele de avertizare privind dauna fumatului.

De asemenea, fortifică instrumentele legale de control al accesului minorilor către aceste produse.

Numai dacă aprobați acest proiect de lege, vom putea combate dependența de fumat și vom stimula renunțarea la fumat.

Cetățenii așteaptă votul dumneavoastră pozitiv, pentru a exclude riscul expunerii nefumătorilor la fumul de tutun, în special, prin interzicerea fumatului în toate spațiile publice, care garantează dreptul fundamental al tuturor cetățenilor la aer curat, protejează sănătatea angajaților și a nefumătorilor și încurajează fumătorii să renunțe la acest obicei vicios.

Subliniem că această lege nu va impune consumul de tutun cu acțiune ilegală, ci va stabili zone libere de tutun, pentru a proteja populația și, în primul rând, copiii de bolile și decesele cauzate de expunerea la fumul de tutun.

La etapa de examinare și dezbateri a proiectului în cadrul comisiilor parlamentare, au fost înaintate propuneri, reformulări, redactări care, cu siguranță, se vor regăsi în varianta finală a acestui proiect.

Dar au fost respinse acele propuneri care subminează eficiența măsurilor de control al tutunului și limitează protecția sănătății publice.

Moldova este prea săracă și cu un număr mic de populație ca să își permită să piardă anual vieți omenești și ani de viață sănătoasă.

Pentru guvernarea actuală, adoptarea acestei legi reprezintă și o contribuție semnificativă pentru realizarea implementării Acordului de Asociere „Republica Moldova – Uniunea Europeană”, semnat pe 27 iunie curent. Adoptarea legii fiind prevăzută și în acest document.

De asemenea, fiind și în concordanță cu declarația miniștrilor sănătății din regiunea europeană din decembrie 2013, care are ca deziderat „O Europă liberă fără tutun, liberă de tutun către anul 2040”.

Doamnelor și domnilor deputați,

Dumneavoastră cunoașteți cât interes a stîrnit acest proiect de lege. Și, cu votul fiecăruia dintre dumneavoastră, este crucial pentru alegători adoptarea acestui proiect de lege, fără a submina eficiența măsurilor de control al tutunului și fără a limita protejarea sănătății publice, reprezintă, de fapt, voința politică prin care puteți demonstra clar că viața și sănătatea copiilor, rudelor, prietenilor, cetățenilor acestei țări contează.

Vă mulțumesc.

Domnul Igor Corman:

Doamnă viceministru,

E o formă mai puțin obișnuită de a prezenta un proiect de lege. Dar, ținând cont de importanța acestei teme, eu cred că noi înțelegem pasiunea cu care l-ați prezentat.

Și, probabil, în cadrul întrebărilor, deja, o să pătrundem și în detaliile, în propunerile concrete...

Doamna Svetlana Cotelea:

Sigur.

Domnul Igor Corman:

... care se fac prin această inițiativă.

Doamna Svetlana Cotelea:

Da. Domnule Președinte,
Sînt gata să răspund.

Domnul Igor Corman:

Deci trecem la runda de întrebări – răspunsuri.
De procedură.
Doamna Ivanov.

Doamna Violeta Ivanov:

Mulțumesc, domnule Președinte.
Stimată doamnă, domnișoară viceministru,
Ați venit în Parlament și faceți declarații, declarații absolut nu la temă.
Vă rugăm foarte mult să prezentați proiectul de lege. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Igor Corman:

Stimați colegi,
Eu cred că, noi, de fapt, toți avem acest proiect. Am atenționat și eu, am observat și eu, dar să neglijăm acest aspect.
Într-adevăr, este o temă foarte importantă. Dacă aveți întrebări concrete, să le punem în ordinea în care v-ați înregistrat.
Domnul Petkov.

Domnul Alexandr Petkov:

Mulțumesc, domnule Președinte.
Doamnă viceministru (*rumoare în sală*),
Doamnă viceministru,
Ar fi, totuși, bine ca acei care vă scriu discursurile să cunoască că Parlamentul nu este garant al Constituției, cel puțin. Da? Constituția prevede cu totul ale reglementări. Și aceasta trădează și mai multe lacune în prezentarea respectivă.
Ceea ce vreau să spun. Vreau, în primul rînd, să nu credeți cumva că sar în apărarea fumătorilor. Nici măcar nu sînt fumător.
Și să nu uităm că și acei fumători sînt oameni și au și ei drepturi. Și atît timp cît exercitarea drepturilor lor nu îmi încalcă drepturile, nu am decît să le respect.
Spun aceasta și pentru că îmi aduc aminte acum vreo 10 ani de zile, tot medicii spuneau la toată lumea că utilizarea țigaretelor electronice nu dăunează sănătății. Și promovau acest produs intens.
Aceasta ca acum, în zilele... nu știu, în lunile acestea, să auzim că, totuși, țigarete leelectronice dăunează destul de sănătos sănătatea.
Ba mai mult, noi cunoaștem foarte bine persoane care fumează decenii în șir, 40, 50, 60 de ani. Mor la 90 de ani. În momentul în care, să zicem, un nefumător moare la vreo 60.

Deci nu avem nici o garanție că, într-adevăr, acest... nu știu, acest viciu, fumatul, este atât de periculos. De ce vreți să susținem neapărat această lege? Iată, uitați-vă, noi vrem și atât.

Eu am impresia că acest proiect de lege nu este decât rezultatul unui proiect al unui ONG, care este susținut financiar, în special, al unor lobby. Și vrem să știm care sînt acești lobiști.

Doamna Svetlana Cotelea:

Stimate domnule deputat,

Vă mulțumesc mult pentru întrebare.

În primul rînd, menționez că autorul proiectului este Ministerul Sănătății. Și proiectul a fost și dezbătut în Guvern înainte de a fi prezentat Parlamentului.

Totodată, cînd am făcut referință la Constituția Republicii Moldova, nu am făcut altceva decât să vorbesc că Constituția stipulează dreptul la ocrotirea sănătății. Și, de asemenea, Constituția stipulează dreptul la un mediu înconjurător sănătos.

Stimați domni deputați,

Vreau ca să fie perceput foarte clar că, de fapt, noi nu venim în nici un caz să luptăm cu fumătorii. Și nu există nici o prevedere în acest proiect în acest sens.

Lucrul pe care dorim să îl asigurăm este, de fapt, să protejăm de acțiunea negativă a fumului de țigări pe acei care sînt nefumători. Să îi protejăm de fumul de țigări pe copii, pe adolescenți, ca ei să nu cadă pradă acestui viciu, acestui obicei foarte vicios, care, de fapt, sînt fumători pasivi.

Și s-a demonstrat. Astăzi există dovezi, evidențe că fumatul pasiv, de fapt, este mai dăunător decât fumatul activ.

Referința dumneavoastră la țigările electronice. Vreau să vă spun cu toată certitudinea că acei care au promovat acest produs în nici un caz nu au fost medicii.

Și toate mesajele respective au fost promovate, de asemenea, de industria tutunului, care încearcă noi abordări, pentru a asigura noi venituri.

Astăzi, țigările electronice se divizează foarte clar în două tipuri de produse. Ca un produs care este întrebuințat pentru abandonarea... pentru a ajuta fumătorii să abandoneze acest viciu. Și este înregistrat ca și produs medicamentos. Și pentru aceasta trebuie să corespundă anumitor cerințe.

Și există și țigara electronică care nu se reglementează altfel decât exact conform aceluiași prevederi pe care le veți găsi în proiectul pe care îl promovăm.

Referitor la întrebarea dumneavoastră de diferențe, cum mai multe persoane care sînt fumători ajung să trăiască la vârste înaintate.

Vreau să vă spun cu certitudine că concluziile și evidențele științifice niciodată și în nici un caz nu se bazează pe cazuri individuale, pentru că cazuri individuale nu constituie și nu ne permit să formulăm anumite concluzii. Pe cînd, avem astăzi metaanalize la dispoziția noastră care ne demonstrează foarte clar că anume fumatul este cauza celor mai multe... cazuri a unui cancer pulmonar. Anume fumatul este cauza în cele mai multe cazuri de infarct miocardic acut.

Drept dovadă a acestui fapt este experiența țărilor care deja au aprobat și au implementat prevederile legale privind controlul tutunului și unde urmărim, într-un termen foarte scurt, și mă refer aici la termenul de 6, 12 luni, reducerea numărului de internări de urgență în secțiile de terapie intensivă cu diagnostic de infarct miocardic și cu alte complicații provocate de acest viciu.

Vă mulțumesc.

Domnul Igor Corman:

Da. Mulțumesc, doamnă viceministru.

Următoarea întrebare, domnul Brega.

Domnul Gheorghe Brega:

Mulțumesc.

Doamnă viceministru,

Noi am dezbătut acest proiect, slavă Domnului ... vreo 5, 6 ore am dezbătut cu producătorii, cu importatorii, cu distribuitorii, cu cine vreți am dezbătut.

Desigur că pe parcursul dezbaterilor au apărut foarte și foarte multe amendamente. Desigur că noi toate aceste amendamente o să le înaintăm în scris, dar eu nu atît întrebare am către dumneavoastră, cît o solicitare către toți deputații.

Stimați colegi,

Țineți minte că este vorba de spre viața copiilor, este vorba despre viața tineretului din ziua de astăzi.

O viață de copil costă mult mai mult decît toate miliardele producătorilor și importatorilor de tutun și eu rog susținerea dumneavoastră.

Eu fumez. Da, sînt fumător, dar, cu părere de rău, pentru dumneavoastră o să susțin acest proiect cu două mîini. Pentru dumneavoastră. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Igor Corman:

Următoarea întrebare, domnul Munteanu.

Domnul Valeriu Munteanu:

Eu cred că cel mai bun exemplu sau cel mai bun motiv este motivul personal, atunci cînd noi nu fumăm și dăm acest exemplu și celorlalți.

Acum... (*Rumoare în sală.*)

Nu, nu, nu, eu despre altcineva.

Domnul Igor Corman:

(*Rumoare în sală.*)

...să clarificați la partid chestiile acestea, dar aici întrebări referitoare raport, vă rog.

Domnul Valeriu Munteanu:

Nu, domnule Corman, de fapt, la dumneavoastră m-am referit.

Acum întrebarea, doamnă ministru.

Știm foarte exact că se încearcă găsirea modalităților prin care să fie interzis fumatul în spații publice. Eu vreau ca dumneavoastră, pe înțelesul tuturor, ne ascultă întreaga Republică Moldova, să spuneți care sînt acele spații care sînt publice în înțelesul acestei legi și unde nu ar trebui să se fumeze sau unde o să fie interzis să se fumeze, astfel încît legea să nu rămînă doar la nivel declarativ, ci legea să fie aplicată la modul efectiv.

Și dacă este posibil, ca să nu mai formulez și a doua întrebare, care sînt metodele pentru ca legea iarăși să nu rămînă, de fapt, instrumentele, ca legea să nu rămînă declarativă, ci să poată fi aplicată, iar carul să se miște din loc și noi să arătăm europenește în acest sens.

Mulțumesc.

Doamna Svetlana Cotelea:

Vă mulțumesc foarte mult pentru întrebările adresate.

Cu adevărat, proiectul de lege vine pentru prima dată cu interzicerea sută la sută a fumatului în locurile publice. Considerentele le-am expus anterior.

În proiectul de lege regăsim și definiția ce înseamnă spațiu public închis și semiînchis. Și dacă îmi permiteți, dau citire: orice spații care au tavan sau acoperiș și care cu excepția spațiilor pentru uși, ferestre sau pasaje sînt complet închise, indiferent dacă construcția în cauză este permanentă sau temporară, precum și de tipul de material utilizat pentru construcții.

Mă refer aici, de fapt, la orice spațiu care prevede existența în comun a mai multor persoane. Orice spațiu care este accesibil publicului, orice spațiu unde are orice, sau orice individ, orice persoană publică. Excepție sînt doar spațiile individuale sau personale.

Și ne propunem, de fapt, aceste interdicții prin faptul că fiecare manager al unor asemenea spații publice va fi obligat să afișeze în locurile vizibile că fumatul în acest spațiu este interzis.

Și o noutate, de fapt, a proiectului respectiv față de legislația care este în vigoare este că pentru fiecare prevedere care se regăsește în proiect există și instrumente de punerea în aplicare și control.

Dacă vă uitați atent, de fapt, ne propunem să introducem modificări într-un șir de legi. Aceasta, de asemenea, prevede modificări în Codul contravențional.

Prevedem și modificări în Codul privind activitatea polițistului... Acum pot să greșesc la denumirea exactă a legii, dar am prevăzut pentru fiecare stipulare și instrumentul de punere în aplicare, inclusiv sancțiuni în cazul de încălcare, și servicii responsabile de exercitarea controlului.

Domnul Igor Corman:

Următoarea întrebare, domnul Anghel.

Domnul Gheorghe Anghel:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Stimată doamnă viceministru, eu sînt aici.

Eu nu sînt fumător și sînt adept al unui mod sănătos de viață. Îi compătinesc pe colegii și prietenii mei care fumează, cu toate că ei înțeleg că aceasta este o patimă dăunătoare și noi încercăm cu dumneavoastră, acei care pledăm pentru un mod sănătos de viață să îi desprindem pe acei din jurul nostru care fumează, dar acest lucru nu este așa de ușor.

Prin metode de interdicție nu o să reușim să facem prea mult și eu vreau să vă aduc aminte despre buna intenție a guvernanților din anii '80, cînd au încercat să lupte cu alcoolismul, interzicînd producerea, vînzarea. Limitînd realizarea produselor alcoolice, au condus la aceea că au ajuns mai mulți oameni în calitate de narcomani și toxicomani, au început a se vinde mai multe produse alcoolice contrafăcute, distrugînd, de fapt, în Moldova o ramură vitivinicolă serioasă.

Dumneavoastră propuneți un șir de măsuri care se vor reflecta asupra producătorului nostru național, o întreprindere de stat, printre altele, Combinatul de Tutun, și noi presupunem că aici se urmărește și un scop ascuns, care e ceva asemănător cu Banca de Economii.

Sub pretextul de luptă pentru un mod sănătos de viață, cineva ar dori să ducă la faliment această întreprindere și să pună mîna pe ea. Iată care sînt temerile noastre.

De aceea, noi ne vom gîndi mult înainte de a susține acest proiect de lege.
Vă mulțumesc.

Doamna Svetlana Cotelea:

Stimate domnule deputat,

Vă mulțumesc mult pentru întrebarea adresată.

Vreau să subliniez încă o dată că respectiva lege nu va impune consumul de tutun ca o acțiune ilegală.

Și vreau ca să fie foarte clar înțeles acest lucru, pentru că în nici un caz nu ne referim la aceea că a fuma este ilegal.

Lucrul pe care ni-l dorim și propunem este să îi protejăm pe nefumători de acțiunea nocivă a acestui fum de țigară și, de fapt, interdicțiile pe care le impunem nu asigură decît acest lucru, cînd, la etapa de elaborare și, în continuare, de consultare a proiectului, a fost dezbătut și a fost analizat în detaliu și impactul acestui proiect, inclusiv asupra industriei tutunului.

Vreau să menționez că rezultatele acestei analize denotă că impactul asupra industriei locale nu va fi decît impunerea acelor avertismente, care va fi obligată să le afișeze pe pachetele de țigări, și costul acestora nu se ridică mai mult de 0,1% din costul unui pachet de țigări. Și, de fapt, pe această cale au mers mai multe țări din regiune.

Proiectul de lege nu prevede careva interdicții sau prevederi separate pentru producătorii locali și acei importatori.

Impunem absolut același cadru legal pentru orice realizare de gen producere sau comercializare, plasarea pe piață a produselor de tutun, indiferent de originea acestui produs.

Cu siguranță, și am să fiu absolut de acord cu dumneavoastră că, de fapt, putem influența voința persoanelor prin procedee de convingere.

Și poate că a fost mai puțin discutat, pentru că respectivele prevederi implică mai puțin aspectele de interes comercial, dar ele se regăsesc în acest proiect unde ne propunem.

Deci se regăsesc, am introdus mai multe elemente și mai multe intervenții, pentru a atinge scopul pe care l-am enunțat anterior.

Domnul Igor Corman:

Mulțumesc, doamnă viceministru.

O rugăminte, dacă se poate, răspunsurile să fie mai succinte...

Doamna Svetlana Cotelea:

Am înțeles.

Domnul Igor Corman:

... exacte, fiindcă sînt foarte multe întrebări. Aceasta e cauza.

Domnule Anghel,

Atît? Da.

Mulțumesc.

Domnul Ghilețchi.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Mult stimată doamnă viceministru,

Spre deosebire de unii antevorbitori, salut acest proiect de lege. Mi se pare unul absolut necesar pentru societatea noastră, pentru a promova un mod sănătos de viață, dar, ca și orice proiect de lege, cred că are anumite lacune.

Spre exemplu, fumatul în prezența copiilor, în instituțiile unde sînt copii. Pentru că și domnul Brega, într-adevăr, și-a exprimat o îngrijorare față de sănătatea copiilor. Nu considerați că ar trebui sancționat mai sever fumatul în școli, în grădinițe și în prezența copiilor? Aceasta este prima întrebare. Pentru că ea nu este evidențiată ca o sancțiune separată, doar fumatul în spații închise, semiînchise etc.

Doamna Svetlana Cotelea:

Noi considerăm sau susținem opinia dumneavoastră ca sancțiunile să fie echivalate sau relatate la impactul care le determină și de aceea propun să discutăm această propunere, pentru a fi inclusă la amendamente în lectura a doua.

Domnul Igor Corman:

Domnul Ghilețchi.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Da. Și a doua întrebare. Exemplul, într-adevăr, cum deja a fost menționat, este un lucru care influențează foarte puternic. Spre regret și, într-un sens, poate, și spre rușinea noastră, aici, în clădirea Parlamentului, se fumează în spații nepermise.

Cum considerați: nu ar fi bine ca fumatul în clădirea Parlamentului să fie sancționat nu cu 50 – 70, dar pînă la 500 de unități administrative? Să dăm un exemplu pentru întreaga țară. De fapt, poate, nu ar fi rău să ..., să fie și în clădirea Guvernului, ca toți miniștrii, toți deputații care încalcă această legislație să fie sancționați cel mai dur pentru încălcarea legislației cu privire la tutun?

Domnul Igor Corman:

Domnule Ghilețchi,

Faceți un amendament pentru lectura a doua și punem capăt acestei situații, da.

Doamnă viceministru,

Cred că o să fiți de acord ...

Doamna Svetlana Cotelea:

Da.

Domnul Igor Corman:

... pentru lectura a doua?

Doamna Svetlana Cotelea:

Și a foarte scurtă replică. Reiterez încă o dată că în nici un caz nu luptăm cu fumătorii, de fapt fumătorii îi privim ca pe acei care au căzut pradă acestor agresiuni din partea industriei tutunului. Și lucrul pe care ni-l propunem ca, cel puțin, urmașii, copiii noștri să nu cadă și ei pradă acestui viciu.

Domnul Igor Corman:

Următoarea întrebare, domnul Ghenadie Ciobanu.

Domnul Ghenadie Ciobanu:

Vă mulțumesc, domnule Președinte.

Stimată doamnă viceministru,

Eu vă felicit pentru această lege, pe care o susținem, eu personal o susțin, avem să o promovăm și pentru modul în care ați prezentat-o, sincer și pasionat, pentru că, într-adevăr, are un scop extraordinar nobil, așa cum ați și menționat, scopul general ar fi reducerea mortalității provocate de fumat, de fapt, și reducerea utilizării tutunului în general.

Dumneavoastră ați menționat despre faptul că legislația noastră este foarte permisivă. Atunci m-am decis să vă adresez o întrebare. Spuneți, vă rog, cum de se întâmplă că legislația este permisivă, în timp ce noi am semnat, la 21 mai, adică am semnat mai târziu, pînă în 2004, 29 noiembrie, Convenția-cadru a Organizației Mondiale a Sănătății privind controlul tutunului, această Convenție, semnată într-un an de zile de 165 de țări, după care au aderat și alte țări printr-un procedeu special, acum sînt mai mult de 190, 180 și ceva de țări, și care, de fapt, fiind și ratificată prin Legea noastră din 12 mai 2007, Legea despre ratificarea Convenției-cadru, anume a acestei Convenții?

Noi cunoaștem foarte bine că convențiile internaționale sînt prioritate, chiar dacă lipsește ceva în convenția națională. Mai mult decît atît, eu m-am uitat în această convenție, sînt toate instrumentele fixate astăzi. Ori noi așa înțelegem, ori nu știm să impunem acest lucru, ce se întîmplă că a fost necesar? Noi o să susținem, încă o dată spun. Dar a fost necesar încă o dată să scriem aceleași instrumente pe care le-am rectificat într-o convenție, care sînt absolut suficiente. Am putea amenda oricare din aceste legi, cu care ați venit dumneavoastră, la punctele care lipsesc.

Doamna Svetlana Cotelea:

Eu am înțeles foarte bine întrebarea domnului deputat. Îmi permiteți să răspund, da? Cu adevărat, aveți perfectă dreptate că Republica Moldova își are angajamentele și prin faptul că a ratificat Convenția la care ați făcut referință. Din păcate, din 2007, cînd Convenția respectivă a fost ratificată, în 2009 a intrat în vigoare, am ajuns doar în anul 2014 cînd, cu adevărat, să transpunem în proiectul de lege prevederile acestei Convenții. Și vin cu exemple, care sînt diferențe ce nu se regăsesc în legislația în vigoare.

Convenția-cadru prevede plasarea avertismentelor combinate pe fiecare pachet de țigări, ceea ce înseamnă că pe orice pachet de țigări nu va fi doar mesajul că „Fumatul este dăunător”, dar vor fi amplasate imagini, așa-numite pictograme, care redau în mod vizual care sînt consecințele grave ale acestui viciu.

Deoarece cunoaștem că pentru pachetul de țigări peste 80% din fumători este anume ca sursă de informare principală este. Din nou ne bazăm pe evidențe clare.

Un alt exemplu ar fi... astăzi legislația este permisivă în sensul interdicțiilor fumatului în locuri publice. Astăzi noi nu avem stabilit prin lege că în cafenele, în restaurante fumatul este interzis, le avem doar ca și spații separate. Pe cînd, cunoaștem foarte bine că, spațiile separate nu asigură acea protecție la nivelul la care ne dorim, ca să nu fie afectați și nefumătorii.

Și aș putea să vin și cu mai multe exemple privind publicitatea, dar ... Prevederile sînt foarte mult listate. Acestea au fost exemplele cu care am venit.

Vă mulțumesc mult.

Domnul Igor Corman:

Următoarea întrebare, domnul Sîrbu.

Domnul Serghei Sîrbu:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Doamnă viceministru,

Nu știu dacă a fost o idee foarte inspirată să faceți publicitate la acel pachet de țigări aici, în Sala Parlamentului. Cred că invers: ar trebui să le ascundem să nu le vadă nimeni. Eu personal nu am fumat niciodată și nici nu am de gînd și, cu siguranță, acest proiect de lege este unul mult așteptat.

Și întrebarea mea este, doamnă ministru: dacă noi, prin angajamentele pe care le-am luat prin acea convenție și prin implementarea lor în legislația

Republicii Moldova, dacă am luat și practica altor state, practica statelor europene? Și în ce măsură noi le-am preluat? Noi am ajuns la acel standard de restricționare în domeniul fumatului sau mai avem? Sau invers, poate noi încercăm să mergem cu trei pași înaintea acelor state care deja implementează aceste restricții.

Doamna Svetlana Cotelea:

Vă mulțumesc foarte mult pentru întrebarea adresată.

Cu adevărat, ne-am bazat și pe experiența altor state. Și vreau să vă aduc la cunoștință că statele, precum sînt Statele Nordice: Irlanda, Finlanda, Marea Britanie, au început să transpună aceste prevederi acum zece ani, ca astăzi să avem dovezi clare că anume aceste țări sînt cu prevalența cea mai joasă în regiune pentru fumători, care ne demonstrează foarte clar că, urmînd și asigurînd implementarea acestor prevederi, vom ajunge și noi la asemenea indicatori foarte și foarte buni.

De asemenea, am reieșit și din contextul național. Evident că situația pe care o avem, unde țigările se vînd, practic, la fiecare zece metri în orice chioșc și sînt expuse foarte clar, ca să atragă atenția tinerilor, am prevăzut aici și am impus interdicții, ca să nu mai existe acest lucru. Și, de fapt, prin afișarea acestui pachet de țigări nu am vrut să vă demonstrez decît că asemenea pachete vor fi interzise odată cu aprobarea și punerea în aplicare a acestei legi, ca să nu avem domnițe tinere care să fie ademenite de industria tutunului.

Domnul Igor Corman:

A doua întrebare, domnul Sîrbu.

Domnul Serghei Sîrbu:

Da. Vă mulțumesc pentru răspuns.

Poate, într-adevăr, dumneavoastră doriți să ne arătați ce va fi interzis. Să sperăm că această lege va fi una extrem de eficientă. Dumneavoastră ați spus că Țărilor Scandinave le-au trebuit zece ani pînă a avea anumite rezultate. Cum considerați: o reformă atît de drastică în legislația Republicii Moldova cam în ce perioadă ar putea să dea rezultate? Și dacă într-o perioadă de scurt timp, nu va afecta grav economia Republicii Moldova? Poate este cazul să mergem etapizat, altfel, ca să nu avem o lege moartă, norme moarte, care să nu poată fi aplicate și, în plus, să avem careva și dezavantaje pentru economia Republicii Moldova.

Oricum este o lege bună. Pentru lectura a doua vom veni cu mai multe amendamente de perfecționare, ca, într-adevăr, să avem un cadru legal eficient în acest sens.

Vă mulțumesc.

Doamna Svetlana Cotelea:

Da. Vă mulțumesc foarte mult pentru întrebare.

Cu adevărat, termenele de implementare. Orice legislație privind controlul tutunului este eficientă atunci cînd se aplică o abordare comprehensivă. Din nou mă bazez aici pe evidențe și pe rezultatele studiilor. Cazul în care transpunem și punem în aplicare doar un singur instrument, niciodată nu ne asigură atingerea

efectului dorit. Ceea ce ne propunem prin implementarea acestor intervenții comprehensive nu este decât să reducem fumatul cu 1%, prevalența fumatului cu 1% în populație anual.

Da, din păcate, în special în domeniul sănătății publice nu putem avea rezultate foarte și foarte rapide.

Dar rezultate în termen scurt, la care ne așteptăm, este acel număr redus de admiteri în instituții de urgență, în secții de terapie intensivă pe cauza accidentelor vasculare cerebrale care, de fapt, se vor transpune în câștigul și în... creșterii economice prin faptul că nu vom avea aceste... (*Rumoare în sală.*) Sistemul sănătății nu va suporta aceste cheltuieli.

Domnul Igor Corman:

Următoarea întrebare.

Domnul Gagauz.

Domnul Miron Gagauz:

Большое спасибо, господин Председатель.

Госпожа министр,

Безусловно, закон должен быть разработан. Наверно, до второго чтения он еще будет какую-то доработку проходить. Как в любом законе, много в нем есть недостатков. Вот.

Но я убежден, что любой человек, который курит, если это воспитанный человек, он никогда не будет курить там, где вредно для другого человека или для ребенка. И тут никакие законы не нужны, а нужно элементарное воспитание.

Но мой вопрос... два вопроса я имею. Первый вопрос – это глава 4¹. Страница эта будет у нас какая? Страница 19, статья 13⁹, пункт 5. Речь идет о спонсорстве. 19-я страница. Вы нашли ее?

Doamna Svetlana Cotelea:

Da.

Domnul Miron Gagauz:

Спасибо.

Здесь написано: «хозяйствующим субъектам табачной промышленности запрещается инициировать или участвовать в спонсорских акциях или филантропических акциях.»

Почему, скажите, пожалуйста, такая дискриминация? Это табачная фабрика, какой-то завод. Почему он не может заниматься спонсорской деятельностью наряду с другими предприятиями? Это же не значит, что он будет пропагандировать себя? Но он должен иметь такое же право оказывать спонсорскую помощь детскому дому, любому другому учреждению.

Поэтому я считаю, что это надо исключить, поскольку это экономическая деятельность, и она должна, так сказать, давать возможность

этим, кстати сказать, достаточно прибыльным предприятиям заниматься спонсорской деятельностью без пропаганды табакокурения, не более того.

Я предлагаю это исключить. Как вы думаете?

Doamna Svetlana Cotelea:

Mulțumesc, domnule deputat, pentru întrebarea respectivă.

Vreau să vă expun care au fost convingerile noastre când am prevăzut această prevedere în proiectul de lege.

De fapt, experiența ne demonstrează foarte clar că și astăzi, atunci când există interdicții pentru publicitatea producției de tutun, aceste industrii, aceste companii sponsorizează anumite evenimente culturale sau de gen sportiv și atunci își afișează foarte clar întreaga gamă de produse în care... (*Rumoare în sală.*)

Nu. Nu este respectat. Și ceea ce vedem noi, de fapt, ca... unde regăsim contribuția dîșilor în bugetul statului este să asigurăm creșterea aceasta treptată a taxelor la produsele de tutun și... ca să existe și contribuție și din partea industriei.

Dar această prevedere a fost dezbătută și în cadrul comisiilor parlamentare. Sigur că decizia urmează să fie luată de deputați în cadrul lecturii a doua. Și...

Domnul Igor Corman:

A doua întrebare.

Domnul Gagauz.

Domnul Miron Gagauz:

Да. Спасибо Председатель.

Госпожа министр,

Вы меня не убедили. Спонсорство можно оказывать не рекламируя ту компанию, которая оказывает это. И здесь ничего противозаконного нет. Вот. И я просто настаиваю на этом изменении.

Дальше. Глава IV³, статья 5, часть 2, это будет страница 34. Пожалуйста, посмотрите.

Doamna Svetlana Cotelea:

Глава 4... у нас страницы не совпадают. Извините, пожалуйста.

Domnul Miron Gagauz:

Глава IV³.

Doamna Svetlana Cotelea:

Есть. Статья?

Domnul Miron Gagauz:

Статья будет так... статья 5, часть 2. Ну, я вам зачитаю, вы тут сориентируйтесь. Пункт 12. Вот он у вас записан таким образом: «брать на платной основе...», то есть это агентство, которое будет контролировать качество табака и т.д., и вот определяете, что оно должно делать.

«Брать на платной основе пробы табака и табачной продукции, размещенных на внутреннем рынке, для проверки их соответствия законодательству, регламентирующему размещение на рынке потребляемой табачной продукции. Расходы на приобретение и исследование проб ежегодно предусматриваются в государственном бюджете Министерства здравоохранения.»

Это неправильный подход. С моей точки зрения, было бы правильно, чтобы та кампания, которая занимается поставкой табачной продукции, была бы обязана прийти в орган контроля за качеством продукции и заплатить деньги за эту услугу. Вы бы сделали ей исследование, и она получила бы разрешение и продавала бы свои сигареты.

Здесь же вы перекладываете эти расходы на государство. Это неразумно.

Doamna Svetlana Cotelea:

Am reieșit, de asemenea, la includerea acestei prevederi, unu, din prevederile Convenției-cadru, la care am făcut referință anterior, Convenția-cadru a Organizației Mondiale a Sănătății, care, în articolul 5 punctul 3, specifică că există orice interdicție privind interferența industriei tutunului în promovarea politicilor în acest domeniu, în domeniul controlului tutunului, sau careva parteneriate sau angajamente reciproce.

De fapt, ceea ce urmărim? Acel care va asigura verificarea și controlul, conformitatea acestui produs deține capacități proprii. Și, în cazul nostru, ele vor fi asigurate în cadrul centrelor de sănătate publică.

Domnul Igor Corman:

Următoarea întrebare.

Domnul Ghimpu.

Domnul Mihai Ghimpu:

Mulțumesc.

Doamnă viceministru,

Două întrebări, vă rog. Prima. În așteptarea troleibuzului, într-o stație, stau 4 oameni: unul care fumează, al doilea băut, al treilea trădător și al patrulea comunist. Care este mai periculos pentru societate? (*Rumoare în sală.*)

Doamna Svetlana Cotelea:

Subiectul discuției proiectului de astăzi vizează pe acel fumător. (*Rîsete în sală.*) Dar vreau...

Domnul Mihai Ghimpu:

Așa. Ce este mai periculos? Problema în ce constă: în fumători sau în tutun, totuși?

Doamna Svetlana Cotelea:

Dar vreau să vă asigur că, la ziua de astăzi, la Guvern se află pentru examinare proiectul de lege în care venim și cu un șir de modificări privind controlul alcoolului, unde vizăm, de asemenea, publicitatea. Ceea ce puteți urmări de dimineață pînă seară cît e de bine și de succes cînd consuma berea, cîte acțiuni și promoții sînt asigurate.

De aceea, vă asigur că venim și cu proiectele respective.

Domnul Igor Corman:

A doua întrebare.

Domnul Ghimpu.

Domnul Mihai Ghimpu:

Am înțeles. La doi mi-ați răspuns, două categorii. Dar cu trădătorii și comuniștii ce facem?

Și a doua întrebare. A doua întrebare. Care sînt minusurile țigaretii electronice? (*Rumoare în sală.*)

Doamna Svetlana Cotelea:

Aspectul pe care s-a încercat să se speculeze, pe beneficiile acestui produs, ale țigărilor electronice, este că asigură sau ușurează o persoană să se debaraseze de acest viciu.

De fapt, este inclusă, de asemenea, o cantitate de nicotină în aceste țigări electronice, care ar putea... ar avea aceleași efecte.

După cum am menționat anterior, există reglementări foarte stricte pentru un produs cu adevărat farmacologic care trebuie să corespundă anumitor cerințe, inclusiv și modul de utilizare.

Și atunci cînd nu se conformează acestor cerințe, dar este utilizat ca și un produs de consum, atunci nu există careva beneficii în sensul utilizării țigărilor electronice vizavi de țigările obișnuite.

Domnul Igor Corman:

Domnul Ghimpu.

Domnul Mihai Ghimpu:

Mulțumesc.

Eu voi vota. Dar vreau să vă spun că legea este foarte drastică.

Am înțeles că nici în grădină la Colonița nu pot fuma. (*Rîsete în sală.*)

Doamna Svetlana Cotelea:

Domnul deputat, în luarea de cuvînt, anterior, s-a referit că ține de educație.

Vreau să vă spun că chiar și atunci cînd am instalat pe terenul de joacă pentru copii în Grădina Publică „Ștefan cel Mare” un indicator pe care scrie cu litere foarte mari: „Vă rugăm nu fumați în prezența noastră”, a doua, a treia zi,

mergînd pe lîngă acest teren, am văzut persoane care își permit în continuare acest lucru.

Și de aici vine necesitatea. Nu putem veni doar cu mesaje de încurajare și solicitare, trebuie să avem și un instrument legal în mîină care să ne permită să asigurăm acest lucru.

Domnul Igor Corman:

Iar pentru lectura a doua, să venim cu un amendament, ca să permită în grădină la Colonița, totuși.

Următoarea întrebare.

Domnul Reșetnicov.

Domnul Artur Reșetnicov:

Mulțumesc.

Doamnă ministru,

Atunci cînd ați prezentat proiectul, ați făcut referințe la exemple și practica altor țări, în special din Uniunea Europeană.

Într-adevăr, aceste țări, pe parcursul mai multor ani, au modificat și au introdus norme și restricții privitor la combaterea sau limitarea fumatului.

Este adevărat, dar, uitîndu-mă peste evoluția în aceste țări în acest domeniu, am observat o tendință că, paralel cu sau concomitent cu introducerea astfel de restricții, dinamica sau creșterea prețurilor la tutun sau la țigări la fel era și este în creștere.

Și, dacă comparăm prețurile în Moldova și în țările Uniunii Europene cunoașteți diferența, sînt foarte scumpe.

Iar prețul nu este un instrument cel mai eficient de a combate fumatul și una din cauzele de contrabandă de țigări din Moldova sau prin intermediul Moldovei în Uniunea Europeană este faptul că diferența de preț... prețurile sînt foarte mari și contrabandiștii profită de această diferență prin traficul de țigări.

Și aici apare o îngrijorare, pentru că aceste norme întotdeauna au adus la creșterea prețurilor, iar din creșterea prețurilor au profitat producătorii, producătorii și vînzătorii de țigări, pentru că fumătorul, de regulă, poate nu procură altceva, dar țigări cumpără.

În acest sens, deoarece există astfel de îngrijorare, prima mea întrebare: probabil că ați studiat, și în calitate de autor, dar și în calitate de reprezentant, viceministru al sănătății, care este, la ziua de astăzi, sau ultimele evoluări pe care le-ați făcut, numărul de fumători, poate în procente sau în număr al populației, numărul de fumători în Republica Moldova.

Doamna Svetlana Cotelea:

Vă mulțumesc foarte mult pentru întrebare.

Și dumneavoastră aveți perfectă dreptate atunci cînd vorbiți că unul din instrumentele care influențează nivelul de consum al produselor de tutun este prețul.

Nu se regănesc în respectivul proiect dintr-un singur considerent, ține de politica fiscală și, de fapt, avem și noi angajamente asumate în... prin mai multe acorduri, să asigurăm creșterea treptată a prețurilor la aceste produse și le asigurăm nudecât prin majorarea taxelor.

Deci, respectiv, nu acel care va suporta cheltuieli, în special, este consumatorul și nu industria tutunului în cazul respectiv.

Practica altor țări demonstrează, cu adevărat, am făcut referință anterior, dacă... țările care au realizat implementarea prevederilor similare acum 10 ani au atins prevalența fumatului 19%. În Republica Moldova, conform ultimului studiu, avem 24, 25% în populația adultă. Fiecare al patrulea adult. În rîndul bărbaților acesta constituie patruzeci și...

Domnul Igor Corman:

Doamnă viceministru,

Pe categorii de acum bărbați, femei, ne vom descurca noi și singuri cu statistica. Dacă nu aveți nimic împotriva.

De procedură. Domnul Reidman.

Domnul Oleg Reidman:

Да, спасибо. (*Rumoare în sală.*) Хватит.

Я предлагаю воспользоваться мерами, предусмотренными статьей 108, прекратить дебаты, перейти к луаре де кувынт и голосованию по этому поводу.

Хватит. Мы – это разговор слепого с глухим.

Domnul Igor Corman:

Așa e, stimați colegi.

Cu atât mai mult, eu văd că toți, în intervențiile lor, sprijină acest proiect de lege și toate discuțiile se duc la amendamente pentru lectura a doua, faceți-le regulamentar și le vom discuta la timpul lor.

Deci eu supun votului propunerea făcută, cu referință la articolul 108. Cine este pentru? (*Rumoare în sală.*)

Deci am decis să întrerupem dezbaterile, domnule Reidman.

Eu am supus propunerea dumneavoastră votului acum. Dumneavoastră aplaudați că am supus votului propunerea dumneavoastră. (*Rumoare în sală.*)

Așa, da. Și acum îi mulțumesc doamnei viceministru.

Mulțumesc.

Și am să invit raportorii.

Raportul de bază îl prezintă domnul Hotineanu.

Domnul Vladimir Hotineanu:

Domnule Președinte,

Doamnelor și domnilor deputați,

Proiectul de Lege nr.35 a parvenit în Parlament în februarie și, slavă Domnului, că în sesiunea aceasta totuși o finalizăm cu ascultarea în primă lectură și sper și cu adoptarea proiectului de Lege nr.35.

Eu nu mă voi referi la argumentele de aspect de sănătate publică, al necesității promovării acestui proiect de lege.

Indicatorii de sănătate în țara noastră sînt proști și mulți dintre ei sînt determinați, într-adevăr, și de toxicomania aceasta care se cheamă fumat.

Și eu confirm ceea ce a spus doamna viceministru, și cancerul pulmonar, și patologia cardiovasculară, și, da, apropo, patologia cardiovasculară la noi este aproape de 60% ca o cauză de letalitate în structura mortalității generale și acest lucru trebuie să îl cunoaștem.

Eu nu voi fi prea holal în toată chestia aceasta. Cînd vorbești prea mult nu este bine. Deci noi în comisie am discutat, am avut audieri publice în luna februarie, am avut grupuri de lucru în mai, două, ne-am întrunit cu toți. Proiectul de lege este foarte important, el este destul de mare. Iată, acesta este proiectul de lege și uitați-vă cîte scrisori au parvenit la acest proiect de lege.

Cu toții ne-am întîlnit, cu toții am discutat și, în lectura a doua, în sinteză, vom analiza toate propunerile și tot ce a parvenit de la societatea civilă, de la producători, de la lucrătorii medicali și acum din ședința de plen a Parlamentului ca, ulterior, să venim cu un proiect de lege bine, bine argumentat și în țară să avem efectul de luptă cu fumatul, așa cum se așteaptă în general de la noi ca parlamentari și de la republica noastră, ca să avem o societate pe viitor lipsită de fumat.

Eu vă mulțumesc, domnule Președinte.

Și comisia, cu 9 voturi din 9 care au fost la ședință, propun ca acest proiect de lege să fie votat în primă lectură.

Vă mulțumesc.

Domnul Igor Corman:

Mulțumesc, domnule președinte.

Dar nu vă grăbiți totuși, văd că sînt cîteva întrebări...

Domnul Vladimir Hotineanu:

Da.

Domnul Igor Corman:

... la raportul comisiei.

Domnul Vladimir Hotineanu:

Domnul Popa.

Domnul Igor Corman:

Domnul Munteanu.

Domnul Valeriu Munteanu:

Domnule președinte Hotineanu,

Este bine cunoscut că businessul cu țigări și contrabandă a îmbogățit foarte mulți oameni de afaceri, inclusiv unii care, ocazional, sînt și politicieni în Republica Moldova.

Spuneți-ne, vă rog frumos, această lege va afecta businessul cu contrabandă de țigări al acestor oameni sau aceștia în continuare vor putea să își desfășoare nestingherit activitatea?

Domnul Vladimir Hotineanu:

Domnule deputat,

Cu...

Domnul Valeriu Munteanu:

Dacă dumneavoastră nu puteți, atunci domnul Ioniță, cu siguranță, are o expertiză mai bună în acest sens.

Mulțumesc.

Domnul Vladimir Hotineanu:

Da. Domnule deputat,

Cu toată siguranța, acest proiect de lege va contribui la fortificarea sănătății publice a Republicii Moldova, dar la partea economică o să discutați cu alții.

Domnul Igor Corman:

Domnilor deputați,

Eu vă previn cu toată responsabilitatea că, la orișicare întrebare care nu se referă la raportul comisiei, eu imediat voi deconecta microfonul.

Că nu ne jucăm aici de-a declarațiile, deci haideți, avem foarte mult de muncit astăzi. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Vreamea.

Domnul Igor Vreamea:

Mulțumesc.

Domnule președinte,

Eu pentru comisie v-aș propune să... în eventualitatea aprobării în primă lectură, pentru lectura a doua să atrageți atenție asupra articolului IV din proiectul de lege, unde este vorba despre modificarea Codului contravențional, la punctul 1 se propune introducerea unui articol nou, 91¹, alineatul (17) vizează fumatul în locuri publice, care sînt enunțate, și sancționarea respectiv.

În codul în vigoare avem articolul 91, care sancționează deja fumatul în locuri publice, dar nu este nimic, nu se vorbește nimic în proiectul acesta.

Adică iese că avem și articolul 91, fumatul în locuri publice, și se pedepsește cu 30 pînă la 50 unități, și acum se introduce 91¹, și îl pedepsim și aici, numai că o sancțiune mai...

Domnul Vladimir Hotineanu:

Mai...

Domnul Igor Vrenea:

Mai aspră, da.

Domnul Vladimir Hotineanu:

Mai dură.

Domnul Igor Vrenea:

Da.

Domnul Vladimir Hotineanu:

... am putea, legislativ, pur și simplu, să majorăm sancțiunea.

Domnul Igor Vrenea:

Nu, nu, nu, trebuie de exclus dintr-unu. Ori 91.

Domnul Vladimir Hotineanu:

Ne prezentați amendamentul...

Domnul Igor Vrenea:

De-l...

Domnul Vladimir Hotineanu:

Acceptăm și o să...

Domnul Igor Vrenea:

Și articolul 203 iarăși vizează unele lacune care nu sînt luate în considerație în proiectul acesta.

Domnul Vladimir Hotineanu:

Vă mulțumim.

Domnul Igor Corman:

Domnul Popa.

Domnul Gheorghe Popa:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Domnule președinte al comisiei,

Eu, în calitate de coraportor...

Noi, la fel ca și comisia dumneavoastră, am organizat discuții, mese rotunde, am discutat cu producătorii, operatorii pieței, deci am prezentat un coraport și anexă la coraport pe 10 pagini, concret pe fiecare articol.

În cazul în care comisia va examina pentru lectura a doua, solicităm ca dumneavoastră să luați în considerație aceste propuneri și, în acest context, cred că este inutil să prezint coraportul de la tribuna centrală.

Vă mulțumesc.

Domnul Vladimir Hotineanu:

Eu vă mulțumesc.

Noi o să vă invităm atunci când o să pregătim sinteza amendamentelor, ca să le discutăm împreună.

Domnul Igor Corman:

Mulțumesc și eu.

Domnul Juravschi.

Domnul Nicolae Juravschi:

Mersi, domnule Președinte.

Domnule președinte al comisiei,

Eu personal și ... susținem ... acest proiect, este bine venit, dar aș vrea să fac un apel către colegii noștri și către poporul nostru, în general, pentru a diminua, a scădea acest procentaj pe care l-ați spus dumneavoastră de fumători.

Domnul Vladimir Hotineanu:

25%.

Domnul Nicolae Juravschi:

E necesar să facem sport cât mai mult, dar pentru aceasta este necesar să avem și edificii, să avem și condiții. Pentru aceasta aș propune să facem o taxă, un fond al fumătorilor, să zicem, și banii respectivi să fie alocați anume pentru edificii sportive, pentru ...

Domnul Vladimir Hotineanu:

Deci dumneavoastră propuneți taxa pentru viciu. Ne formulați amendamentul. O să îl susțin.

Domnul Igor Corman:

Domnule Juravschi,

Eu vin de fiecare dată când mă chemați să fugim, să jucăm fotbal, dar acum puneți întrebări strict la raportul comisiei.

Domnul Butmalai.

Domnul Ion Butmalai:

Da. Domnule Președinte,

Eu aș solicita 108 și 10 secunde. Fumatul e dăunător, dar comuniștii sînt mai dăunători. Luptăm împotriva fumatului și a comunismului.

Domnul Igor Corman:

Domnule Brega,
La comisie?
Domnul Brega.

Domnul Gheorghe Brega:

Domnule președinte,
Noi am discutat la comisie că în locurile publice, unde nu se poate de fumat, trebuie create locuri speciale pentru fumători, căci altfel lezăm drepturile. Deci amendamentul acesta să fie menținut în continuare. De acord?

Domnul Vladimir Hotineanu:

Da, de acord. În sinteză o să îl formulăm.

Domnul Igor Corman:

Mulțumesc, domnule Președinte.
Acestea au fost întrebările.
Domnul Popa a anunțat despre coraport. Domnul Ioniță – tot coraportor. De pe loc, domnule Ioniță, prezentați sentința comisiei dumneavoastră.
Domnul Ioniță.

Domnul Veaceslav Ioniță:

Domnule Președinte,
Vreau să anunț plenul Parlamentului că am avut multe grupuri de lucru, scrisori de la toate serviciile statului cu profil economic, toate le-am sistematizat. Și comisia a propus doar acele pe care Ministerul Sănătății le-a considerat că ele sînt politici bune economice și contribuie la lupta contra fumatului. Le dăm toate în comisie, sînt o sută și ceva de pagini. 9 persoane au votat „pro” pentru coraport.

Domnul Igor Corman:

Și ultimul coraport, doamna Apolschi.

Doamna Raisa Apolschi:

Mulțumesc, domnule Președinte.
Comisia juridică, numiri și imunități, cu majoritatea voturilor, a propus plenului Parlamentului examinarea în primă lectură și a indicat un șir de obiecții pe care comisia în fond să le ia în considerare la definitivarea proiectului.
Vă mulțumesc.

Domnul Igor Corman:

Vă mulțumesc, stimați colegi.
Și avem și patru luări de cuvînt. Primul vorbitor – doamna Palihovici.

Doamna Liliana Palihovici:

Stimați colegi,

Am să mă strădui să vorbesc succint, la temă și să încerc să vă conving pe acei care fumați să nu mai fumați, iar acei care nu fumați să fiți foarte activi în convingerea fumătorilor că fumul lor dăunează nu doar lor, dar, în mod special, celor din jurul lor.

Mărturisesc că o lume liberă de tutun în secolul al XXI-lea mi se pare un vis. Cu toate acestea, sînt ferm convinsă că proiectul de lege, pe care îl dezbatem astăzi în primă lectură, va pune temelia unor schimbări în lupta cu fumatul și tot mai mulți cetățeni vor înțelege că suferința majoră pe care o aduce o țigară vine nu în momentul în care fumezi, dar mult mai tîrziu.

Este de datoria noastră să discutăm exhaustiv pe marginea acestui proiect de lege și să îndeplinim angajamentele pe care ni le-am asumat față de cetățenii noștri, cărora le-am promis că îi vom ajuta să trăiască într-un mediu sănătos.

Astfel, este important să aplicăm în legislația noastră toate prevederile convențiilor internaționale la care sîntem parte și, în special, ale Convenției-cadru a Organizației Mondiale a Sănătății privind controlul tutunului, ale directivelor europene, ale recomandărilor Consiliului Europei. Și de ce este necesar? Am să vă dau un simplu exemplu. Anual, din cauza țigărilor, în lume mor 6 milioane de oameni, ceea ce ar fi aproximativ două Moldove. Două Moldove dispar de pe pămînt din cauza fumatului.

De asemenea, fumul de tutun este o sursă majoră de poluare a aerului, în special în spațiile publice închise, în cafenele. Posibil că unii dintre dumneavoastră ați avut ocazia să vedeți, din geamul apartamentului în care trăiți, copii care fumează în spatele școlii. Nu este rar întîlnit și tabloul cînd educatorii fumează în spatele terenului de joc al copiilor. Este un lucru, din păcate, uzual pentru Republica Moldova și care îmi doresc mult să nu se repete, să nu se mai întîmple. În acest context, vreau să menționez cît de important este rolul fiecărui matur în convingerea și educarea copilului pentru a crește sănătos.

Stimați colegi,

Cel mai grav, în ultimii ani, este și faptul că avem o creștere majoră a fumătorilor în rîndul minorilor, a fetelor și acest lucru se observă și în rîndul femeilor mature. Această creștere se datorează, în mare parte, aplicării unor noi strategii de marketing și industrie, a industriei de tutun care produc țigări feminine în cutii colorate, atrăgătoare, cu gusturi diferite de fructe, accesibile din punct de vedere financiar. Aceasta demonstrează o strategie a acestei industrii, orientată pe consumatorul de sex feminin.

Constat cu îngrijorare că vîrsta medie a minorilor care încep să fumeze în Republica Moldova este de 15 ani. Și de aceea vreau să atenționez asupra importanței componente educaționale. Dacă vom insista pe acest principiu, vom avea și familii sănătoase în continuare.

În Republica Moldova deja de mai mulți ani, prin eforturi comune, am votat și am pus în aplicare legi care țin de interdicția fumatului, în special în încăperile și mijloacele de transport private, unde se află minori.

Parlamentul englez a votat această lege abia în februarie 2014, noi am făcut-o mai devreme, însă, din păcate, cam greu merge la capitolul „Implementare”. Astfel de rezerve am și față de legea pe care o dezbatem astăzi. Susțin toate prevederile acestei legi, dar mi se pare că sarcina cea mai grea va reveni Executivului la momentul punerii în aplicare, iar noi va trebui să urmărim, să monitorizăm strict ca fiecare din prevederile pe care le dezbatem astăzi să fie aplicate exact cum le propunem noi.

În cadrul discuțiilor, aici au fost făcute propuneri de către unii deputați referitor la implicarea industriei tutunului în acțiuni de sponsorizare. Am făcut și un amendament la articolul 139 alineatul (5), prin care am propus să se permită sponsorizarea activităților sociale și de sănătate din partea industriei tutunului, însă cu interdicția strictă a plasării informației referitor la sponsorul acestor acțiuni.

Amendamentul pe care îl propun ar suna astfel: se interzice agenților economici din industria tutunului inițierea sau participarea în acțiuni de sponsorizare sau acțiuni filantropice în urma cărora numele agentului economic, marca comercială a produsului din tutun, oricare altă referință pe mărcile produselor din tutun pot deveni vizibile sau altă informație despre relația aceasta cu evenimentul devine accesibilă.

Deci eu consider că industria tutunului, după daunele pe care le aduce societății, poate și trebuie să facă mult mai mult pentru recuperarea acestor daune pe care le produce fumatul.

Noi, în calitate de legiuitori, ne dorim să fortificăm instrumentele de avertizare cu privire la dauna fumatului, să limităm la maxim accesul minorilor la produsele din tutun, să contracărăm comerțul ilegal cu produsele din tutun care favorizează dezvoltarea economiei tenebre și creșterea sărăciei, să fortificăm instrumentele de monitorizare, control și sancțiuni din partea statului, să combatem dependența de fumat și să excludem riscul expunerii nefumătorilor la fumul de tutun.

Stimați colegi,

Știu că astăzi, în luările de cuvânt, vor apărea și multe argumente care ne vor încerca să ne convingă că țara are de pierdut economic din urma aplicării acestor prevederi pe care le dezbatem. Sînt convinsă că țara, în general, are de câștigat. Va cheltui mai puțin pentru tratamentul persoanelor care suferă de patologii provocate de fumul de tutun, va cheltui mai puțin pe indemnizații de invaliditate, va cheltui mai puțin pe copii care pot fi afectați, născuți din părinți fumători. Și va avea de câștigat mai mult de la cetățenii care trăiesc mai mult și sănătos.

Stimați colegi,

Votul nostru astăzi va demonstra voința politică a noastră, a Parlamentului, de a avea o țară mai sănătoasă.

De aceea, vă îndemn să susțineți proiectul nr.35, aceasta însemnînd că susținem sănătatea cetățenilor Republicii Moldova.

Vă mulțumesc. *(Aplauze în sală.)*

Domnul Igor Corman:

Următoarea luare de cuvânt.

Doamna Nasu.

Doamna Maria Nasu:

Stimate domnule Președinte,

Stimați colegi deputați,

Astăzi, prin proiectul de Lege nr.35 cu privire la controlul tutunului, sper că ne vom conjuga eforturile întru susținerea unui mediu de viață mai puternic și mai sănătos în Republica Moldova.

Geneza proiectului este una insistentă de mai mulți ani, precedată de studii și analize aprofundate, situații existente în Republica Moldova. Ori activitatea grupului de lucru a fost transparentă și deschisă, atât cu partenerii naționali, cât și cu acei internaționali.

Ca urmare a discuțiilor care au avut loc în Comisia parlamentară protecție socială, sănătate și familie, într-un dialog deschis cu experți, reprezentanții societății civile și cooperatori ai pieței produselor de tutun, s-au sintetizat argumente despre necesitatea adoptării unui act legislativ ce va permite asigurarea unui nivel mai înalt al sănătății populației din Republica Moldova. Urmează să fim vigilenți în formarea culturii pro-sănătate.

Un rol important îl au programele de instruire în sănătate și educație, aplicate în cadrul orelor de sănătate, dirigenție, care îi va ajuta în continuare pe copii, pe tineri să evalueze zilnic informațiile referitoare la consecințele expunerii la fumatul de tutun asupra sănătății.

În acest context de lucru cu grupul țintă, cu copii și tineri, femei, am putea prelua și acomoda la relațiile noastre experiența Centrului de consiliere psihologică din Ankara, Turcia.

Vizita de lucru în Turcia, Ankara, pe care am avut-o împreună cu colegii deputați și reprezentanți ai Ministerului Sănătății ne-a convins: cu eforturi consolidate, acest viciu poate fi combătut, fără a prejudicia economia statului. Consultațiile, tratamentul împotriva dependenței de nicotină și serviciile de renunțare la fumat au condus la o scădere a numărului de fumători. La numai 4 ani de la adoptarea unor măsuri legislative dure împotriva fumatului în Turcia, consumul de tutun a scăzut cu 15%, arată datele statistice. Nici în Turcia sau în alte state, ca Irlanda, Australia, Spania, schimbările nu s-au petrecut peste noapte. La fel au existat dispute și luptă permanentă între reprezentanții industriei de tutun și activiști.

La fel au existat incertitudini că Legea antifumat va funcționa într-o țară în care cultura fumatului este una destul de puternică. Au existat și temeri că multe localuri, Mall-uri vor falimenta și se va răsfrînge asupra economiei statului. Aceste țări au demonstrat angajament politic și dorința de a evita eventuala epidemie de tutun, protejându-și astfel cetățenii de acest drog. Au devenit țări libere parțial de tutun după ce responsabilii au parcurs un drum plin de provocări, iar, în final, de succese.

Rezultatele enunțate mă duc la fișa cu întrebări înmînată cu două zile în urmă nouă, deputaților, de către tinerii din Chișinău.

Întrebarea unu. Dacă considerați că fumatul este rău pentru copii, de ce nu ne protejați și permiteți fumatul în localuri publice?

Doi. De ce țigările se vînd alături de bomboanele din magazine și alături de cărțile din chioșcuri?

Așa cum ne-au întreat copiii, mă întreb și eu. Dar oare noi ne iubim mai puțin cetățenii? Sau ne iubim mai puțin copiii? Oare nu realizăm că produsele de tutun neucid generațiile de astăzi și de mâine?

Vreau să cred că tinerii sînt sinceri prin întrebările lansate, dorind o familie sănătoasă, o educație de sănătate mai bună și programe speciale prin care să se promoveze un mod de viață sănătos, fără tutun. Îngrijorarea deosebită din partea tinerilor cred că este motivată de o prevalență înaltă a tabagismului și a fumatului pasiv, în special printre tineri, adolescenți și femei.

Conform analizei impactului de reglementare efectuată asupra necesității modificării și completării unor acte legislative cu privire la controlul tutunului, consumul de tutun se asociază cu cheltuieli foarte importante despre care astăzi s-a vorbit mult.

În Republica Moldova, costurile economice legate de spitalizare și tratamentul ambulatoriu al bolilor cauzate de fumat, în 2012, indicau 8 sute 80 milioane de lei și se egalează cu venituri colectate în buget în urma plasării pe piață a produselor de tutungerie. Acesta este costul viciului fumatului.

Dar ce alegem, totuși, pînă la urmă: costuri vicioase sau populație sănătoasă și longevivă?

Ar fi alogic să credem că putem îmbogăți statul prin dezvoltarea industriei de tutun, atunci cînd acest viciu conduce la pierderi de vieți omenești, înrăutățirea sănătății, inclusiv a fumătorilor pasivi, reducerea productivității muncii și cheltuielile exagerate în domeniul sănătății.

Aceste consecințe au impact economic mult mai mare, iar pierderile sociale cauzate de patima fumatului depășesc cu mult veniturile generate din afacerile bazate pe tutun. Sănătatea cetățenilor noștri reprezintă și determină bunăstarea statului nostru. Refuz să cred, stimați colegi, că societatea noastră a ajuns să nu conștientizeze efectele provocate de aceasta. Dovezile clare privind pericolele aduse sănătății au condus, pe parcursul anilor, la luarea unor măsuri de impunere.

Ceea ce ne propunem noi astăzi să votăm nu propune pedeapsa cu moartea, torturi, decapitări, ci prevede respectarea drepturilor acelor care nu fumează, asigurarea condițiilor de liberă alegere între a fuma sau a nu fuma. Pentru că fiecare om este autorul propriei sale sănătăți sau boli, după celebra afirmație a lui Buddha.

Sănătate înseamnă viață, bucuria de a trăi.

De aceea, stimați legiuitori, vă îndemn de a susține și a vota acest proiect. Avem datoria să protejăm sănătatea noastră și a copiilor noștri. *(Aplauze în sală.)*

Domnul Igor Corman:

Următoarea luare de cuvînt.

Doamna Valentina Stratan.

Doamna Valentina Stratan:

Da. Mult stimată domnule Președinte,

Stimați colegi,

Discuțăm un proiect de lege ce vizează un domeniu foarte sensibil, iar sensibilitatea acestuia a creat multe discuții contradictorii în societate.

Făcînd abstracție de considerațiunile economice invocate de multe ori în tot acest răstimp de cînd acest proiect este dezbătut pe larg, vreau să mă refer la un alt aspect important pentru omenire și anume la cel al sănătății, pentru că doar o populație sănătoasă poate să producă bunuri și servicii de calitate, care conduc la dezvoltarea economică a oricărei țări.

Cunoaștem existența a multor studii științifice care demonstrează impactul negativ, cît și riscurile acestui viciu nociv asupra maladiilor cardiovasculare, indicilor de imunitate și, în special, asupra fătului în perioada sarcinii. Mai mult ca atît, fumatul se face responsabil pentru 50% din tumorile maligne, dintre care: 90 – pentru cancerul pulmonar, 80 – pentru bronșita cronică, emfizemul, cancerul cavității bucale și al laringelui.

Conceptul de bază al acestui proiect constă în protejarea sănătății populației de efectul devastator al fumatului și al expunerii la fum. Iar obiectivul principal este reducerea fumatului, ceea ce ar conduce la micșorarea efectelor nocive ale acestei dependențe.

Republica Moldova este o țară preponderent agrară, iar cultivarea tutunului, spre regret, a fost și continuă să rămînă în practica acestei ramuri.

Îmi amintesc cu tristețe de unele crîmpeie din copilăria mea, care, în mare măsură, se asociază cu această cultură cu gust amar, pentru că în satul meu de baștină Peresecina, unde am crescut cu mulți semeni de ai mei printre frunzele de tutun care umpleau curțile și casele noastre, pentru că părinții noștri așa cîștigau pentru a ne crește și a ne învăța. Dar, spre regret, aceste frunze amare pe nume „tutun” au prejudiciat și au lăsat urme nedorite asupra sănătății noastre.

Așa-zisele progrese ale industriei tutunului continue să cultive și în prezent tutunul, cît și să introducă pe piață produse noi din tutun, care afectează grav comportamentul multor tineri.

Este bine cunoscut faptul că victimele fumatului sînt preponderent din rîndul adolescenților, al persoanelor cu venituri lunare mici și acelor cu un statut socio-economic precar.

Potrivit studiilor Organizației Mondiale a Sănătății, fumatul ucide 6 persoane în fiecare minut în lume, iar un fumător din 4 moare de o maladie cauzată de tutun.

Conform studiului STEPS, realizat de Organizația Mondială a Sănătății, rezultatele în Republica Moldova nu sînt deloc îmbucurătoare, deoarece în prezent 1/4 din populația țării fumează, iar din 10 absolvenți de liceu unul este deja un fumător activ.

Toți acești indici îngrijorători ne încurajează și mai mult să nu lăsăm această problemă doar pe seama propriei răspunderi a fiecărui fumător.

Această realitate tristă trebuie să fie un semnal alarmant pentru fiecare dintre noi, părinte, educator, profesor, medic, fiecare cetățean căruia îi pasă de sănătatea

viitoarelor generații și care are așteptări în vederea îmbunătățirii stării de sănătate a oamenilor.

Este de datoria noastră, acei care conștientizăm consecințele negative ale fumatului, să întreprindem măsuri eficiente, descurajante pentru toate categoriile de fumători întru cultivarea unei generații fără tutun.

În accepțiunea mea, prevenirea consumului de tutun este un instrument decisiv în stoparea epidemiei tabagiste și va avea un impact pozitiv asupra stării de sănătate a populației din Republica Moldova.

Vreau să vă spun și eu, în calitate de cetățean care nu am fumat nici o dată în viața mea, sigur că pledez și eu pentru un mod de viață sănătos și eu la fel îndemn pe toți acei care fumează să abandoneze acest viciu nociv, iar pentru toți acei care nu au făcut acest lucru să nu o facă niciodată, pentru că cel mai bun lucru este să nu faci și să nu fumezi, să nu începi acest lucru niciodată.

Pentru prima lectură susținem acest proiect de lege și sînt sigură că vom veni și cu amendamente care vor îmbunătăți acest cadru legal.

Doamna Liliana Palihovici:

Domnul Reidman.

Domnul Oleg Reidman:

Уважаемые господа депутаты, господа депутаты, да, и госпожи тоже.

Уважаемые госпожи депутаты,

Закон о контроле за табаком и табачными изделиями, безусловно, нужный закон.

И с точки зрения только того, что за этими изделиями нужен контроль и за их использованием нужен контроль, если только это считать концепцией закона, то тогда „за”, в первом чтении по этому закону нужно и можно голосовать.

Но содержание этого контроля и содержание тех мер, которые предлагает, к сожалению, почему-то Министерство здравоохранения, а не какое-нибудь другое, например экологии или еще чего-то, да, оно свидетельствует о том, что Министерство здравоохранения не владеет инструментами контроля за такими вещами.

Ну, например, закон этот самый резкий или почти самый резкий, может быть, две страны в Европе есть, у которых закон подобный, такое количество ограничений и таких ограничений. Запретный плод всегда сладок, и если мы говорим о детях, то здесь больше нужно заниматься воспитанием и пропагандой, а не запретами и устрашениями.

Все хорошо помнят, к чему привел сухой закон в Соединенных Штатах, например, к чему привел закон '85 года в Советском Союзе. К чему привело отсутствие табачных изделий в России, чуть ли не к табачным бунтам. (*Rumoare în sală.*)

Воспитание и пропаганда – это должно быть главным инструментом в этом законе.

Учебные заведения, циклы специальных передач, фильмов, роликов. А в нашем законе предлагают изменять типы или запрещать типы и виды курительных товаров.

Сигареты „Slims”, ароматизированные, ментоловые, в той или иной упаковке, с устрашающими надписями. Устрашение никого не остановит. У нас показывают фильмы ужасов, празднуют весело Хэллоуин, покупают страшные маски, и никого это не пугает.

Мы уже вводили, вы помните, что в еще 2007 году при власти, так сказать, прошлой была подписана и ратифицирована конвенция по контролю за табаком, и тогда же ввели эти вот предупреждающие надписи.

Где анализ того обстоятельства, что эти устрашающие надписи или предупреждающие были внесены и что изменилось?

Стали меньше курить? Нет. И если вы нарисуете на них черта с рогами, черные легкие, извините, или еще что-нибудь, тоже ничего не произойдет.

Не является установленным фактом, что сердечно сосудистые заболевания являются следствием одного лишь курения. Они являются следствием вот того, что мы здесь сидим и друг друга... (*Rumoare în sală.*)

Защита некурящих. Защита некурящих – достойная цель, но почему мы не защищаем от окиси углерода? Почему мы не внедряем меры по евро–4 и евро–5? Это по крайней мере легче, оно не очень относится к населению, оно относится к экономическим агентам.

Покупайте двигатели с евро–4 и евро–5, и будет лучше. Не ремонтируем от сырости и плесени детские сады и школы, не устраиваем там достаточную вентиляцию. Нужно пропагандировать и предоставлять возможность заниматься спортом.

Здесь Журавский совершенно прав. Но легкоатлетический манеж весь в барах и ресторанах, а он хочет сейчас с сигарет снова деньги брать, чтобы опять что-то строить.

В коллективах, где царят соревновательный дух, я имею в виду спортивный, и авторитет тренера, там значительно меньше курящих.

Уважаемые, я курю давно. У меня два сына, и ни один не курит, потому что занимались спортом, тренер бил по голове и т.д. (*Rumoare în sală.*)

Продолжительность жизни. (*Rumoare în sală.*) Продолжительность... (*Rumoare în sală.*)

Тебя надо бить по голове. Продолжительность жизни, в Голландии полно коричневых кафе, где продохнуть нельзя, а живут там дольше, чем у нас. Почему? Потому что пьют лучшую воду. Потому что едят лучшие продукты. (*Rumoare în sală.*) Потому что дышат, да, в квартале красных фонарей.

Экономика. Экономика. Мы не должны быть святее Папы Римского. Экономика. Потери больше, чем выигрышей. Совершенно демагогические здесь приводились аргументы, что мы меньше потеряем от производства и продажи табачных изделий, чем выиграем от того, что меньше будем лечить тех, кто заболел от этого.

Приведу еще один пример, может быть, пример – это недостаточно, но все-таки.

Мне 62 года, я курю 50 лет. Пятьдесят. А у врача лечился, может быть три раза. А взносы плачу. Взносы плачу. Потери больше выигрышей.

Посмотрите в России, ввели рестрикции... (*Rumoare în sală.*) О здоровье, да. О здоровье. О здоровье. О здоровье говорим.

Потерей в России пункты общественного питания после введения тотального запрета там курить объемы продаж и обороты 35%.

Это наши налоги. Это те деньги, которые нужно отдавать в здравоохранение. Все эти экономические выигрыши от этого дела, от более здорового населения – это все сказки.

Контрабанда и черный рынок от запретов только расцветают. То, что нельзя табачным предприятиям проводить спонсорские акции, извините за выражение, но это никуда не годится.

Филипп Морис – главный спонсор Формулы-1, один самой популярной и самой дорогой. Да. Мы не должны быть святее Папы Римского, а вот Минздрав мог бы, конечно, мог бы ... свою лепту.

Например, изменить санитарные правила и нормы, объем вентилируемого воздуха в помещениях, где разрешают курить, требования по установке специальных кабин с достаточным объемом.

В аэропортах человек прошел зону контроля, ему некуда деваться. Значит, то же самое рестораны, бары и прочее. Я считаю, что должен быть выбор. Да, бар может написать «У нас курят», но тогда человек имеет выбор идти туда, а другой бар рядом напишет «У нас не курят». У тех, где курят, нормы и правила, санитарные нормы и правила, объем вентилированного воздуха санитарная Инспекция проверяет и закрывает, если недостаточно.

Уважаемые господа,

Это, безусловно, еще раз повторю, нужный закон с концептуальной точки зрения. Да, действительно, нужно оградить некурящих, нужно воспитывать детей в здоровом духе, так сказать, но методы, способы и инструменты должны быть совершенно другие. А поэтому, во втором чтении, я думаю, нам придется коренным образом этот закон переработать.

Спасибо.

Domnul Igor Corman:

Acestea au fost luările de cuvânt, stimați colegi.

De procedură? Domnul Știrbate?

Vă rog.

Domnul Petru Știrbate:

Domnule Președinte,

Eu îmi închipui ce a zis acum un copil care a stat acum la televizor și a auzit că un nene deputat 50 de ani fumează. Vă rog nu mai dați cuvântul acestora care fac lobbism aici la tutun, în fața Parlamentului.

Domnul Igor Corman:

Stimați colegi,

Acestea au fost luările de cuvânt. Și acum voi supune votului aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege cu nr.35. Cine este pentru rog să voteze. Cu majoritatea voturilor, proiectul cu nr.35 ... De fapt, rectific, toți deputații din sală, consider așa unanim, toți care sînt în sală au votat pentru acest proiect în primă lectură. (*Rumoare în sală.*)

Stimați colegi,

Acum aș vrea să-l invit pe domnul Ioniță să prezinte raportul comisiei la proiectul cu nr.67. Nr.67, fiindcă am dezbătut proiectul, deci urmează să prezentați raportul comisiei.

Domnul Veaceslav Ioniță:

Stimați colegi,

Comisia economie, buget și finanțe ...

Domnule Reidman,

Confirmați că ședința comisiei privind proiectul nr.67 a avut loc și noi am discutat și am votat.

Stimați colegi,

Comisia s-a întrunit și a examina proiectul de Lege nr.67 și, cu votul unanim al celor prezenți, propune plenului Parlamentului aprobarea proiectul de Lege în primă lectură. Toate acele propuneri bune care au fost în sală vor fi examinate într-un termen rezonabil și aduse în fața Parlamentului pentru a doua lectură.

Domnul Igor Corman:

Vă mulțumesc, domnule președinte.

O întrebare. La comisie, domnule Juravschi? (*Rumoare în sală.*) Mai întâi să terminăm cu acest proiect.

Deci, în condițiile raportului comisiei, eu supun votului aprobarea în primă lectură a proiectului cu nr.67. Cine este pentru rog să voteze.

Mulțumesc tuturor colegilor din sală, care, de asemenea, unanim, au votat pentru acest proiect de lege. Proiectul cu nr.67 este aprobat în primă lectură.

Și acum a fost vizat colegul nostru domnul Juravschi. A renunțat, da? (*Rumoare în sală.*)

Stimați colegi,

Eu vă rog toți să fie în sală, fiindcă urmează să intrăm în procedura de vot pentru a doua lectură pe marginea mai multor proiecte de lege. Vă rog pe toți să vă ocupați locurile.

Așa. Vă rog să vă ocupați locurile și cu Doamne ajută, haideți și vom mai vota și în a doua lectură.

Supun votului adoptarea în a doua lectură a proiectului de Lege cu nr.285 pentru modificarea și completarea unor acte legislative. Cine este pentru rog să voteze.

Rog numărătorii să anunțe rezultatele.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 0.

Sectorul nr.2 – 31.

Sectorul nr.3 – 24.

Domnul Igor Corman:

Cu 55 de voturi, proiectul cu nr.285 este adoptat în a doua lectură.

Următorul proiect, în a doua lectură, cu nr.168, despre încheierea și executarea contractelor la distanță privind serviciile financiare de consum. Cine este pentru rog să voteze.

Rog rezultatele.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 0.

Sectorul nr.2 – 31.

Sectorul nr.3 – 24.

Domnul Igor Corman:

Cu 55 de voturi, proiectul cu nr.168 este adoptat în a doua lectură.

Următorul proiect, cu nr.163, pentru modificarea și completarea unor acte legislative în a doua lectură. Cine este pentru?

Rezultatele.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 20.

Sectorul nr.2 – 34.

Sectorul nr.3 – 24.

Domnul Igor Corman:

Cu 58 de voturi, proiectul cu nr.163 ... Rectific. Cu 78 de voturi, proiectul cu nr.163 este adoptat în a doua lectură.

Următorul proiect, în a doua lectură, cu nr.167, pentru completarea articolului 344 din Codul contravențional al Republicii Moldova nr.218-XVI din 24 octombrie 2008. Cine este pentru?

Rezultatele.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 0.

Sectorul nr.2 – 31.

Sectorul nr.3 – 24.

Domnul Igor Corman:

Cu 55 de voturi, proiectul cu nr.167 este adoptat în a doua lectură.

În a doua lectură, proiectul cu nr.261 pentru modificarea Legii nr.489-XIV din 8 iulie 1999 privind sistemul public de asigurări sociale. Cine este pentru?

Rezultatele.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 0.

Sectorul nr.2 – 31.

Sectorul nr.3 – 23.

Domnul Igor Corman:

Cu 54 de voturi, proiectul cu nr.261 este adoptat în a doua lectură.

În a doua lectură, proiectul de Lege cu nr.44 cu privire la administratorii autorizați. Cine este pentru?

Rezultatele.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 0.

Sectorul nr.2 – 31.

Sectorul nr.3 – 24.

Domnul Igor Corman:

Cu 55 de voturi, proiectul cu nr.44 este adoptat în a doua lectură.

Proiectul cu nr.434 privind modificarea și completarea unor acte legislative, în a doua lectură. Cine este pentru?

Rezultatele.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 0.

Sectorul nr.2 – 31.

Sectorul nr.3 – 23.

Domnul Igor Corman:

Cu 54 de voturi, proiectul cu nr.434 este adoptat în a doua lectură.

Proiectul de Lege cu nr.539 pentru modificarea și completarea Codului de procedură penală al Republicii Moldova nr.122-XV din 14 martie 2003. Cine este pentru?

Rezultatele.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 20.

Sectorul nr.2 – 37.

Sectorul nr.3 – 24.

Domnul Igor Corman:

Cu 81 de voturi, proiectul cu nr.539 este adoptat în a doua lectură.

Acestea au fost, stimați colegi, deocamdată proiectele pe care le-am votat în a doua lectură.

Și, în continuare, voi propune pentru primă lectură proiectul cu nr.286 pentru modificarea și completarea unor acte legislative (*Legea privind descentralizarea administrativă, Legea privind administrația publică locală, Legea privind organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova, Legea cu privire la distincțiile de stat și altele din acest pachet*).

Inițiativa a fost înregistrată de un grup de deputați. Proiectul îl prezintă domnul Dumitru Diacov.

Domnul Dumitru Diacov:

Da. Stimați colegi,
Domnule Președinte,

Dumneavoastră sînteți la curent că, acum cîteva luni, a fost emisă o dispoziție a Președintelui Parlamentului și a fost creat un grup de lucru în Parlamentul Republicii Moldova pentru examinarea situației legate de realizarea Legii cu privire la statutul Găgăuziei. Au avut loc o serie de întîlniri, vreo 6 – 7 la număr. Am avut o masă rotundă pe marginea acestui subiect.

Este o temă destul de speculată pe parcursul anilor în dependență de situația politică, în dependență de în ce perioadă sîntem: postelectorală sau preelectorală. Și vreau să vă spun că este un subiect pe care noi trebuie să îl luăm în discuții din cînd în cînd și să încercăm să facem tot posibilul ca și Legea adoptată în 1994 să funcționeze. Dar și legislația Republicii Moldova trebuie să fie adusă în concordanță cu această lege, conform obligațiilor asumate de Parlamentul Republicii Moldova la timpul respectiv. Eu vreau să vă spun că adoptarea legii în 1994 a fost o condiție a Consiliului Europei pentru aderarea Republicii Moldova la Consiliul Europei. Atunci au fost două condiții: adoptarea Constituției și adoptarea acestei legi. Și eu vreau să vă mai spun că Parlamentul de atunci, în condiții destul de neobișnuite, a reușit să se mobilizeze și să adopte această lege. Au fost discuții nu ușoare. Au fost implicate mai multe structuri internaționale. A fost o avizare externă.

Doi deputați din acel Parlament sînt prezenți în actualul Parlament: domnul Ghimpu și eu. Da. Și domnul Ghimpu nu a votat, dar eu am votat. De aceea, noi am rămas și astăzi în diferite tabere ale baricadei, conform declarației de dimineață. Eu vreau să vă spun că în Parlamentul Republicii Moldova au fost înregistrate 4 inițiative ale deputaților din Găgăuzia... a Adunării Populare, care are drept de inițiativă legislativă. Sînt proiecte concrete pe anumite teme. Sînt proiecte care necesită o mai largă examinare și avizare atît din partea Guvernului, cît și din partea Comisiei de la Veneția.

Dumneavoastră știți că noi am avut discuții nu ușoare. Eu trebuie să recunosc că și acest proiect de lege, pe care noi l-am înaintat, a fost întimpinat cu diferite suspiciuni. Așa cum am spus, noi am scris acest proiect de lege și introducem modificări în 20 de legi ale Republicii Moldova, fiindcă, pe parcursul anilor, timp de 20 de ani, întotdeauna, s-a vorbit că, uite, legislația Republicii Moldova nu a fost adusă în concordanță cu statutul special. Păi, iată, acum am făcut acest pas.

Eu vreau să vă spun că noi, ieri, am primit un demers, semnat de doi deputați din acest grup de lucru din partea găgăuzilor, care sînt împotriva ca, astăzi, Parlamentul să examineze acest proiect. Și eu cred că el este dictat de viziunile și de conjunctura locală, fiindcă eu am vorbit cu mulți alți deputați din Adunarea Populară care insistă ca acest proiect să fie examinat în primă lectură.

Și de ce noi îl propunem ca să fie examinat în primă lectură, stimați prieteni? Din cauză că această temă ... Dar știți că inițiativa de a introduce modificări în legislația Republicii Moldova a urmat după întâlnirea domnului Corman și a domnului Leancă în Găgăuzia. Și discuțiile au fost anume pe marginea acestui subiect că există multe legi în Republica Moldova care au fost adoptate după 1994 și nu în toate s-a luat în considerație statutul Găgăuziei.

De aceea, noi am introdus în aceste 20 de legi enumerate aici. Eu pot să vi le enumăr încă o dată, dar dumneavoastră le aveți în proiect. Este o primă încercare timp de 20 de ani ca noi să introducem aceste modificări. Eu înțeleg foarte bine că nu toată lumea salută acest lucru unii din considerente de concurență electorală, alții din conjuncturi de acolo, locale. Dar eu vreau să vă spun că ar fi bine ca noi să aprobăm acest proiect în primă lectură.

Și așa le-am lămurit și am încercat să îi conving pe colegii noștri din Găgăuzia, fiindcă amendamentele propuse nu ating în nici un fel interesul, să-i spunem așa, unității teritoriale și nu lezează în nici un fel Legea statutului Găgăuziei în vigoare. În schimb, noi deschidem porțile, creăm un precedent, un precedent pozitiv cînd Parlamentul Republicii Moldova încearcă să modifice legislația.

Și facem acest lucru la sfîrșit de sesiune ca, timp de 2 – 3 luni de zile, deputații în Parlamentul Republicii Moldova, inclusiv colegii din Găgăuzia, care au drept de inițiativă legislativă, să introducă modificări în proiectul care se propune astăzi. Noi sîntem deschiși pentru cooperare. Noi putem să acceptăm să avem o discuție pe marginea tuturor subiectelor descrise în acest proiect. Eu sînt convins că noi o să găsim posibilitatea să lărgim spațiul de modificare a legislației, inclusiv pe unele teme mai sensibile, care sînt ridicate, de fiecare dată, de prietenii noștri din Găgăuzia. Eu vă spun că această idee a apărut anume pe marginea... sau în legătură cu faptul că propunerile care vin de la Adunarea Populară sînt cu mult mai complicate pentru a fi examinate și pentru a fi aprobate acum, astăzi. Acolo mai avem nevoie de discuții. Acolo avem nevoie de expertiză.

Aceste documente au fost transmise și OSCE, Comisiei Europene, care s-a implicat și aceste două structuri prezente prin reprezentanții lor în Republica Moldova, care doresc să ne ajute. Și eu socot că aceste modificări pe care le introducem noi astăzi o să creeze o mai bună ambianță legislativă, dacă vreți, pentru funcționarea instituțiilor în stat. Pe parcursul întâlnirilor și discuțiilor pe care le-am avut noi aici ... Sigur că au fost discuții foarte aprinse. De exemplu, noi am propus în cîteva rînduri să propunem niște proiecte legate de sectorul umanitar, de studierea limbilor, de exemplu, a limbii găgăuze, a limbii de stat din Republica Moldova acolo, în teritoriu, fiindcă sînt probleme fundamentale.

Din păcate, un șir de lucruri pe care noi le propunem ele nu prea trezesc mare interes din partea deputaților din Adunarea Populară sau a acestui grup de

lucru. Pe dinșii îi interesează câteva lucruri concrete: statutul departamentului, așa cum doresc să-l numească ei, de interne în Găgăuzia, numirea procurorului și funcționarea Procuraturii locale, instituirea tribunalului în Găgăuzia. Acestea sînt probleme mai complicate. Sînt probleme care sînt la limita legii în vigoare.

De aceea, noi am propus și un proiect care să-i permită Parlamentului să demonstreze voință politică de a rezolva problemele cu care se confruntă această regiune.

Sîntem disponibili și în viitor să lucrăm asupra acestui proiect.

Repet încă o dată că noi intenționat am rugat colegii să fie introdus în ordinea de zi acum, ca să avem două luni, două luni jumătate pentru a examina mai multe amendamente.

Și sper că în toamnă noi vom avea posibilitatea să discutăm un proiect deja bine echilibrat, care se încadrează cu Constituția și cu legea în vigoare.

Eu vă mulțumesc.

Domnul Igor Corman:

Întrebări?

De procedură? (*Rumoare în sală.*)

De procedură și pe urmă trecem la întrebări.

Domnul Hadârcă.

Domnul Ion Hadârcă:

Fracțiunea Partidului Liberal Reformator solicită o pauză de jumătate de oră.

Mulțumesc.

(*Rumoare în sală.*)

Domnul Igor Corman:

Revenim la 16.50.

Anunț pauză.

P A U Z Ă

*

* * *

D U P Ă P A U Z Ă

Domnul Igor Corman:

Stimați colegi,

Pauza a expirat deja un sfert de oră. Eu îi rog toți colegii să își ocupe locurile. Acei care au solicitat pauză, deocamdată nu îi văd, dar aceasta nu înseamnă că nu trebuie să continuăm examinarea proiectului pe care l-am inițiat. Îl invit la tribună pe domnul Diacov. Sîntem la etapa întrebări-răspunsuri pe marginea proiectului cu nr.286.

Prim întrebare, domnul Ghimpu.

Domnul Mihai Ghimpu:

Mulțumesc.

Domnule raportor,

Spuneți-mi, vă rog, în care țară de pe acest pământ există autoritate administrativ-teritorială specială? Așa cum e scris în proiectul de lege. Dumneavoastră sînteți unul dintre autori, Cojocaru acesta, pe care l-am adus cu votul cetățenilor, care nu votează astfel de prostii, și cu domnul de PLDM, cine mai este aici? Nu contează. În ce țară există unitate administrativ-teritorială specială? Prima întrebare.

Și mai am a doua.

Domnul Dumitru Diacov:

Da, domnule Ghimpu, eu nu-s mare jurist, n-am studiat în ce țări și ce-i scris, eu de ani buni de zile am fost implicat în fel de fel de discuții și în ceea ce privește Transnistria, și în ceea ce privește Găgăuzia. Și orice țară care are astfel de situații pe teritoriul său trebuie să caute soluții în așa fel ca să-și asigure stabilitatea, ca să-și asigure o atmosferă sănătoasă în țară și să muncească, să trăiască înainte.

Sînt diferite modalități și diferite grade de autonomii și de statute. Dacă ne-am duce în Finlanda, o să găsim un fel de grad de autonomie a minorităților ș.a.m.d. De aceea, noi nu am făcut altceva decît să ne ghidăm de prevederile Constituției în care scrie foarte clar: Găgăuzia este unitate teritorial-autonomă cu un statut special, care fiind ... Și statutul special, și acest termen l-am adus în această lege.

Găgăuzia este, conform legislației în vigoare, o autonomie. Noi avem raioane, noi avem de gradul întâi, de gradul doi și care este statutul? Păi, și această formulă este o formulă de compromis care să asigure și statutul acesta special, și un fel de privilegiu, dacă vreți, al autonomiei față de un raion oricare. Fiindcă Găgăuzia nu este un raion oarecare.

De aceea, ar fi bine să ne oprim aici în discuții, să nu transmitem mesaje cu tentă negativă, să spunem așa. Da.

Domnul Igor Corman:

A doua întrebare, domnule Ghimpu.

Domnul Mihai Ghimpu:

Da, vă rog, să mă înscrieți la luări de cuvînt, domnule Ganaciuc.

Și a doua întrebare. Două cuvinte înainte de întrebare. Nu confundați statut special și autoritate administrativ-teritorială specială. Sînt lucruri absolut diferite. Asta cum e Diacov și Ghimpu. Înțelegeți, sînt lucruri diferite.

Domnul Dumitru Diacov:

Nu, de Ghimpu știe toată lumea.

Domnul Mihai Ghimpu:

Nu, și de Diacov știe. Și de Diacov știe cum el, politic, vinde țara. Este dreptul internațional, este practică, normă internațională, drept european, Constituția Republicii Moldova și pentru doi țințari noi nu avem dreptul să facem parlamente în lumea aceasta.

Domnul Dumitru Diacov:

Domnule Ghimpu,

Dacă noi avem probleme cu Transnistria și dacă avem probleme cu Găgăuzia ...

Domnul Mihai Ghimpu:

Am să vă spun eu la luări de cuvânt.

Domnul Dumitru Diacov:

... anume din cauza astfel de ...

Domnul Mihai Ghimpu:

Dumneavoastră acum, oferind aceasta specială Găgăuziei ...

Domnul Igor Corman:

Stimați colegi,

Eu vă rog, întrebare – răspuns. Dacă vorbesc ambii, nu înțelegem despre ce este vorba. (*Rumoare în sală.*)

Deci eu îl rog pe domnul Ghimpu să-și continue pînă la capăt întrebarea și pe urmă răspunsul domnului Diacov.

Domnule Ghimpu,

Vă rog.

Domnul Mihai Ghimpu:

Așa. (*Rumoare în sală.*) Vă rog, Petrenco ... (*Rumoare în sală.*) Așa, a doua întrebare. Constituția spune că ... și nu numai Constituția la noi, dar în toate constituțiile lumii se spune că sînt două puteri: locală și centrală. Centrală – asta-i Parlamentul, Guvernul, instituțiile, ministerele și locale, cunoaștem, primăriile. Din care parte, din care putere va face parte această autonomie unitatea administrativ-teritorială specială, pe care dumneavoastră vreți s-o promovați? Puterea locală sau din puterea centrală?

Domnul Dumitru Diacov:

Păi, e autonomia locală, sigur, da.

Domnul Mihai Ghimpu:

Atunci dar de ce nu lăsați cum este?

Domnul Dumitru Diacov:

Autonomia locală cu statutul special.

Domnul Mihai Ghimpu:

Statut special ... OK. Eu am să vorbesc la luări de cuvânt. Dumneavoastră confundați statutul și cu unitatea administrativ-teritorială. Acestea sînt lucruri absolut diferite. Absolut diferite.

Domnul Dumitru Diacov:

Stimați prieteni,

Stimate prieten domnule Ghimpu,

Noi cîndva am fost prieteni, așa, într-un fel, nu politici. Situația din Găgăuzia de ani de zile se păstrează anumită ... sau astfel de abordări. Iată, în 1991 cineva s-a dus și a încercat cu furcile să facă acolo regulă. Și ceea ce am făcut noi toți anii aceștia, am păstrat echilibrul.

Dacă vă aduceți aminte, și noi am fost în prag de a repeta această istorie și cu Taraclia și Partidul Democrat a găsit posibilitatea să creeze o atmosferă normală în această zonă. Și dacă i-am dat noi atunci statut de județ, ce s-a întîmplat? S-au liniștit spiritele, oamenii își caută de treabă, Republica Moldova trăiește în pace și liniște.

Acum noi avem și la Comrat voci asemănătoare cu vocile domnului Ghimpu, care cer nu că statut special, ei cer cu mult mai mult. Și, iată, noi sîntem puși în fața dilemei. Aceia mai radicali de la Comrat, radicalul Ghimpu de la Chișinău ș.a.m.d. Ce facem noi? Noi sîntem sortiți să trăim pe acest pămînt împreună, noi trebuie să căutăm soluții să conviețuim. Și o noțiune acolo, care se încadrează în Constituție, noi trebuie s-o acceptăm, ca să oferim posibilitatea ca această autonomie să-și realizeze împuternicirile ei. Care-i problema? Dacă noi vom merge după voi, noi țara asta o s-o punem pe baricade toată și vouă vă convine chestia asta.

Domnul Igor Corman:

Următoarea întrebare – domnul Godea.

Domnul Dumitru Diacov:

Eu n-am numit numele de familie.

Domnul Mihai Godea:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Înainte de a pune întrebări, rog să mă înscrieți cu o luare de cuvânt. Prima întrebare.

Domnule președinte Diacov,

Dumneavoastră propuneți, prin articolul 3, modificarea Legii cu privire la organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova și, în articolul 4, primul alineat, dumneavoastră propuneți ca textul „raioane, orașe și sate” se substituie cu sintagma „sate, orașe, raioane și unitatea teritorial autonomă Găgăuzia”.

Întrebarea mea este: de ce ați exclus unitatea Transnistria? Ori, ce, nu mai face parte din organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova sau cum să înțelegem? Ori pe aia ați dat-o și e pe cale și pe aceasta s-o dați?

Domnul Dumitru Diacov:

Nu, noi n-am discutat problemele Transnistriei, noi am discutat subiectul Găgăuzia. De aceea și ne-am referit numai la Găgăuzia în acest proiect.

Domnul Igor Corman:

A doua întrebare, domnul Godea.

Domnul Mihai Godea:

E vorba de împărțirea teritorial-administrativă a Republicii Moldova.

Și a doua întrebare. Cui îi aparține, totuși, dreptul să decidă asupra împărțirii teritorial-administrative? Conform Constituției, mie mi se pare că acest drept îi aparține Parlamentului.

Or, dumneavoastră, prin proiectul pe care îl propuneți, oferiți acest drept, ceea ce-i contrar total Constituției, Adunării Populare de la Comrat. Cum se leagă Constituția cu propunerea dumneavoastră? Vă rog.

Domnul Dumitru Diacov:

Eu v-aș sfătui să citiți Legea cu privire la statutul Găgăuziei și Constituția și o să vedeți că noi nu ne implicăm în acest lucru.

Dacă aveți vreo propunere pentru lectura a doua, poftim, noi cu dragoste o s-o examinăm și împreună o să facem totul ca să fie în conformitate. Apropos, aici sînt cîteva lucruri tehnice care trebuie duse la capăt. Și noi transmitem mesajul acesta și fracțiunilor parlamentare, dar și celor din Găgăuzia, pregătiți, vă rog, propuneri pentru lectura a doua, noi o să demonstrăm foarte multă flexibilitate, ca să îmbunătățim acest proiect și să contribuim, prin adoptarea lui, la crearea unei atmosfere de liniște și de conlucrare la sudul Republicii Moldova. Noi sîntem datori să facem și să avem grijă de lucrul acesta, mai ales în contextul situației care este acum în vecinătatea Republicii Moldova.

Este foarte ușor să fie patriot de acesta înflăcărat. Noi exemple de acestea am avut din 1991 încoace, slavă Domnului. Am trăit 20 de ani, avem o anumită experiență.

Oameni buni,

Noi trebuie să încercăm să aducem pace pe pămîntul nostru. Noi trebuie să-i auzim pe toți oamenii care ... sau toate minoritățile, sau pe toți acei care ne propun lucruri bune.

Noi nu o să acceptăm vreun comportament radical nici din partea găgăuzilor, fiindcă noi am avut discuții nu ușoare cu dînșii. Și colegii, care sînt acest grup Parlament, înțeleg lucrurile acestea. La noi, așa, unii, din păcate, și opoziția, au stat și, mai mult, au fost în calitate de observatori. Eu propun că noi să sprijinim toți. Noi avem posibilitatea să îmbunătățim acest proiect. Și să avem posibilitatea, la toamnă, să ne mîndrim de faptul că am făcut un pas înainte.

Douăzeci de ani de zile noi ne criticăm. De acolo critici sună. Dar nu facem nimica. Ei se concentrează la o problemă, două. Noi problema aceasta, așa cum vor ei, nu putem să o rezolvăm, fiindcă este Constituția și este legea. Și probleme se acumulează. Se acumulează. Hai să degajăm. Iată, este un proiect foarte modest. Recunosc, noi nu ne-am implicat foarte adânc, așa cum vor ei. Ia să le punem noi problemele celea și o să vă văd ce o să faceți aici, ca pe tigaie o să săriți, așa ia.

De aceea, eu propun, stimați patrioți liberali, să ne liniștim și să încercăm să înțelegem că noi trăim într-o republică cu autonomie teritorială pe teritoriul acestei țări. Și să facem ca această autonomie să se simtă împlinită.

Și noi trebuie să fim vigilenți și să votăm amendamentele la legislația în vigoare în conformitate cu Constituția Republicii Moldova.

Domnul Igor Corman:

Următoarea întrebare.

Domnul Mușuc.

Domnul Eduard Mușuc:

Da. Mulțumesc, domnule Președinte.

Дмитрий Георгиевич,

Есть большая просьба, чтобы мы сейчас не беседовали на счет стиля агитации за советскую власть.

Немного уменьшить обороты, без деклараций, без призывов, именно профессионально и ответственно к этому вопросу подойти, потому что политические межэтнические отношения любят тишину и спокойствие.

Domnul Dumitru Diacov:

Вот так. Вы тоже последуйте...

Domnul Eduard Mușuc:

Eu de atîta și propun ca să abordăm această problemă în mod liniștit, profesionist și responsabil. Aceasta este propunerea mea.

Acum, vreau să ne clarificăm în câteva chestiuni foarte principiale și importante.

Dumneavoastră ați venit cu această inițiativă legislativă acum, dacă nu greșesc, 3 zile. Da?

Domnul Dumitru Diacov:

Da.

Domnul Eduard Mușuc:

Este înregistrată în data de 15 iulie.

De unde atîta grabă, în primul rînd?

Și vreau să vă întreb încă ceva. Dacă aveți un consens cu autoritățile din Găgăuzia? Dacă aveți în scris avizul Adunării Populare a Găgăuziei? Dacă aveți în scris și acceptul bașcanului Găgăuziei, a societății civile din Găgăuzia?

Dacă dumneavoastră vorbiți acum despre consens, haideți să îl avem, în primul rînd, la nivel de Chișinău – Comrat. Și la nivel de Parlamentul Republicii Moldova să încercăm să găsim un consens larg între toate fracțiunile aici, în Parlamentul Republicii Moldova.

Noi cunoaștem că avem încă 3 inițiative legislative al căror autor este Adunarea Populară a Găgăuziei. Comisia noastră este sesizată în fond. Noi am început să examinăm aceste inițiative legislative. Ce facem cu dînsele? Deoarece dumneavoastră veniți cu o inițiativă legislativă. Adunarea Populară vine cu alte 3 inițiative legislative. Noi nu le examinăm astăzi. Ele au parvenit vreo 3 – 4 săptămîni în urmă.

Noi încă nu ne-am apropiat de raportul comisiei în acest sens. Inițiativa dumneavoastră a parvenit 3 zile în urmă. Noi deja o dezbatem aici. Și vreți ca noi, în mod conceptual, s-o aprobăm. Eu vreau să vă întreb de ce noi ne grăbim? În cazul acesta, vă contraziceți cînd vorbiți despre consens, vorbiți despre un compromis, vorbiți despre pace. De ce noi ne grăbim în examinarea acestei inițiative legislative peste 2 – 3 zile după ce a parvenit ea la adresa Parlamentului?

Domnul Dumitru Diacov:

Nu ne grăbim sau, dacă ne grăbim, ne grăbim încet.

Este ultima ședință, noi... Parlamentul Republicii Moldova, după cum ați auzit și dumneavoastră, cred că, da, în toamnă mai are cîteva ședințe și mergem în campania electorală.

Colegii din Găgăuzia au cerut insistent să votăm ceva, ca să demonstrăm voința politică a Parlamentului de a ajuta Găgăuzia. Eu cred că aceasta ne-a condus, în primul rînd, ca să demonstrăm voință politică că Parlamentul este gata și dispus. Acum, dumneavoastră aveți aceste proiecte. Le-am văzut și eu, le-ați văzut și dumneavoastră. Era bine să dați un aviz, ca să cunoaștem poziția Frațiunii dumneavoastră, fiindcă noi discutăm și discutăm despre una, dar pe urmă, cînd ieșim la microfon, vorbim oleacă despre alta. De aceea, eu am spus că proiectele care au venit din Găgăuzia sînt mai complicate. Ele necesită expertiză, inclusiv internațională, expertiză a structurilor Guvernului nostru. De aceea, noi am propus ca să votăm în această ultimă zi în primă lectură.

Recunosc că puțin ne-am grăbit. Sigur că da. Din păcate, aceasta a fost situația că nu am reușit să punem pe masă un proiect cu mult mai înainte. Au fost discuții foarte aprinse.

Dar noi am spus foarte clar că, prin aceasta, deschidem sau creăm un precedent de a încerca să modificăm legislația Republicii Moldova în conformitate cu statutul Găgăuziei și deschidem discuții pentru lectura a doua. Veniți cu orice propuneri. Poftim. Sîntem gata.

Aceasta nu exclude că noi, la toamnă, nu o să fim puși în situația, de exemplu, să nu fim ... sau să nu putem să aprobăm în primă lectură sau să adoptăm în lectura a doua cu propuneri cu mult mai importante sau din punct de vedere al conținutului mai largi. De aceea, sîntem dispuși. Poftim.

Domnul Igor Corman:

A doua întrebare.

Domnul Mușuc.

Domnul Eduard Mușuc:

Înainte de a adresa a doua întrebare. Totuși, eu am pus o întrebare concretă. Dacă există în scris avizul, acceptul din partea Adunării Populare a Găgăuziei, din partea bașcanului Găgăuziei, din partea structurilor asociative care reprezintă societatea civilă din Găgăuzia? Dacă ele sînt anexate la acest proiect de lege?

Domnul Dumitru Diacov:

Da. Da. Eu am spus în raportul meu. Am spus că există un demers în scris, semnat de doi membri ai acestei comisii, de doi deputați...

Domnul Eduard Mușuc:

Cîți membri sînt în comisie, în general?

Domnul Dumitru Diacov:

Adunarea Populară sînt vreo...

Domnul Eduard Mușuc:

Dmitri Gheorghevici,

În această comisie de lucru a Adunării Populare? Cîți membri are comisia aceasta?

Domnul Dumitru Diacov:

Ei vin, așa, în mod diferit. Cinci sau șase sînt.

Domnul Eduard Mușuc:

Cinci sau șase?

Domnul Dumitru Diacov:

Da.

Domnul Eduard Mușuc:

Iată, noi vedem că noi nu avem nici acceptul acestui grup de lucru. Ei nu s-au întrunit, nu au decis, nu prin consens, unanimitate, dar doi membri din șase au un demers. Acest grup de lucru nu reprezintă Adunarea Populară a Găgăuziei. Acest grup de lucru nu reprezintă Executivul din Găgăuzia. Acest grup de lucru nu reprezintă populația din Găgăuzia. Atunci, ce reprezintă acest... pe cine reprezintă? Și ce reprezintă acest proiect de lege?

De ce în așa grabă, în 2 – 3 zile, noi trebuie să îl dezbatem aici, în plenul Parlamentului, neavînd un consens între fracțiuni, neavînd un consens cu autoritățile din Găgăuzia? Eu văd că dumneavoastră vreți, în general, altfel, să tulburați apele, dar nu să liniștiți. Cam așa reiese.

Domnul Dumitru Diacov:

Nu, cu ajutorul votru, sigur că noi acum am putea să le tulburăm...

Domnul Eduard Mușuc:

Lăsați ajutorul nostru. Dumneavoastră sînteți autorul proiectului de lege. Îl promovați cu insistență.

Domnul Dumitru Diacov:

Păi, nu. Să vorbim.

Eu cred că reprezentății Frațiunii Partidului Comuniștilor în acest grup trebuiau să lucreze activ. Să se implice de la bun început. Dar nu să încercăm în felul acesta.

Eu vreau să vă spun că, într-adevăr, am primit ... Noi am făcut conferință de presă. A fost difuzat în presă. Prima reacție a fost foarte pozitivă.

Pe urmă, s-au implicat unii colegi din Parlament. Și i-au făcut pe acei din Găgăuzia destul de, să-i spun așa, reticenți. Înțelegeți?

Și am primit un mesaj. Iată, eu pot să vă citesc din acest... o pagină jumătate. «В связи с этим, адică еи сîнт împotriva examinării acestui proiect, господин председатель, мы считаем возможным и необходимым на данном этапе рассмотреть и принять инициативу народного собрания об определении места в законе Республики Молдова об особом правовом статусе в иерархии законодательства Республики Молдова». Gata. Punct. Mai mult nu îi interesează nimic.

Noi am propus să abordăm această problematică cu mult mai larg. În 20 de acte legislative și în Legea cu privire la Poliție, și în Legea cu privire la Procuratură, și în Legea cu privire la statutul Guvernului s-au făcut foarte multe precizări amabile.

Dar cu destabilizarea, noi sîntem mari meșteri. Noi știm cine se ocupă cu treaba aceasta. Așa că, nu ne speriați cu chestia aceasta.

Domnul Igor Corman:

Următoarea întrebare.

Domnul Munteanu.

Domnul Valeriu Munteanu:

Domnule Diacov,

Știm foarte exact că Autonomia Găgăuză nu poate fi o materie unilaterală. Aceasta implică și responsabilități pentru acei din Autonomia Găgăuză, nu numai drepturi, noi și noi din an în an, pe care se încearcă să le ceară, iar alții să le dea, fără absolut nici o responsabilitate. Da?

Știm foarte exact că, chiar dacă la 1994 în forma în care a fost conferită, această autonomie seamănă mai mult cu un stat în stat. Și există ... Nu știu dacă mai există experiență internațională recentă și proximă unde o să găsim această formă.

Cea mai mare problemă și unica considerăm noi în această autonomie faptul că găgăuzii nu doresc și nu au fost încurajați, și nu li s-a creat, inclusiv de la Chișinău, prin acțiuni pe care le faceți dumneavoastră, condiții ca ei să se integreze în societatea moldovenească. Ei au fost izolați și au fost izolați prin faptul că ei au fost lăsați acolo, în Uniunea Sovietică, în limba rusă și nu au fost integrați în societatea moldovenească.

Spuneți-ne, vă rog frumos, domnule Diacov, de la 1994 și pînă acum sînt 20 de ani, ce i-a încurcat pe găgăuzi și de ce a fost insuficientă această lege și toate care au derivă ca ei, sînt OK, sînt bine acolo, în Sudul Republicii Moldova, și să mergem organic mai departe către obiectivele pe care le are Republica Moldova.

Vedem cum reacționează ei atunci cînd noi vrem să mergem în altă parte.

Prima întrebare.

Domnul Dumitru Diacov:

Dragă domnule coleg deputat Munteanu,

Eu nu o dată am... Eu nu știu cînd dumneavoastră ați discutat cu un găgăuz măcar în ultimul timp. Eu am discutat mult cu dînșii. Eu am pus această întrebare în mai multe forme. Pe mine tot mă interesează, fiindcă eu am votat, în comparație cu colegul care stă în stînga dumneavoastră, eu am votat pentru această lege și eu îmi doresc ca găgăuzii să se simtă bine în autonomie și în Republica Moldova. Eu îmi doresc ca Legea cu privire la statutul Găgăuziei să funcționeze. Și eu îmi doresc ca legislația Republicii Moldova și puterea centrală să sprijine, să ajute. Eu sînt de acord cu dumneavoastră că Republica Moldova, Guvernul, Executivul din Republica Moldova are foarte multe lucruri de făcut, cel puțin în studierea limbii de stat este o problemă colosală pe care noi n-am rezolvat-o, n-am asigurat studierea limbii și multe alte chestii.

Dar dacă v-ați uitat în proiectul care se propune, noi nu lărgim spațiul legislativ prin aceste modificări, noi modificăm legislația Republicii Moldova, în așa fel ca să asigurăm o mai bună funcționare a puterii locale și atît.

Noi nu depășim nici prevederile Constituției, nici prevederile Legii cu privire la statutul Găgăuziei.

De aceea abordarea critică este una politică în, din punctul meu de vedere, este una politică și este una electorală.

Toți deputații care doresc binele Găgăuziei trebuie să voteze pentru acest proiect și să se implice în îmbunătățirea lui în lectura a doua.

Asta-i părerea mea personală.

Domnul Igor Corman:

A doua întrebare, domnule Munteanu.

Domnul Valeriu Munteanu:

Domnule Diacov,

Vreau să vă asigur că chiar astăzi am vorbit cu doi găgăuzi. Unuia îi spune Petru Vlah și altuia îi spune Oleg Garizan.

De trei ori deja astăzi ați folosit sintagma „limba de stat”, chiar dacă vorbiți despre o lege privind autonomia sau care se referă la autonomia găgăuză, ar trebui să vorbiți despre limba română și să nu vă frigeți de acest termen. (*Rumoare în sală.*)

Domnule Diacov...

Domnul Dumitru Diacov:

Eu vorbesc pentru dînșii.

Domnul Valeriu Munteanu:

Da.

Domnul Dumitru Diacov:

Pentru mine – limba română. Da.

Domnul Valeriu Munteanu:

Da, da, da. Dar dacă vorbiți pentru dînșii, oricum, trebuie să le spuneți că este limba română și astfel o să-i ajutăm. Pentru că dacă...

Domnul Dumitru Diacov:

Hai, hai, nu ne învăța.

Domnul Valeriu Munteanu:

... o să-i hrănim în continuare cu jumătăți de măsură, o să fie foarte complicat.

Și acum întrebarea, simplu, domnule Diacov. Spuneți-ne, vă rog frumos, dar sincer, că puteți fi sincer uneori, această lege pe care o promovați dumneavoastră este o necesitate imperioasă? La această etapă de timp, legea este insuficientă și trebuie să le mai dăm sau este rodul unui șantaj la care dumneavoastră, din păcate, v-ați dat?

Domnul Dumitru Diacov:

Nu, asta-i interpretarea dumneavoastră.

Eu v-am spus că colegii din Găgăuzia ne-au propus patru proiecte pe care și domnul Mușuc le are și pe care, din anumite considerente, Parlamentul nu este în stare să le examineze și să le voteze astăzi.

De aceea, propunerea noastră este o inițiativă a noastră și vine în întâmpinarea ideii de a contribui la crearea unei mai bune atmosfere.

Eu înțeleg că, din punct de vedere politic, dumneavoastră vă este convenabil să spuneți ceea ce spuneți și la altă parte, din păcate, tot să nu sprijine acest proiect din cauza că, uite, el e promovat de membrii Coaliției de guvernare.

Domnul Igor Corman:

Următoarea...

Domnul Dumitru Diacov:

Din păcate, asta este.

Domnul Igor Corman:

Următoarea întrebare – domnul Deliu.

Domnul Tudor Deliu:

Mulțumesc.

Stimați colegi,

Eu aș vrea să temperăm spiritele și să lucrăm constructiv, deoarece, într-adevăr, este o problemă, o problemă la care nu trebuie să ne grăbim, deoarece mă tem că chiar din start, după pronunțarea noastră, fie în primă lectură, această lege poate fi declarată neconstituțională. Și de aceea eu zic că trebuie foarte atent să încercăm a intra în prevederile acestui proiect de lege și să încercăm a le, să zic așa, o vorbă mai moldovenească, a le drege.

Eu nu am înțeles totuși de la început pentru ce a fost nevoie de modificat 20 de legi, deoarece, prin Legea nr.344 privind statutul juridic special al Găgăuziei, expres se prevede că Găgăuzia este o unitate teritorială autonomă cu statut juridic special și administrat în temeiul Constituției și legilor pe care le adoptă ei. Astăzi avem un șir de legi adoptate în unitatea teritorială autonomă Găgăuzia, care reglementează activitatea autorităților. Dar aceasta este o părere.

Acum ziceam de neconstituționalitate. Articolul 110 din Constituția Republicii Moldova prevede expres că teritoriul este organizat sub aspect administrativ în sate, orașe, raioane și unitatea teritorială autonomă Găgăuzia, mai apoi alineatul (2) se referă la Transnistria. Oare, introducând într-o lege organică o altă unitate administrativ-teritorială cum este unitatea teritorială specială, nu este o încălcare a prevederilor articolului 110 din Constituție?

Domnul Dumitru Diacov:

Din punctul meu de vedere nu este.

O să discutăm. În lectura a doua o să mai cîntărim.

Dumneavoastră știți că, de exemplu, pe găgăuzi tot nu-i satisface statutul legii actuale și ei cer ca Legea cu privire la... la Găgăuzia să aibă statut constituțional. Bine. Este o cerere pe care noi o să fim obligați să o examinăm. Acest proiect va merge la Comisia de la Veneția și vom vedea. Ceea ce noi facem acum, noi încercăm să căutăm, să găsim loc în structura organelor locale ale unității teritoriale.

Poftim, domnul Creangă, care a muncit cu noi cot la cot la acest proiect, poate să vă spună și punctul de vedere al juriștilor, să-i spunem așa.

Domnul Igor Corman:

Domnul Deliu.

Domnul Tudor Deliu:

Da. Mulțumesc.

Domnule Diacov,

Eu, să fiu înțeles corect, fiindcă eu vreau să modificăm lucrurile, cu atât mai mult că, personal, încă din anul '97, chiar în curriculumul academic am introdus predarea Găgăuziei. Am și manuale adoptate la acest capitol și vreau să mă implic, dar vreau să fie constituțional. Aceasta este părerea mea.

Domnul Dumitru Diacov:

Poftim...

Domnul Tudor Deliu:

Și acum încă o întrebare pe care domnul Godea a pus-o, dar eu vreau s-o concretizez. Referindu-ne la Legea nr.436 privind administrația publică locală, legiuitorul, în anul 2006, nu întâmplător, la articolul 1, a stipulat următoarele, că autorități publice luate în ansamblu, care sînt constituite și activează pe teritoriul raionului, municipiului Chișinău, unității teritoriale autonome cu statut juridic special pentru promovarea... nu a stipulat special Găgăuzia.

Dumneavoastră veniți cu această modificare, deoarece noi, din start, excludem Transnistria aici, fiindcă legiuitorul a avut de gînd deci unitățile dintr-o unitate administrativ-teritorială. Astăzi este Găgăuzia, mâine poate să fie Transnistria.

Prin modificările pe care le propuneți, noi, din start, excludem Transnistria din... (*Rumoare în sală.*)

Domnul Dumitru Diacov:

Bine.

Domnule Deliu,

Mie îmi rămîne să spun un singur lucru, să-mi exprim regretul că Frațiunea dumneavoastră nu v-a propus pe dumneavoastră în acest grup de lucru, fiindcă, dacă aveți obiecții, dacă, erați foarte util în, anume în acest grup de lucru de ce n-ați venit, eu nu înțeleg, nici pînă astăzi.

Să veniți împreună cot la cot să muncim. Poate, într-adevăr, noi nu includem sau includem o noțiune mai perfectă.

Domnul Igor Corman:

Următoarea întrebare.

Domnul Dumitru Diacov:

O să avem posibilitate să lucrăm în lectura a doua împreună.

Domnul Igor Corman:

Următoarea întrebare – domnul Ghenadie Ciobanu.

Domnul Ghenadie Ciobanu:

Da. Vă mulțumesc, domnule Președinte.

Stimate domnule președinte Diacov,

La articolul 4 al prezentului proiect, dumneavoastră veniți cu o modificare, mai bine zis cu o completare a articolului 2 din Legea cu privire la distincțiile de stat ale Republicii Moldova și propuneți următoarea sintagmă: în unitatea teritorială autonomă Găgăuzia, Adunarea Populară poate institui distincțiile și titlurile de onoare ale Găgăuziei.

Eu înțeleg că, dacă dumneavoastră veniți la Legea cu privire la distincțiile de stat, înseamnă că aceste distincții vor fi de stat.

Domnul Dumitru Diacov:

Eu nu știu de ce așa înțelegeți. Este, o să fie distincții ale autonomiei găgăuze.

Domnul Ghenadie Ciobanu:

În Legea distincțiilor de stat ale Republicii Moldova.

Domnul Dumitru Diacov:

Poftim, înaintați alte propuneri.

Domnul Ghenadie Ciobanu:

Nu, propunerea este una, domnule ... Și aceasta deja pentru ca să continui, ca să nu mai pun a doua întrebare.

Domnul Dumitru Diacov:

Este legea de bază care se referă la distincții ...

Domnul Ghenadie Ciobanu:

...de stat.

Domnul Dumitru Diacov:

... în Republica Moldova, de stat.

Domnul Ghenadie Ciobanu:

Înseamnă că dumneavoastră propuneți ca acestea, ele să fie de stat. Eu, dacă doriți, logica este, pentru că astăzi discutăm conceptual, unitatea teritorială autonomă Găgăuzia are titlul de inițiativă legislativă. Dacă unitatea teritorială ar propune pentru această lege o distincție – două sau trei care ar putea să fie discutate și să intre în Legea distincțiilor de stat, eu înțeleg că aceasta ar fi mult mai logic.

Domnul Dumitru Diacov:

Autonomia poate să aibă distincțiile proprii, cum se numesc ele ...

Domnul Ghenadie Ciobanu:

Păi, bine, dacă le punem în legea ... Mă iertați, vă rog, domnule președinte. Dacă le punem în Legea distincțiilor de stat, nu este o ... Eu nu vreau să acutizez situația și de aceea vă întreb: nu este, pur și simplu, o confruntare?

Domnul Dumitru Diacov:

În felul în care dumneavoastră puneți întrebarea, sigur că este, apare o nuanță oarecare, dar trebuie să vedem, să ne încadrăm în legislația Republicii Moldova și în Constituția Republicii Moldova.

Domnul Igor Corman:

Domnul Ciobanu.

Domnul Ghenadie Ciobanu:

Eu vreau să corectez numai un singur lucru. Nu este vorba despre felul în care pun eu întrebarea, este vorba despre felul în care am perceput această propunere și, ca să nu fie, să zicem, aceste anume unele dereglări de la normă, am făcut și propunerea. Lasă să facă inițiative legislative, care am putea să le discutăm, pentru includerea unor distincții în distincțiile de stat. Să fie propuse de către unitatea care are acest drept.

Vă mulțumesc.

Domnul Dumitru Diacov:

Da. Mulțumesc și eu.

Domnul Igor Corman:

A doua întrebare, domnul Lupu.

Domnul Marian Lupu:

Mulțumesc, domnule Președinte.

De altfel nu este o întrebare, ci vreau să expun poziția Frațiunii Partidului Democrat pe marginea acestui proiect și, pe această cale, să atrag și atenția colegilor. Noi vom susține acest proiect în primă lectură și vreau să vă dau, cel puțin, două argumente mari de ce vom face acest lucru.

Întâi de toate, stimați colegi, înainte de a discuta, a pune întrebări, eu rog foarte mult să citiți cu multă atenție acest proiect. Este un proiect care vine să contureze mai multe poziții care, de-a lungul perioadei din '94 până în prezent, nu erau fixate de o manieră foarte clară. Legea din '94, de altfel, este o lege organică, de atunci până în prezent în parlamentele Republicii Moldova au fost adoptate sute, dacă nu mii de alte legi organice și multe din ele nu țineau cont și nu respectau prevederile Legii din '94.

Eu nu spun că Legea din '94 este mai mult sau mai puțin importantă decât alte legi organice, dar eu spun un lucru, că toate legile sînt importante și noi toate trebuie să le respectăm. Dacă azi nu respectăm o lege, mâine două, poimîine zece, ce fel de stat de drept sîntem? Iată de ce, conceptual, acest proiect, care vine în

rezultatul activității unui grup de lucru format de noi toți, vine să pună în valoare anume acest principiu – respectul față de legi.

Și doi la mână. Eu, în sală, am auzit mai multe lucruri urâte din punctul meu de vedere. În Republica Moldova locuiesc reprezentanții mai multor etnii și este dreptul lor cum se identifică etnic și cultural. Însă din momentul în care calea noastră europeană ne spune că nu avem altă soluție decât formarea și consolidarea națiunii moldovenești civice, păstrând și respectând drepturile fiecărui om la libertatea de identificare culturală și etnică, dar pe toți împreună ne unește țara noastră ai căror cetățeni sîntem. Și în această țară nu pot fi etnii de categoria întâi și etnii de categoria a doua. Toți cetățenii sînt egali în fața legii, în fața statului și noi trebuie să ne respectăm unul pe altul. Venind și cu acest mesaj, rog să ținem cont de acest proiect de lege.

Iată de ce eu rog să susținem lectura întâi, pentru lectura a doua – și Comisia de la Veneția, și noi să lucrăm, să muncim și să contribuim la lectura a doua.

Mulțumesc.

Domnul Igor Corman:

A doua întrebare a domnului Mușuc.

Domnul Eduard Mușuc:

Da. Vă mulțumesc, domnule Președinte.

Domnule Diacov,

Vreau să vă întreb: dacă dumneavoastră, în calitate de autor, veți fi de acord ca această inițiativă să fie comasată cu acele patru inițiative legislative care au venit din partea Adunării Populare a Găgăuziei în așa mod ca, cu participarea conducerii Adunării Populare a Găgăuziei, a Executivului Găgăuziei, a reprezentanților societății civile din Găgăuzia și a reprezentanților tuturor fracțiunilor din cadrul Parlamentului, în mod liniștit, profesionist, să lucrăm asupra unei legi care ne va ajuta să rezolvăm problema relațiilor și administrative, și de altă natură dintre Chișinău și Comrat?

Domnul Dumitru Diacov:

Eu le-am spus și colegilor din Găgăuzia că nu exclud că, în toamnă, noi vom fi în stare să mai votăm unele proiecte care au venit de la dînșii, să le comasăm și împreună să ne gândim cum să facem acest proiect mai amplu, mai bun și mai adecvat situației în care noi trăim.

Domnul Igor Corman:

Și un drept la replică, domnul Ghimpu.

Domnul Mihai Ghimpu:

Mulțumesc.

Domnule raportor,

Vă rog să vă abțineți de la învinuiri că sînt radical și distrug țara. Ca să știți dumneavoastră că eu am vorbit strict în conformitate cu Constituția și în

conformitate cu drepturile mele prevăzute în Legea cu privire la statutul deputatului. Și atunci când eu vă pun întrebări și când vă arăt că nu există normă internațională, nu există practică internațională, nu există decît sabia Rusiei care ne pune să hăcuim acest pămînt în zece, care îndepliniți dumneavoastră, asta nu înseamnă că eu sînt radical. Eu îmi iubesc poporul, neamul și pămîntul.

Și ultima.

Dumneavoastră credeți că, dacă noi le-am da stat în stat, Parlament, bașcan, Guvern, acum le dați procuror, acum le dați distincții de stat, acum le dați carabinieri, asta nu merge spre aceea ca data viitoare ei să ceară stat federativ? Ceea ce cer de douăzeci de ani și nu sînt mulțumiți cu ceea ce le-am dat noi pînă acum.

Și independență. Oare chiar nu vedeți încotro mergea aceasta. Și pe mine mă numiți radical, ori dumneavoastră îndepliniți radicalismul lor.

Mulțumesc.

Domnul Dumitru Diacov:

Domnule Ghimpu,

Eu sînt gata să vă rabd așa cum sînteți dumneavoastră, nici o problemă. Eu vreau ca dumneavoastră să nu fiți radical vizavi de găgăuzi, de bulgari, de ucraineni, de ruși, acei care trăiesc în Republica Moldova, fiindcă ei sînt cetățeni ai Republicii Moldova. Și noi trebuie să-i iubim pe toți ca și pe români, ca și pe moldoveni, ca și pe ceilalți, fiindcă noi vrem să trăim într-o țară pașnică și mai mult nimic.

Domnul Igor Corman:

Ultima întrebare, domnul Arhire.

Domnul Anatolie Arhire:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Stimați colegi deputați,

Domnule Președinte,

Eu aș vrea să fac o precizare. Bunul nostru coleg Vadim Cojocar i-a picat rău și dînsul a rugat că își retrage această semnătură, întrucît a făcut în timp foarte ... necitind și nefiind informat corect. Și va depune o cerere pentru retragerea acestei semnături.

În continuare.

Domnule Diacov,

Este știut faptul că nu poporul găgăuz, dar liderii găgăuzi sînt împotriva valorilor naționale ale Republicii Moldova, sînt împotriva Constituției, au chemat la secesiune, au chemat la a pune mîna pe arme de a lupta contra Guvernului Republicii Moldova. Nu vi se pare, domnule Diacov, că dumneavoastră, prin acest proiect de lege, aduceți o haină Republicii Moldova demodată și defectuoasă prin ceea ce vreți să faceți? Nu vi se pare, stimați colegi deputați, că, prin aceste distincții că un infractor certat cu legea Burgudji, găgăuzii vor avea în continuare o distincție de stat în numele acestui infractor certat zdravăn cu legea?

Domnule Diacov,
Colegial, vă rog să retrageți acest proiect de lege și în numele Frațiunii noastre ... Liniștiți-vă. (*Rîde.*)

Domnul Dumitru Diacov:

Stimate coleg și drag coleg, (*rumoare în sală*)

Eu sînt absolut convins că dumneavoastră n-ați tras cu ochiul măcar în proiectul acesta, fiindcă dacă citeați dumneavoastră nu vorbeați lucrurile acestea. Un moment.

Al doilea moment. Noi avem partide politice care vor zi și noapte ca în Găgăuzia să existe extremiști, eu nu doresc acest lucru. Eu doresc ca acolo să fie cetățeni ai Republicii Moldova la fel de patrioți ca noi toți. Fiindcă noi toți, nu numai dumneavoastră sau nu știu cine acolo e patriot, noi toți sîntem patrioți ai acestui pămînt.

Și noi vrem ca oamenii aceștia din Găgăuzia, ca și acei de la Ocnița, să se simtă deplin observați de Chișinău, ajutați de Chișinău. Și acolo unde ei încalcă noi o să avem sute de posibilități să îi ajutăm să se corecteze ș.a.m.d.

Dar modalitatea aceasta „à la Mircea Druc” de a face politică în Republica Moldova noi nu o acceptăm. Înțelegeți? Nu este bine lucrul acesta. Eu... (*Rumoare în sală.*) Bine. O să trăim și o să vedem. (*Rumoare în sală.*)

Liniștiți-vă. Liniștiți-vă.

Domnul Igor Corman:

Stimați colegi,

Vă rog, regulamentar, să vă înregistrați.

Și, domnule Arhire, vă rog să vă calmați. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Dumitru Diacov:

Liniștiți-vă.

Domnul Igor Corman:

Vă rog să vă liniștiți toți.

Domnul Dumitru Diacov:

Da.

Domnul Igor Corman:

Următoarea întrebare.

Domnul Dumitru Diacov:

Iată, se vede, stimați prieteni, cine dorește să trăiască într-o țară pașnică,...

Domnul Igor Corman:

Următoarea întrebare.

Domnul Saharneau.

Domnul Dumitru Diacov:

... cine dorește să rezolve problemele în Găgăuzia.

Mulțumesc.

Eu am terminat să răspund la întrebări.

Domnul Vladimir Saharneau:

Domnule Diacov,

Vă rog să vă rețineți un pic, ca și coleg. (*Rumoare în sală.*) Frațiunea Partidului Liberal Reformat. (*Rumoare în sală.*)

Domnule Diacov,

Fiți sigur, acest pământ niciodată nu a fost netolerant, intolerant cu alte minorități...

Domnul Dumitru Diacov:

Știm.

Domnul Vladimir Saharneau:

... întotdeauna le-a tratat cu cele mai bune intenții.

Și referința dumneavoastră la Druc. Eu am fost martorul evenimentelor de atunci. Știu cât efort a depus domnul Druc ca să rețină provocările care, atunci, se făceau. Așa că, dumneavoastră în zadar aruncați umbre negre peste domnul Prim-ministru de atunci.

Cât privește domnul Cojocaru, deja, a depus această cerere. Și vă rog să o luați în considerare.

Domnul Dumitru Diacov:

Dar unde l-ați dus pe domnul Cojocaru? De ce nu este în sală?

Domnul Vladimir Saharneau:

Eu ... I s-a făcut rău, domnule...

Domnul Dumitru Diacov:

Tare rău. Da?

Domnul Vladimir Saharneau:

Da. (*Rumoare, râsete în sală.*)

Fiindcă noi, de dimineață, așteptăm cu totul alte legi, nu o lege care să înfierbînte spiritele și să joace împotriva intereselor Republicii Moldova. Eu...

Domnul Dumitru Diacov:

Voi sînteți în competiție cu Mișa Ghimpu acum.

Domnul Vladimir Saharneau:

... eu... Nu sîntem. Noi sîntem Frațiunea constructivă care am instaurat (*rîsete în sală*) stabilitatea politică. Și păcat că intenția aceasta a dumneavoastră vine să destabilizeze situația politică. (*Rumoare în sală.*)

Eu vă întreb dacă dumneavoastră nu cumva sînteți ostaticul unor grupări de interese de acolo pentru a putea îngenunchea de acum înainte Republica Moldova, fiindcă...

Domnul Dumitru Diacov:

Valera,

Nu grăi prostii, te rog frumos.

Domnul Vladimir Saharneau:

... lucrurile pe care le propuneți dumneavoastră nu au scopul decît să îngenuncheze în continuare Republica Moldova, să paralizeze statul Republica Moldova. Fiindcă dumneavoastră propuneți stat în stat acolo. (*Rumoare în sală.*)

În condițiile actuale, cînd în lume se întîmplă atîtea, în regiune se întîmplă, dumneavoastră nu vă puteți da seama de consecințele care vor urma?

Domnul Igor Corman:

Nu vă supărați, domnule Saharneau, cu toată stima și respectul, dar este o luare de cuvînt. Sîntem încă la runda întrebărilor. De ce nu vă înscrieți? S-au înscris toți colegii.

Să ne respectăm unii pe alții și Regulamentul după care trebuie să funcționăm. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Dumitru Diacov:

Eu răspund la întrebare. Da.

Stimați colegi,

Domnule Valeri... (*Rumoare în sală.*)

Domnule Valeriu Saharneau,

Noi sîntem colegi, ne cunoaștem de 35 de ani.

Eu am crezut că aripa aceasta, în 20 de ani, a învățat ceva.

Noi vrem să intrăm în Europa. Europa ne cheamă să fim toleranți, înțelegători, ca toți cetățenii acestei țări, care trăiesc pe acest pămînt, indiferent de naționalitate, să se simtă cetățeni ai Republicii Moldova stimați și respectați.

Cine trebuie să îi respecte? Naționalitatea de bază a acestei țări, moldovenii trebuie să îi respecte pe toți acei care trăiesc pe acest pămînt. Dar modalitatea aceasta de a face politică națională trebuie să se ducă în istorie. Și nu mă puneți...

Domnul Igor Corman:

Stimați colegi,

Noi am intrat demult în faza luărilor de cuvînt. (*Rumoare în sală.*)

O întrebare aveți, domnule Saharneau? Aveți o întrebare?

Vă rog. Domnul Saharneau.

Domnul Vladimir Saharneau:

Mulțumesc.

Domnule Președinte,

Am un mic comentariu la ceea ce mi-a răspuns domnul Diacov.

Domnule Diacov,

Eu vă rog să luați în considerare și interesele moldovenilor, românilor care trăiesc pe acest pământ. Vă rog, în sfârșit, o dată în viață, să luați în considerare și aceste interese, fiindcă noi, niciodată, nu am avut intenții rele și nu am avut gânduri rele pentru minoritățile naționale, le-am tratat întotdeauna cu multă condescendență, cu stimă, respect.

Și, de acum înainte, vom face lucrul acesta, dar nu în favoarea unor grupări care vor să construiască stat în stat.

Domnul Dumitru Diacov:

Din punctul acesta de vedere, dumneavoastră aveți tot Partidul Democrat solidar. Noi nu vrem ca nimeni să facă în acest stat stat. Noi vrem ca să trăim într-o țară pașnică, democrată, civilizată.

Și vă rog nu vă enervați, să nu vă stricați sănătatea ca și Cojocaru. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Igor Corman:

Deci doar întrebări, dacă mai sînt. Eu cred că deja e timpul să finalizăm...

Domnul Dumitru Diacov:

Dar ei tot așa o să voteze, ca și voi.

Domnul Igor Corman:

... runda de întrebări – răspunsuri.

Domnul Țap.

Domnul Iurie Țap:

Mulțumesc.

Domnule Președinte,

Fracțiunea Partidului Liberal Democrat solicită o pauză de 15 minute.

Vă mulțumesc. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Igor Corman:

Revenim la 18.05. (*Rumoare în sală.*)

P A U Z Ă

*

* * *

DUPĂ PAUZĂ

Domnul Igor Corman:

Stimați colegi,
Continuăm ședința.

Am să o invit pe doamna președinte Apolschi să prezinte raportul comisiei pe marginea proiectului nr.286.

Vă rog, doamnă Apolschi.

Doamna Raisa Apolschi:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Cu permisiunea dumneavoastră, nu am să intru în detaliile proiectului de inițiativă, pentru că a fost discutat cu lux de amănunte de la tribuna centrală.

Comisia juridică, numiri și imunități a examinat acest proiect de lege și vreau să zic că în comisie nu s-a luat nici o decizie asupra acestui proiect de lege și aprobarea acestuia, propune comisia, în primă lectură, rămîne la latitudinea plenului Parlamentului.

Eu vă mulțumesc.

Domnul Igor Corman:

Vă mulțumesc.

Și acum, stimați colegi, luările de cuvînt.

Îl invit la tribuna centrală pe domnul Alexandru Stoianoglo.

Domnul Alexandru Stoianoglo:

Господин Председатель,

Уважаемые коллеги,

Прошло 20 лет с момента принятия Закона о правовом статусе Гагаузии.

Постановление о введении в действие указанного закона предусматривал приведение законодательства Республики Молдова в соответствии с законом о специальном статусе Гагаузии.

К сожалению, за последние 20 лет этого так и не случилось.

В этом смысле хочу изначально поблагодарить руководство Парламента за конструктивный подход в поисках решения этой проблемы и выразить признательность лично господину Дьякову, взявшему на себя ответственность за разработку и продвижение проекта по изменению ряда законодательных актов, призванных преодолеть существующее разногласие.

Хочу изначально напомнить всем моим коллегам, что Автономно-территориальное образование Гагаузии это общее достояние, достижение всего молдавского народа, пример цивилизованного разрешения межнационального конфликта и успешной реализации этой модели, единственная гарантия разрешения приднестровского конфликта и реинтеграции нашей страны.

К сожалению здесь, в Парламенте страны и в Комрате, существуют политические силы, не заинтересованные в продвижении этих проектов.

Кто-то считает, что принятие закона о Гагаузии это недоразумение и эту проблему больше не стоит поднимать, другие – что предложенные изменения ничего не значат и ничего не меняют. И тех и других объединяет одно: они не хотят стабильности и межнационального согласия в нашей стране, они используют любой шанс для усиления противостояния между Кишиневом и Комратом, сеют межнациональную рознь и ненависть.

Действующий Парламент конкретными действиями показал, что между центром и Автономией должен существовать постоянный диалог и что это единственный способ продвигать проекты, которые позволят в полной мере реализовать положение Закона о правовом статусе Гагаузии, сохранить язык и традиции гагаузов, значительно улучшить жизнь граждан Республики Молдова, проживающих в Автономии.

Прекрасно понимаю, что предложенные изменения не решают проблем Гагаузии. Политический класс Автономии ожидал более кардинальных изменений, но следует понимать, что это только начало диалога, хорошая площадка для конструктивного сотрудничества в будущем.

Пользуясь случаем, хочу обратиться к политическому классу страны, к тем, от которых в большей степени зависит мир и согласие в нашем обществе, развитие демократических институтов, защита прав и интересов граждан нашей страны, в том числе и тех, которые составляет национальные меньшинства, призываю вас быть толерантными, конструктивными к инициативам, направленных на реализацию Закона об особом правовом статусе Гагаузии.

Проявите политическую и гражданскую ответственность так, как это было сделано нашими предшественниками в декабре 1994 года.

Помните, что и в Гагаузии живут граждане нашей страны, которые просто хотят, чтобы их законные права и интересы уважались и соблюдались.

Давайте сделаем все, чтобы представители национальных меньшинств не только считались, но и гордились тем, что они граждане нашей страны, Республики Молдова.

Хочу обратиться к политикам из Гагаузии: помните, что Республика Молдова – это наша единственная и общая родина, это наша страна, где гагаузам удалось реализовать свое право на автономию.

Призываю политический класс Гагаузии выдвигать рациональные и конструктивные предложения, отказаться от радикализма и воинствующей риторики.

Надо четко понимать, что решать проблемы Гагаузии следует только путем диалога и компромисса, следует отказаться от конфронтации, уйти от взаимных обвинений, групповых интересов. Только при таком развитии событий Автономия Гагаузии имеет хорошее будущее в составе Республики Молдова.

Vă mulțumesc mult. (*Aplauze.*)

Domnul Igor Corman:

Următorul vorbitor – domnul Vlah.

Domnul Petru Vlah:

Уважаемые коллеги,

У нас не проходит года, наверно, или раз в полгода мы все время вспоминаем об Автономии, мы все время вспоминаем о Гагаузии.

Действительно, в течение 20 лет как только образовалась, как только был принят Закон об особом правовом статусе Гагаузии, он на самом деле был принят на бумаге, но он не исполняется, не выполняется в полном объеме, в котором он должен работать.

Очень жаль, что многие политики, забыв о том, что у Гагаузии есть люди, которые являются, которые проживают в Гагаузии это часть Республики Молдова и автономия это в целом Республика Молдова.

Очень жаль, что многие партии, часть партий, по крайней мере, которые забыв о том, что Гагаузия это не плацдарм испытаний, находят себе там электоральное, ищут себе электоральное поле тем, что обманым путем берут на себя ответственность именно в Автономии – не в своих родных районах, не в своих родных городах, а именно в Автономии – проводить референдумы.

Кто позволил в 2002 году Партии коммунистов снимать законно избранного башкана?

Кто позволил Партии коммунистов в 2004 году снимать с поста законно избранного мэра Комрата?

Кто позволил вам... (*Rumoare în sală.*) Народ?

Кто позволил вам издеваться над гагаузским народом?

Сколько можете вы все время приезжать в Гагаузию и выставять нас, жителей Автономии, меня в том числе – я живу в Гагаузии, я не живу в каком-либо районе – приезжать и говорить о том, что мы там голосуем против Автономии, мы там голосуем против каких-либо законодательных инициатив против автономии.

Кто позволял такое право? Кто вы такие? Вы столько бед натворили в Автономии и вы сегодня пытаетесь опять же нас толкнуть лбами с жителями Автономии для того, чтобы мы, Коалиция, якобы против инициатив Гагаузии. Мы «за», и мы сегодня проголосуем назло вам, и мы ... (*Rumoare în sală.*)

У меня ухо забито просто. (*Rumoare în sală.*)

Потому что вы и вон человек сидит, бывший коммунист, сегодняшней социалист, которые ездите по Гагаузии и обвиняете, и говорите, и делаете гагаузов сепаратистов, именно вы, благодаря вам сегодня гагаузов обвиняют, что они сепаратисты, благодаря вам прошли референдумы, прошел референдум, который никому ничего не дал кроме того, что дали возможность господам либералам и либерал-реформаторам обвинять нас, жителей Автономии, в том, что мы являемся сепаратистами, являемся террористами и прочее, и прочее, и прочее.

Я ... (*Rumoare în sală.*) Я хотел... (*Rumoare în sală.*)
Товарищи коммунисты,
Насчет мордобоев, насчет мордобоев: это ваши дрались, не мы.
(*Rumoare în sală.*) И либерал... (*Rumoare în sală.*)

...когда вы делали беззаконие, когда вы творили беззаконие в автономии и либерал-демократы в этом не участвовали.

Даже 16 ноября, когда была попытка сместить с должности законно избранного башкана, в этом голосовали коммунисты, но не либерал-демократы.

Поэтому, успокойтесь.

Господин Архире, можно я вам вопрос задам? Вот вы, когда говорили, вы, когда сегодня говорили, я смотрел на вас, я смотрел на вашу злобу, как вы говорили про Гагаузию: у вас что, когда вы говорите что-то о Гагаузии отключается головной мозг и включается спиной мозг в работу, что ли?

Что вам плохого сделали гагаузы? (*Rumoare în sală.*)

Что вам сделали плохого в Гагаузии? Лимба ромынэ хочешь? Я могу с тобой ын лимба ромынэ поговорить. Что тебе сделали плохого в Гагаузии?
(*Rumoare în sală.*)

Этих лидеров в Гагаузии опять же создали вы, потому что вы благодаря своим обвинениям наталкиваете Гагаузию на то, чтобы были высказывания, чтобы выдвигались предложения о том, чтобы не проводить, не допускать, не допустить парламентские выборы на территории Автономии, для того, чтобы ставились блоки какие-то при въезде в Автономию, это благодаря вам, вашим обвинениям.

Не трогайте лидеров Автономии и никто никогда не будет резко выступать против центральных властей. Это ваша проблема, ваша ошибка.

Спасибо.

Domnul Igor Corman:

Următorul vorbitor, aici e gălăgie mare în sală, domnul Ghimpu.

Domnul Mihai Ghimpu:

Doamnelor și domnilor deputați.

Dar mai mult am să vorbesc pentru cetățeni.

Stimați cetățeni,

După ocupația din 1812 de către Rusia țaristă (*rumoare în sală*), sudul Basarabiei a fost populat de către bulgari și găgăuzi, ucraineni și alte etnii. După politica de rusificare a moldovenilor, Rusiei i-a reușit să creeze conflict interetnic între băștinașii acestui pământ moldoveni și celelalte etnii. Așa a fost politica Federației Rusiei, așa a fost politica Rusiei bolșevice și a Rusiei democratice, și Rusia țaristă prima a început.

Stimați cetățeni indiferent de naționalitate și, în primul rând, găgăuzii,

N-am nimic împotriva dumneavoastră, vă recunosc toate drepturile și libertățile fundamentale pe care le merită un om, un cetățean al Republicii

Moldova, dar rog să înțelegeți un singur lucru, că Republica Moldova nu este o barcă plină cu pește care s-o împărțim între găgăuzi, ucraineni, bulgari, evrei, georgieni, armeni și toate celelalte. Republica Moldova este un stat unitar care v-a oferit libertatea pentru a conviețui împreună cu noi.

Acum mai departe. Ce se întâmplă? Rusia Sovietică, văzînd că în anii '88 – '89 începe să se destrame imperiul, creează în Republica Moldova și în alte republici state artificiale. Amintiți-vă că în anii '90 a fost declarată Republica Autonomă Găgăuzia, stat independent. În Transnistria – stat independent.

Vine Parlamentul. Noi, primul Parlament legal, constituțional, votat de oameni în mod democratic, adoptăm Legea cu privire la drepturile minorităților. Oferim dreptul de a vorbi în limba găgăuză, bulgară, de a scrie, de a merge la biserică, de a avea ziar, de a avea tot ceea ce nu a dat Uniunea Sovietică, tot am dat drepturile. Moscova dă comandă nu, de adoptat statut cu privire la Gagauz-Yeri, se oferă și acest statut care dă stat în stat, Parlament, bașcan, Guvern.

Consiliul Europei, domnule Diacov, a dat aviz, l-am ținut în mîină și îl am în arhivă, și îl aduc și ți-l dau, unde scrie: „Găgăuzii sînt un grup etnic ca și toți ceilalți ruși, ucraineni, bulgari, evrei” și n-au spus că trebuie autonomie. Este avizul. Români, țara e mare, stai liniștit.

Ce se întâmplă mai departe la noi? Tot am dat. Ce s-a schimbat? Limba rusă, nu sîntem recunoscuți ca băștinași, ne fac fasciști, nu vorbesc limba maternă, sînt recunoscători Rusiei țariste, dar nu acestor oameni care i-au primit și i-au îmbrățișat și-i stimează în continuare pe acest pămînt.

Nu-i de ajuns, vin comuniștii, după legea aceasta, și se modifică Legea Gagauz-Yeri și în loc de cuvîntul „autoadministrare” scriu „autodeterminare”. Le dau dreptul, în 2003, la autodeterminare. Găgăuzii fac parte din etnia turcă, numai că au schimbat religia. E treaba dumnealor.

Avem, cu adevărat, popoare curzi milioane de oameni n-au, nu mai vorbim de stat, nici autonomie. Ce se întâmplă mai departe la noi acum? Ei de fiecare dată șantajează, acum au venit că au văzut că noi mergem spre Europa, hai iar cu șantajul și iar să mai rupă ceva, și iar vine Parlamentul și le dă autonomie.

Domnule Diacov,

Eu îți spun ție aceasta, fiindcă tu nu înțelegi lucrurile acestea, tu faci ce spune Moscova, sigur că. (*Rumoare în sală.*) У тебя и галстук красный, как Кремль, Дмитрий Георгиевич. Жаль что и ... și gîndurile la fel.

Eu vreau să vă întreb ce le încurcă găgăuzilor azi să trăiască în liniște și pace cu noi, să supraviețuiască împreună? Uitați-vă ce li se dă. Li s-a dat autodeterminare, stat în stat, acum li se dă procuratură, li se dă carabinieri, armată. Asta înseamnă, Dmitrii Gheorghievici, pas cu pas pregătirea spre federalizarea Republicii Moldova. Dumneavoastră puneți la încercare răbdarea moldovenilor. Pămîntul acesta atîta a suferit, căci nu mai poate în continuare să sufere să-l împartă și să-l muște fiecare care vine pe acest pămînt aici. Așa că, stimați colegi, vă chem să nu votați această lege.

Stimați găgăuzi,

Locuiți în pace. Măturați de pe teritoriul de la sud toți kaghebiștii Moscovei și de la Chișinău tot, că și aici sînt. Noi nu vrem să trăim în relații nervoase, în

relații tensionate, noi vrem pace și liniște și aveți totul, fiindcă legile Republicii Moldova sînt legi europene. Aderarea la Uniunea Europeană și mai multe drepturi vă oferă și nu îi ascultați pe toți aceștia care vînd țara și mama pentru două voturi.

Mulțumesc.

Domnul Igor Corman:

Următorul vorbitor – domnul Garizan.

Dar pînă domnul Garizan se pregătește, a fost vizat domnul Dodon. Dreptul la replică.

Domnul Igor Dodon:

Da. Eu vă mulțumesc, domnule Președinte.

Sincer să spun, atunci cînd raporta domnul Diacov de la tribuna centrală, vorbeam aici cu colegii să susținem sau nu. Vreau să vă spun că sînt inițiative destul de bune la prima vedere. Și pot să fiu de acord undeva cu antevorbitorul că, într-adevăr, este o etapă de pregătire a statului federal Republica Moldova, care este o soluție pentru Republica Moldova, de fapt.

Dar aceea că propun democrației și liberal democrației, care dîntîi n-au luat în calcul referendumul, au ratificat Acordul de Asociere cu Uniunea Europeană și acum încearcă să împace busuiocul cu găgăuzii, lucrul acesta cred că nu este corect.

И сейчас на русском для Влаха Пети.

Господин, Не Товарищ, Господин Влах,

О сравнению с вами гагаузы, вы, как гагауз, не признаете мнение большинства гагаузов, а я, как молдаванин, поддержал референдум в Гагаузии и признаю, что 97 процентов Гагаузии за Таможенный Союз, а вы это не поддержали и ратифицировали Соглашение об ассоциации с ЕС.

Domnul Igor Corman:

Domnule Arhire,

Ați fost vizat? Cine v-a vizat? Aveți dreptul la replică.

Domnul Arhire.

Domnul Anatolie Arhire:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Stimați colegi deputați,

Calm, responsabil și răspicat, eu nu am atacat poporul găgăuz, am făcut referință la liderii care își fac de cap, nu recunosc autoritățile și Guvernul Republicii Moldova. Dar bunului nostru coleg, mă adresez lui Petru Vlah. Rog, Petrică, mai multă decență și mai mult calcul și o să vezi că n-o să dăuneze. În felul acesta relația și conlucrarea noastră politică se va cimeta și nu se va deteriora.

Mulțumesc frumos.

Domnul Igor Corman:

Domnul Vlah a fost în două rînduri vizat. Vă rog, printr-o singură luare de poziție.

Domnul Vlah.

Domnul Petru Vlah:

Не господин, а товарищ Додон,

Хочу вам вот что сказать: если вы хотели бы провести референдум, как молдаванин, проведите его, пожалуйста, в своем районе, а гагаузы у себя сами разберутся.

Спасибо.

Domnul Igor Corman:

Domnul Garizan.

Domnul Oleg Garizan:

Спасибо.

Уважаемые коллеги,

Сегодня дискуссии, которые разгорелись у нас в Парламенте, конечно, вызывают живой интерес не только у членов Парламента, но у всей общественности, которая за нами сегодня наблюдает. И, конечно же, предложенная законодательная инициатива бесспорно актуальна и требует детального анализа. Более того, можно утверждать, что она стала актуальной не только последние несколько месяцев, но и последние несколько лет.

Что же подтолкнуло наших коллег из Демократической Партии, из Коалиции, к данным действиям в отношении нашей Автономии? Ответ. Безропотный ответ. Тотальное падение рейтинга ДПМ в Автономии, катастрофическое. Ведь действия Демократической Партии в Автономии за последние несколько лет, начиная с подкупов депутатов Народного Собрания, начиная с попытки госпереворота, физического воздействия на руководство Автономии, попытки силой заставить башкана, председателя народного собрания покинуть свои посты, как жулики прокалывать шины у министерских автомобилей, башкана и оставаться безнаказанными.

Все эти действия наших демократов, они, конечно же, вызвали в обществе гагаузском очень серьезный резонанс и очень серьезную реакцию. Сегодня слово демократ – это ругательное слово в Гагаузии. (*Rîsete, aplauze în sală.*)

И конечно же, что делать господину Дьякову в этой ситуации, который наверняка наверное и не знал, что его утром назначат председателем комиссии для того, чтобы решить эти спорные вопросы между Гагаузией и центром. Ну, боец взялся. Это неплохо.

В своем выступлении господин Дьяков упомянул, что решение создать совместную комиссию Парламента Республики Молдова и Народного Собрания созрело после визита господина Кормана и господина Лянкэ в

Комрат, когда была принята попытка предотвратить проведение 2 февраля референдума по определению внешнего курса страны.

Да, комиссия провела ряд совместных заседаний и эти дискуссии были достаточно жесткими.

Но, по логике вещей, данная комиссия и была создана для того, чтобы выработать общую позицию, согласованную позицию со всеми сторонами, прежде всего между депутатским корпусом, представляющим Парламент Республики Молдова, и депутатским корпусом, представляющим Гагаузскую автономию.

Что же мы видим в итоге? Стороны комиссии не смогли выработать общий документ и предложить этот документ молдавскому Парламенту.

Представители Народного Собрания вышли с четырьмя своими инициативами в адрес молдавского Парламента, а члены комиссии от молдавского Парламента выработали свой вариант проекта по Гагаузской Автономии №286, предложенный сегодня господином Дьяковым.

Я не хотел бы сейчас вдаваться в детали обсуждения самого законопроекта, в нем есть как и рациональные зерна, – это надо признать – так и довольно спорные моменты.

Более того, поступило обращение от председателя Народного Собрания Константинова, что подтвердил господин Дьяков, о том, что руководство Народного Собрания просит повременить с принятием данного законопроекта и объединить рассмотрение данного законопроекта вместе с теми законодательными инициативами, которые поступили в качестве законодательной инициативы от Народного Собрания Гагаузии.

Почему сегодня авторов законопроекта не устраивает вот такой согласованный подход? Ведь без согласия и без компромиссов нет демократии, господин Дьяков.

Изучив проект №286 и те инициативы, которые представило Народное Собрание в виде четырех законопроектов, можно заметить, что в них есть принципиальные разногласия.

Может быть, как предложил председатель Народного Собрания, целесообразно изучить данный законопроект на совместительность с законопроектами и потом объединить их логически, чтобы они друг другу не противоречили, чтобы не пришлось через какое-то время, осенью, изменять уже, вводить поправки в поправки, которые мы сегодня примем.

Ведь не хотелось бы думать, что стремление столь стремительно рассмотреть данный законопроект номер 286 связано не с интересами Республики Молдова, не с желанием усовершенствовать диалог центра с регионом, а стремлением получить политические дивиденды демократической партии на период предвыборной кампании.

Не хотелось, чтобы данный проект был попыткой завуалировать пока безрезультатную, надо признать, работу нынешней комиссии во главе с господином Дьяковым.

Наша фракция уверена, что нельзя решать вопросы региона без региона, без того, чтобы выслушать мнение руководства региона.

Ведь когда мы обсуждаем такие вопросы, я думаю, в идеале в зале должен быть башкан Гагаузии, в зале должен быть председатель Народного Собрания. Мы должны заранее все эти вопросы согласовать, поднять руки, пожать друг другу руки, что мы цивилизовано решаем эти вопросы, без выпадов вот со стороны людей которые... 30 секунд. (*Rumoare în sală.*)

И в конце я хотел бы подчеркнуть еще одно. Я не буду никого обвинять, но вот когда обвиняют коммунистов в первом, втором, третьем, четвертом, пятом... Возможно, конечно, мы тоже допускали ошибки. Ну, дай Бог, вы за четыре года или за пять лет, которые вы работаете, вы одного человека, которого сняли с работы, отправили послом в Швейцарию: ничего себе государственный переворот, башкана Гагаузии отправили послом в Швейцарию по собственному желанию! Государственный переворот! Да. (*Rîsete, aplauze în sală.*)

А замечание все-таки правильное. Не могут гагаузы в молдавском Парламенте голосовать за евроинтеграцию, если 98% гагаузов за Таможенный Союз. Этим все сказано. (*Aplauze în sală.*)

Domnul Igor Corman:

Dreptul la replică.

Domnul Diacov. (*Rumoare în sală.*)

Domnule Diacov,

Dreptul la replică? (*Rumoare în sală.*) Nu, dar mai sînt luări de cuvînt. Sînt încă luări de cuvînt. Mai sînt luări de cuvînt. Da. (*Rumoare în sală.*) Deci nu acum. Doriți la urmă. Da? (*Rumoare în sală.*)

Stimați colegi,

Liniște. Eu vă rog liniște. Am și eu un drept la replică, fiindcă am fost vizat. (*Rumoare în sală.*) Vă liniștiți? Eu am să fiu foarte scurt. Vreau să vă spun și eu cîteva propoziții doar.

Domnule Garizan,

M-ați vizat și vreau să vă spun cîteva propoziții, dacă aveți amabilitatea. (*Rumoare în sală.*) Nu înțelegeți? Poate vă puneți căștile, ca să auziți, dacă nu, să vă transmită colegii.

Stimați colegi,

Eu nu cunosc prea bine situația din Găgăuzia, nu am cunoscut-o. Nu am fost implicat în procesele politice de acolo. Sînt în politică din 2009 și mai mult anul trecut, deci în calitate de Președinte al Parlamentului. Cînd s-a întîmplat ceea ce s-a întîmplat în Autonomia Găgăuză, am mers cu toată sinceritatea acolo împreună cu domnul Prim-ministru. Și nu am mers, domnule Garizan, erați prezent în sală, să îi convingem de ceva pe dînșii. Am mers să demonstrăm deschidere. Și dacă, inclusiv dumneavoastră, v-ați plîns tot timpul că din 1994 înapoi nu s-a făcut nimic, noi am decis, într-adevăr, pas cu pas, să încercăm să soluționăm problemele. Acesta a fost mesajul nostru foarte sincer.

Ceea ce s-a întîmplat ulterior cu acest grup de lucru. Eu regret foarte mult că nu am văzut mulți colegi din Parlament care au vrut să se angajeze în acest grup de lucru. Vă spun că noi în Partidul Democrat nici nu am dorit să conducem acest

grup de lucru. Și domnul Diacov și-a asumat această responsabilitate, fiindcă nu a avut altcineva cine să o facă. Aceasta a fost situația reală. Și toți acei care au fost implicați în proces cunosc acest lucru. Și dumneavoastră, dacă ați fi vrut cu adevărat, trebuia să participați. Mă refer aici la opoziție.

Și vreau să vă spun, domnule Garizan, ceea ce v-am spus și la Comrat, acolo, și dumneavoastră și colegilor dumneavoastră. Este cazul să nu ne gândim doar la alegeri. Alegerile au să fie pe 30 noiembrie. Au să treacă. Dar este cazul să ne gândim ce va urma și mai departe. Și acesta chiar dacă este un pas modest, este un prim pas. Și mie sincer îmi pare rău că dumneavoastră, iarăși, în context electoral, dați dovadă de cinism și puneți niște accente care chiar nu își au locul în această situație. Și eu cred că la Comrat ei ar fi apreciat mult mai mult dacă noi aici, în Parlament, am fi avut o poziție comună și nu am fi făcut atîta politică pe dreapta și pe stînga.

Vă mulțumesc.

Și următoarea luare de cuvînt.

Domnul Godea.

Domnul Mihai Godea:

Stimați colegi,

În contextul dezbaterii acestui proiect de lege, aș exclama și eu ca și cronicarul: „Vai, sireaca țară a Moldovei.” De ce? Pentru că nu există seriozitate în abordare, pentru că există un mobil de exploatare a momentului politic, pentru că se dorește în continuare să se culegă dividende politice. Pe seama cui?

Pe seama poporului din autonomia găgăuză. Pe seama altor reprezentanți sau a altor grupuri de cetățeni din Republica Moldova.

Dar ce primesc aceste grupuri-țintă în schimb? Borta covrigului. Este o vorbă moldovenească...

Pentru că, dacă s-ar fi dorit să se tempereze lucrurile, să se rezolve problemele autonomiei, ar fi fost o abordare complexă.

Cine nu știe că Legea privind statutul special al Găgăuziei contravine flagrant în multe privințe Constituției Republicii Moldova. O să-mi spuneți că articolul 111, dacă nu mă înșel, oferă o bază solidă constituțională. Chiar în primul alineat, articolul 111, spune: în conformitate cu prevederile Constituției Republicii Moldova.

Cine nu înțelege că această lege din '94 este învechită. Cine nu înțelege că, pentru a rezolvi problemele acestea fundamentale, trebuie și o abordare serioasă, și nu în ajun de campanie electorală, și nu în prag de alegeri, pentru că s-au făcut experimente la Comrat și, sînt de acord, au fost prea puțini acolo care au gândit în rațiuni de stat, ca și la Chișinău de altfel. Mare diferență nu este.

Am un respect deosebit pentru primul Președinte al Adunării Populare, care a fost un om de stat veritabil.

Slavă Domnului că și-a încheiat mandatul cu bine, pentru că Guvernatorul Croitoru n-a reușit să-și încheie mandatul, a fost al doilea lider de la Comrat care s-a gândit la problemele autonomiei.

Cinci ani de zile sînt deputat în Parlamentul Republicii Moldova, ridicăți din arhiva Parlamentului să vedeți cîte inițiative au venit din Adunarea Populară, inițiative legislative care se referă la rezolvarea problemelor autonomiei și a cetățenilor din autonomie. În afară de legi sau inițiative cu privire la salarizare și competențe nu o să vedeți nici una.

Dacă greșesc, combateți-mă, și importul automobilelor. Și noi vorbim de seriozitate. Și noi vorbim despre ущемление прав гагаузов.

Stimați colegi,

Stimați colegi,

Trebuie să avem o abordare de oameni de stat, de membri ai Parlamentului Republicii Moldova. Să ne gîndim la Republica Moldova ca la un stat integru și unitar cu toți cetățenii care locuiesc în această țară.

Ce rezolvă acest proiect de lege dacă el încalcă cel puțin patru articole din Constituție? Ce trebuie să facem noi, în calitate de deputați, dacă nu o să respectăm Legea Supremă și chiar să atacăm la Curtea Constituțională în cazul în care acest proiect va deveni lege în formula în care este propus.

„Mînjim ochii”, – o altă vorbă neaoșă. Încercăm să ne creăm argumente politice, că, vezi, Doamne, am încercat.

Nu așa se rezolvă problemele statului, stimați colegi. Dacă, cu adevărat, vrem să rezolvăm problemele, atunci să o facem după 30 noiembrie. Să nu încercăm doar să scoatem aburii din cazan ca, după care, să mergem în campanie electorală și să spunem: domnilor, noi am fost.

Douăzeci de ani, 20 de ani nu s-a întîmplat nimic în autonomie. Eu am să spun mai mult, 20 de ani aproape nu s-a întîmplat nimic esențial și substanțial în toată Republica Moldova.

Găgăuzii au început să trăiască mai bine? Moldovenii trăiesc mai bine în genere toți cetățeni.

Să avem un pic de obraz.

Vă mulțumesc.

Domnul Igor Corman:

Următorul vorbitor – domnul Țap.

Domnul Iurie Țap:

Stimați colegi,

Subiectul pus în discuție este unul destul de sensibil și chiar de la bun început eu aș vrea să vin în susținerea poziției expuse de colegul nostru domnul deputat Alexandru Stoianoglo, care, cred eu, a avut o abordare corectă, calmă, diplomatică, care poate fi pusă ca bază pentru soluționarea problemelor.

Eu nu pretind să combat unele poziții-teze ale antevorbitorilor, o să încerc să clarific cîteva lucruri foarte importante și o să mă bazez pe documente la fel importante, oficiale. În special, vreau să atrag atenția multor colegi de ai noștri, o să fac referire la raportul Comisiei de Monitorizare a Adunării Parlamentare a Consiliului Europei. Eu cred că pentru noi toți, acei care pretindem la aspirații europene, trebuie să ținem cont.

În acest sens, vin să zic, în Rezoluția nr.1572 din 2007, Adunarea a chemat autoritățile Republicii Moldova să conclueze cu Consiliul Europei în vederea armonizării legislației din uniunea, unitatea teritorial-administrativă Găgăuzia cu Constituția Republicii Moldova și legislația națională.

Deci, de fapt, aceasta este problema de bază.

Legea nr.344, aprobată în decembrie 1994, după Constituția Republicii Moldova din 29 iulie, da, este în contradicție cu multe prevederi, legea are multe prevederi confuze.

Și mai mult, eu iarăși nu aș vrea să căutăm vina, pentru că, de fapt, stimați colegi, problema este în faptul că legea respectivă, pur și simplu, timp de 20 de ani nu a fost pusă în aplicare.

Nu cred că cineva din această sală poate să-și asume dreptul să aducă cuiva învinuiri. Și iarăși o să fac trimitere la Comisia de Monitorizare a Adunării Parlamentare a Consiliului Europei. Citez: este destul de surprinzător faptul că competențele uniunii... unității autonome Găgăuzia în raport cu Constituția Republicii Moldova încă nu au fost clarificate din 1994. Martie o mie... 2011, după 2007.

Deci aceasta este problema.

Ce urmează acum noi să facem? Foarte calm, liniștit, foarte calm, liniștit să încercăm să ținem cont de aceste recomandări judicioase. Cu atât mai mult că ei ne recomandă, împreună cu Consiliul Europei, împreună cu Congresul puterilor locale și regionale, împreună cu Comisia de la Veneția, să găsim soluții pentru această armonizare. Pentru că, de fapt, toți care au vorbit de la această tribună și bucură acest fapt, în principiu, vorbesc despre același lucru, doresc același lucru.

Vin doar să spun faptul, o concretizare foarte importantă iarăși care... este vorba și această problemă vine în contextul reformei administrative, reformei de descentralizare a statului, de descentralizare a puterii. Este unica soluție în acest sens.

Doar că o propunere. Logic era să fie o comisie specială, organizată de plenul Parlamentului sau, de fapt, Guvernul Republicii Moldova, care este responsabil de punerea în aplicare a legislației naționale. Eu sper că nouă o să ne ajungă rațiune și diplomație pentru a găsi soluții adecvate.

Doar vin să zic, eu am fost la acea întrunire despre care vorbea domnul Președinte și vreau să spun ceea ce am perceput și ca om, este, de fapt, o încercare de a găsi soluții de la acele multiple probleme, adresări.

Nu este în ajun de alegeri. Vreau să fiți încrezători în acest sens.

Vă mulțumesc. (*Aplaze.*)

Domnul Igor Corman:

Și ultima luare de cuvânt – domnul Mușuc. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Eduard Mușuc:

Stimați colegi,

Stimați deputați,

Уважаемые депутаты,

Конечно, в первую очередь я хотел бы воспользоваться правом на реплику так как, к сожалению, мы рассматриваем законопроект, автором которого является Дмитрий Георгиевич Дьяков, представляет и не только он, ряд других парламентских групп, но атаки прозвучали в адрес нашей парламентской фракции.

Я имею в виду Петра Влаха, депутата от Партии Либерально-Демократической.

Я не понимаю: откуда вообще такая агрессивная позиция и агрессивная атака в наш адрес. Мы к этому законопроекту, мы не являемся его авторами. Вы еще не знаете, как мы за него голосовали, какая наша позиция. И почему такой яд в адрес ПКРМ?

Я честно говоря, такой позиции понять не могу. Я вам хочу сказать, что за партию коммунистов, если возьмете профиль нашего избирателя, порядка 65 процентов, не менее, голосует молдаван. И когда вы атакуете ПКРМ, вы имейте в виду, что вы атакуете партию, которая представляет разные слои общества, разные культурные сообщества. И поддержка ПКРМ Гагаузии и Гагаузской автономии, я думаю, нам нужно, как и любой другой политической партии и фракции.

Поэтому ваша позиция, ваше выражение лица и ваши атаки здесь, они не способствуют принятию необходимых законов для Гагаузской автономии. Я бы на вашем месте поменял бы свою риторику, поменял бы свою политику.

Я понимаю, что вас раздражает, я понимаю, что вам сегодня нужно ехать в Гагаузию и отвечать почему Российская Федерация остановила импорт фруктов, овощей и вина, а вы голосовали за Ассоциацию с Европейским Союзом. Я вас понимаю, но к этому Партия Коммунистов, наша фракция, не имеет никакого отношения к вашему голосованию.

Относительно референдума в Гагаузии. Ну так проголосовали гагаузы, и ваши коллеги голосовали, и представители ЛДПМ участвовали в этом голосовании. Чего вы сегодня говорите, что в этом виновата какая-то партия? Да никакая партия не виновата в этом, это был консенсус гагаузов и компромисс, который был найден в самой Гагаузской автономии. Юридическое его составляющее и т.д. – это другой вопрос, но не признавать результаты этого голосования мы не можем. Поэтому не надо переваливать с больной головы на здоровую. А я бы предложил именно ответственно подойти к сегодняшней законодательной инициативе.

И, к сожалению, хотел бы констатировать следующее. В первую очередь мы считаем, что такие инициативы не должны появляться и рассматриваться перед выборами, потому что перед выборами совсем другая политическая деятельность и совсем другой подход со стороны каждой из фракций и это объяснимо. Поэтому такие законодательные инициативы нужно рассматривать после выборов, когда есть три-четыре года мандата, для того, чтобы беспристрастно, без политической какой-либо окраски, спокойно, профессионально эти вопросы рассмотреть.

Тем более, буквально два–три дня этот законопроект был зарегистрирован в Парламенте, его не рассмотрели ни профильная комиссия, ни авиза Правительства, то есть ну не было соблюдено ничего из обязательного предусмотренного законотворческого процесса, ни консультации, ни других вещей.

Понимаю, что ваша рабочая группа поработала, но этого недостаточно. Вы поработали внутри Гагаузии, но у вас, тем не менее, нет ни письменного авиза позиции ни руководства и представителя Народного Собрания Гагаузии, ни исполкома, ни гражданского общества Гагаузии. Ну не готов сегодня этот законопроект быть рассмотрен именно профессионально, ответственно и серьезно здесь, в Парламенте Республики Молдова.

И я вам дам простой пример. Вот смотрите, есть четыре инициативы законодательные от Народного Собрания Гагаузии, профильной комиссией является Комиссия публичной администрации и регионального развития, потому что законы наши. Этот законопроект: Демократическая Партия является автором, профильная комиссия, какая? Юридическая. Раису Апольскую я очень уважаю, ну, Partidul Democrat, это все очевидно.

Посмотрите из четырех законов, которые вы хотите менять, три относятся к нашей комиссии, а профильная комиссия, которая отвечает – демократическая. Ну нельзя политизировать вопрос Автономии, тем более пред выборами, это неправильно. Результат не будет тот, о котором мы заявляем с центральной трибуны Парламента.

Я не хотел бы дальше вдаваться в детали, давать какие-то политические оценки, у нас и так слишком напряжена обстановка здесь, в Парламенте. Поэтому, я бы хотел несколько вещей сказать.

Если и рассматривать эту законодательную инициативу, то нужно объединить все инициативы, которые поступили от Народного Собрания Гагаузии, нужно это сделать профессионально, может быть сделать группу парламентскую с представителями различных комиссий, различных парламентских групп, чтобы обязательно были представители Народного Собрания и исполкома Гагаузии, и в спокойном порядке, после 30 ноября, рассмотреть ее в стольких чтениях, сколько нужно будет, ну для того, чтобы действительно не напрягать обстановку между Гагаузией, между Комратом и Кишиневом, как принято говорить, а наоборот, продолжать.

У нас неплохие отношения, у нас нет кризиса такого. Конечно, есть где-то недопонимание, есть где-то неправильная позиция центра по отношению к Гагаузии, но это вопросы, которые мы можем решать в рабочем порядке, а ни в коем случае их не политизировать и не пытаться электорально как-то там собирать какие-то результаты.

Поэтому мы предлагаем объединить все законопроекты, мы предлагаем сформировать рабочую группу и предлагаем не спеша, профессионально, ответственно подойти к компромиссному решению по тем вещам, которые вы затронули.

Спасибо вам. (*Aplauze.*)

Domnul Igor Corman:

Dreptul la replică – domnul Vlah. După aceasta – dreptul autorului proiectului la cuvânt.

Domnul Vlah.

Domnul Petru Vlah:

Спасибо, господин Председатель.

Господин Мушук,

Ни в коем случае меня не раздражают коммунисты или кто-либо лично, у меня вопрос другой. Вопрос в том, что я не обвинял вас без каких-либо, так скажем, оснований, вопрос другой, вопрос в том, что там не четыре инициативы, там пять инициатив. Одна из инициатив, это чтобы дать возможность в автономии пять мандатов. Вот я хотел бы услышать мнение коммунистов, потому что коллеги ваши категорически выступают очно, когда мы разговариваем, говорят что они против этого. Я хотел бы услышать ваше мнение с трибуны, чтобы вы сказали вы «за» чтобы пять мандатов были у гагаузов или нет? Так, пожалуйста, скажите свое мнение. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Igor Corman:

Iată, doamna Postoico vrea să dea răspuns, da.

Domnul Petru Vlah:

Дело в том, что вы всегда говорите, что вы против этого, но приезжая в Автономию, вы обвиняете нас в том, что мы якобы, я и Стояногло, «против», а вот вы «за». Пожалуйста, выскажите в микрофон свое мнение: вы «за» или нет?

Domnul Igor Corman:

Doamna Postoico.

Doamna Maria Postoico:

Da. Mulțumesc, domnule Președinte.

Domnule Vlah,

Cînd vom fi la o masă rotundă, atunci noi vom face acest dialog, pînă ce va fi, în această inițiativă legislativă nu este prevăzut ceea ce dumneavoastră propuneți. Cînd va fi, atunci, poftim, noi o să le examinăm și expunem poziția.

Domnule Președinte,

Ca să nu mai intervin, după ce domnul ... Noi avem mai multe locuri aici și noi niciodată ... Așa că noi ar trebui 4, 5, 6, 7, 10, cît va trebui atît vom avea.

Domnule Președinte,

După ce domnul Diacov va lua cuvîntul, două minute și pentru Frațiunea noastră.

Domnul Igor Corman:

Stimați colegi ...

Două minute ce aveți în vedere?

Doamna Maria Postoico:

Ce, chiar nu am dreptul la urma urmei?

Domnul Igor Corman:

De procedură?

Doamna Maria Postoico:

Desigur. Și nu vreau să intervin acum.

Domnul Igor Corman:

Terminăm cu acest proiect și pe urmă, am înțeles, de procedură, da.

Domnul Diacov,

Vă invit la tribuna centrală.

Domnul Dumitru Diacov:

Eu din '94 sînt în Parlamentul Republicii Moldova. Mă mîndresc cu faptul că am votat Legea cu privire la Găgăuzia, am votat Constituția Republicii Moldova, dar eu atîta cinism cît am auzit astăzi, recunosc, nu am auzit niciodată. Fiindcă, practic, nimeni nu s-a referit la proiectul propriu-zis, nimeni, toți au vorbit electoral, din punct de vedere politic și electoral. Pe unul îl doare capul de ratingul Partidului Democrat, pe altul – noi ne vindem țara... altul, l-aș întreba: dar ce a făcut el îndeobște în toți acești cinci ani de zile? A introdus vreo inițiativă, a făcut ceva ca în țara asta să fie pace, liniște, cooperare, conlucrare ș.a.m.d.?

Stimați prieteni,

Domnul Corman a spus că comisia asta s-a format din dorința de a aplana spiritele, de a încerca să găsim un compromis și noi am încercat să facem chestia asta. Mie mi-i mai ușor ... Ce, credeți că eu nu înțelegeam care o să fie reacția la aripa asta, la aripa asta, Doamne ferește. Mie mi-au spus de la bun început că noi n-o să ... Frațiunea care n-a participat deloc aproape la lucrul comisiei, care „vîniuivala”, dar pe urmă se ducea și făcea intrigi prin spate.

Bine, eu înțeleg lucrurile acestea, dar noi eram învinuiți că Parlamentul Republicii Moldova a format o comisie, cinci luni de zile noi am tergiversat și nu vrem să votăm nimic. Membrii comisiei din partea Găgăuziei m-au rugat: Dmitri Gheorghievici, faceți ceva, măcar să se soldeze cu ceva activitatea acestei comisii. Am făcut. Am făcut absolut nevinovate articole, am încercat să adaptăm legislația Republicii Moldova, fapt despre care s-a vorbit 20 de ani. Este prima încercare. Am spus: sîntem deschiși la un dialog. Poftim: vrem – anulăm asta, vrem – dezvoltăm asta, numai să fie bine acolo.

Colegii, cînd ne-am întîlnit acum, la începutul săptămîinii, prima reacție a fost una foarte pozitivă, pe urmă am văzut eu cum ei au început să discute la telefon și temperatura creștea și, pînă la urmă, i-au convins să ne trimită nu

Președintele Adunării Parlamentare, doi deputați: domnul Cimpoeș și domnul Burgudji. Au trimis o scrisoare și n-au rugat să amânăm, au rugat să dăm la o parte proiectul și să adoptăm numai un proiect de lege care se referă la statutul Legii cu privire la Găgăuzia.

Eu l-aș întreba pe bravul și activul nostru președinte de comisie, domnul Mușuc: dacă aveți cinci proiecte de la Găgăuzia, de ce n-ați prezentat aviz măcar la unul dintre ele? Ele stau în... Și nu numai aceste proiecte, mai sînt proiecte de la dînșii, de ce n-ați dat un aviz pozitiv? Eu doar știu ce vorbesc membrii dumneavoastră, ai Frațiunii, despre proiectele acestea. Aici spun una, ies la microfon – spun alta.

Stimați prieteni,

Eu vă rog foarte frumos, treaba voastră, se vede foarte bine în acest Parlament cine dorește să avem pace în Găgăuzia și cine dorește altceva.

De aceea, domnule Președinte, eu propun să punem la vot. Nu se prăbușește lumea dacă proiectul acesta n-are să acumuleze numărul necesar de voturi, dar o să vedem cine dintre deputații, bravii patrioți ai Republicii Moldova doresc ca în Republica Moldova să fie pace, să fie liniște și să rezolvăm toate problemele pas cu pas și să ne mișcăm înainte. Puneți la vot, vă rog.

Domnul Igor Corman:

Mai întîi cu drepturile la replică s-o scoatem la capăt.

Domnul Mușuc.

Domnul Eduard Mușuc:

Da. Foarte pe scurt.

Domnule președinte Diacov,

Comisia noastră nu dă avize, dar aprobă rapoarte, care trebuie pregătite nu în decurs de o săptămînă sau două. Doar cîteva săptămîni în urmă au parvenit aceste proiecte de lege la adresa comisiei noastre și noi avem de gînd să le facem în mod responsabil și serios, în dialog cu conducerea din Găgăuzia, respectînd toate prevederile legale și fără grabă. Dumneavoastră vreți în trei zile deja să aprobați o lege întregă. Așa nu se face, mai ales atunci cînd vorbim despre sistemul de stat în Republica Moldova, cînd vorbim despre relațiile dintre centru și autonomie, cînd vorbim despre niște lucruri care vizează Constituția Republicii Moldova. Eu cer scuze, dar în decurs de o săptămînă chestia aceasta nu se face. Nouă femei, în decurs de o lună, nu nasc, trebuie să treacă procedura aceasta de nouă luni ca să se nască un copil sănătos.

Da, mai mult vreau să vă zic, în comisia noastră majoritatea apariție Coaliției, dar nu președintelui comisiei, așa că acolo căutați nod în papură.

Domnul Igor Corman:

Dreptul la replică – domnul Lupu.

Domnul Marian Lupu:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Această replică o să fie una scurtă, fiindcă mai mult anumite discursuri disperate de la tribuna centrală nici nu merită. Eu vreau să atrag atenția la câteva lucruri foarte concrete. Întâi de toate, acei care au măcar capacitatea intelectuală să se uite prin proiecte vor vedea foarte bine că este inițiativa unui grup de deputați din diferite fracțiuni, oameni profesioniști și cu abordare responsabilă.

Doi la mână. Eu gândesc că din toate luările de cuvânt cea mai bună, cea care reflectă, de fapt, realitatea și abordarea responsabilă, în Sala Parlamentului a fost luarea de cuvânt a domnului Stoianoglo ca și cetățean, ca și deputat, ca și om responsabil.

Între timp, aș vrea să vă atrag atenția, stimați colegi, că din '94 înapoi s-au perindat foarte multe guvernări, inclusiv guvernările reprezentate de unii care au luat cuvântul de la tribuna centrală, și devieri de la Legea din '94 au fost făcute multe. Legea a fost încălcată, nu a fost respectată.

Și atunci întrebarea mea pentru toți autorii unor asemenea declarații și „demars”-uri este: dar unde au fost ei toți anii din trecut? Unde au fost ultimii cinci ani de zile? Să-mi arate măcar o inițiativă, un proiect de lege care vizează rezolvarea problemelor concrete din autonomie. Nici una, zero. Dar când se vine cu un proiect real de lege se pune pe masă, uite că, nene, nu le place.

Și, în aceste condiții, ultimul punct, stimați colegi. Dacă sînt atît de buni unii dintre colegii noștri pentru a roade limba, vorba lui Valeriu Munteanu, la tribuna centrală, ar fi și mai bine dacă ei și-ar asuma curajul și responsabilitatea și și-ar roade mințile în munca pentru a produce proiecte de lege, pentru a produce soluții pentru probleme concrete.

În afară de domnul Diacov n-a fost nimeni, toți s-au ascuns prin tufișuri, nimeni n-a venit să spună: eu vreau să fiu în fruntea acestui grup de lucru. Eu cred că acest caz este foarte elocvent și vorbește de la sine. A fost unica persoană care neavînd tare mare dorință, dar și-a asumat responsabilitatea, înțelegînd că e sub mare semn de întrebare finalitatea acestui grup de lucru, reieșind din interese meschine și electorale.

Mulțumesc.

Domnul Igor Corman:

Stimați colegi,

Ați fost vizat, dar pozitiv. Ați fost citat, domnule Munteanu. Credeți că ... Solicitați dreptul la replică? (*Rumoare în sală.*)

Domnule Munteanu,

Insistați? Nu, nu. Cred și eu.

Să finalizăm, stimați colegi, supun votului și mergem mai departe. (*Rumoare în sală.*)

Ce? De procedură?

Doamnă Postoico,

Vă rog.

Doamna Maria Postoico:

Vă mulțumesc, domnule Președinte.

Domnule președinte Marian Lupu,

După cum cunoașteți dumneavoastră, după ce a fost răsturnarea ceea de putere de la 7 aprilie, toți tufarii au dispărut din împrejurul Parlamentului, cu părere de rău. Poate atunci, într-adevăr, aveau unde ei să se ascundă.

Domnule Președinte,
Frațiunea PCRM cere o pauză de 15 minute.

Domnul Igor Corman:

Doamnă președinte ...

Doamna Maria Postoico:

Noi avem nevoie înainte de vot.

Domnul Igor Corman:

... sîntem în procedura de vot. Finalizăm și luați pauză.

Doamna Maria Postoico:

Nu, nu, nu. (*Rumoare în sală.*) Eu din timp ... Eu am nevoie de 15 minute pentru ședința Frațiunii.

Domnul Igor Corman:

Da, și pentru informația dumneavoastră, deci sînt ultimele 15 minute regulamentare pe care Frațiunea poate să le solicite astăzi.

Doamna Maria Postoico:

Nu-i nici o problemă.

Domnul Igor Corman:

Deci revenim la ora 19.35.

Doamna Maria Postoico:

Noi azi nici nu am cerut întrerupere. Pauză noi n-am avut azi.

P A U Z Ă

*

* * *

D U P Ă P A U Z Ă

Domnul Igor Corman:

Domnilor deputați,
Continuăm ședința. (*Rumoare în sală.*)
Rog toată lumea să se așeze.

Stimați colegi,

Am să supun votului un proiect. Este în prima lectură. Dar, ca să avem claritate și să nu apară pe urmă, iarăși, fel de fel de interpretări, eu rog numărătorii să anunțe prezența în sală, mai întâi. (*Rumoare în sală.*)

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 22.

Sectorul nr.2 – 31.

Sectorul nr.3 – 12.

Domnul Igor Corman:

65 de deputați avem la ora aceasta în sală. Cvorumul este.

Și, acum, stimați colegi, voi supune votului aprobarea în primă lectură a proiectul cu nr.286. Cine este pentru? (*Rumoare în sală.*)

De procedură.

Domnul Garizan.

Domnul Oleg Garizan:

Спасибо.

Уважаемые коллеги,

Учитывая позицию Народного Собрания и башкана Гагаузии, письменно обратившись в адрес Парламента страны с просьбой рассмотреть законопроект № 286 в контексте и объединив его с проектами инициатив народного Собрания, учитывая, что в зале Парламента нет руководства Автономии, нет депутатов, председателя Народного Собрания, учитывая, что в 286 законопроекте, предложенном господином Дьяковым полностью выхолащивается функционирование русского языка из общения в Гагаузкой Автономии, учитывая, что исполком Гагаузии лишается права формировать народные собрания, влиять на формирование программ в области образования и полностью ликвидируется право Автономии влиять на высшие учебные заведения – там очень много есть замечаний – наша фракция воздержится от голосования.

Но мы готовы рассмотреть во втором чтении и поддержать данные законопроекты, если эти все фрагменты будут выражены в интересах Автономии.

Данный законопроект мы расцениваем как попытку демократов и либерал-демократов просто ввести население Гагаузии в заблуждение. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Igor Corman:

Domnul Diacov.

Domnul Dumitru Diacov:

Da. Am fost vizat.

Господин Гаризан,

Я очень внимательно слушал. То, что вы говорили про русский язык, про все остальное, не имеет никакого отношения к этому проекту.

Я очень сожалею, что представитель вашей фракции сидит в Комрате, организовывал вот это, так сказать, как бы манифестацию, чтоб вы не голосовали.

Я думаю, что гагаузы не будут счастливы что фракция Коммунистов и фракция господина Гимпу будут голосовать против. Вот. (*Rumoare în sală.*) Вот и все. Я вам желаю счастья и успехов. Да. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Igor Corman:

Dreptul a replică.

Domnul Ghimpu.

Domnul Mihai Ghimpu:

... replică.

Stimați colegi,

Noi avem aici, în Parlament, diferite grupări care vor să ... (*rumoare în sală*) nu, fracțiuni. Bine. OK. Fracțiuni care, pentru a manipula cu găgăuzii, sînt gata să taie cu foarfeca cîte o bucățică din acest pămînt.

Ca să nu ne învinuim unul pe altul, eu propun să amînăm acest proiect de lege. Să punem la referendum Legea ca atare cu privire la Găgăuzia. Să vedem ce spune majoritatea cetățenilor, moldovenilor. Și apoi o să vedem.

Dacă cetățenii sînt pentru ca găgăuzii să aibă stat în stat, procuratură, miliție, poliție și toate celelalte, atunci o să discutăm lucrurile acestea. Este o problemă vitală și este necesar poporul să-și spună părerea.

Mulțumesc.

Domnul Igor Corman:

Deci toți au luat act.

Domnule Vlah,

Nu ați fost vizat. (*Rumoare în sală.*) De procedură?

Domnul Vlah.

Domnul Petru Vah:

Регламент не предусматривает «воздержались»: вы или «за», или «против» должны быть, господа или товарищи коммунисты. (*Rumoare în sală.*) Поэтому, пожалуйста, или «за», или «против», «воздержались» нет в регламенте.

Спасибо. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Igor Corman:

Eu cred că este foarte clar: cine nu votează „pentru” este împotriva. (*Rumoare în sală.*) Toată lumea știe.

Supun votului aprobarea în primă lectură a proiectului cu nr.286. (*Rumoare în sală.*) Cine este pentru rog să voteze.

Rog, numărătorii, să anunțe rezultatele.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 0. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Igor Corman:

Numărătorii,

Rog rezultatele. (*Rumoare în sală.*)

Sîntem în procedura de vot. Vă rog să vă liniștiți. (*Rumoare în sală.*)

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.2 – 29.

În sectorul nr.3 au votat 7 persoane.

Dar s-a schimbat prezența în sală. Sînt mai mulți deputați acum în sală deja față de cît am anunțat data trecută. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Igor Corman:

Cine a apărut în sală? Eu nu am văzut nici o persoană.

Deci 65 de deputați erau în sală. 36 au votat „pentru”. Deci proiectul cu nr.286 este aprobat în primă lectură. (*Rumoare în sală.*)

Voturile, pe sectoare, stimați colegi, au fost făcute public, de la microfoane. (*Rumoare în sală.*)

Numărătorii,

Deci cum ați anunțat așa este corect? (*Rumoare în sală.*)

Proiectul este aprobat în primă lectură. (*Rumoare în sală.*)

Domnilor deputați,

Eu am să fac uz de dreptul de Președinte al ședinței și am să propun, după consultarea cu fracțiunile parlamentare, pentru ordinea de zi de astăzi, două proiecte. (*Rumoare în sală.*)

Stați un pic. De acum, ca să calmăm spiritele.

Domnule Mușuc,

Ce doriți dumneavoastră? (*Rumoare în sală.*)

Domnule Mușuc,

Vă rog.

Domnul Eduard Mușuc:

Domnule Președinte,

Noi am fost vizați. Deși noi nu l-am vizat pe domnul Vlah, domnul Vlah s-a referit la Frațiunea noastră. Și noi avem dreptul la replică.

Для господина Влаха. Вы говорите, что мы не можем воздержаться. Должны голосовать «за» и «против», чтобы мы определились, как мы голосовали.

Я вам говорю как мы голосовали: мы воздержались от голосования «против».

Domnul Igor Corman:

De procedură.

Domnul Ghimpu.

Domnul Mihai Ghimpu:

De procedură. Mersi.

Domnule Președinte,

Respectați Regulamentul, căci vă place să faceți tot timpul trimitere la Regulament.

Cine a votat „pentru”, cine „împotrivă”, se numără pe sectoare. Sectorul nr.1, „pro”, „contra”; sectorul nr.2, „pro”, „contra”; sectorul nr.3, „pro”, „contra”. Atunci, eu am să cred că majoritatea votului este.

Și vă rog să respectați Regulamentul. Și nu ați pus la vot, în genere, cine este împotrivă. Cum adică așa? (*Rumoare în sală.*)

Domnul Igor Corman:

Domnule Ghimpu,

Nu mă faceți să vă amintesc și dumneavoastră că ați fost un an de zile Președinte de Parlament și ar trebui să cunoașteți prevederile Regulamentului. (*Rumoare în sală.*)

Deci, în primă lectură, în general, este suficientă majoritatea deputaților prezenți în sală. (*Rumoare în sală.*) Dar, cunoscând sensibilitatea acestui proiect, eu am rugat numărătorii să anunțe. Și ei au anunțat.

În stenogramă este. Vă rog să vă apropiați de stenogramă și să vă documentați. Dacă nu, atacați la Curtea Constituțională, domnule Ghimpu. (*Rumoare în sală.*)

Deci eu propun introducerea în ordinea de zi a două proiecte, proiectul de Lege cu nr.296 pentru ratificarea Acordului de finanțe dintre Republica Moldova și Asociația Internațională pentru Dezvoltare în vederea realizării Proiectului de ameliorare a competitivității II (PAC II).

Și al doilea proiect este cu nr.297, pentru ratificarea Acordului de credit dintre Republica Moldova și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare în vederea realizării Proiectului de ameliorare a competitivității PAC II.

(*Rumoare în sală.*)

Păi, iată, să știe toată lumea ce se întâmplă atunci când avem de discutat aici, într-adevăr, proiecte serioase. (*Rumoare în sală.*)

E vorba de 45 de milioane, care trebuie să vină în țară. (*Rumoare în sală.*) Bani așteptați de toată lumea. (*Rumoare în sală.*)

Doamnă președinte Postoico,

Cu toată stima și respectul față de dumneavoastră, față de opoziție, dar dumneavoastră nu procedați corect. (*Rumoare în sală.*)

Doamna Postoico.

Doamna Maria Postoico:

Da. Vă mulțumesc, domnule Președinte.

Deci noi, în semn de protest, ieșim din sală. Asta e una.

Și al doilea moment. Vrem să menționăm că dumneavoastră ați falsificat astăzi votul. Iată ce ați făcut.

Domnul Igor Corman:

Dumneavoastră ați falsificat astăzi toate discuțiile pe care le-am avut astăzi în această sală și ați încununat opera prin ceea ce faceți acum.

Stimați colegi,

Eu am să iau o scurtă pauză, doar de 5 minute, și după asta decidem cum procedăm în continuare.

P A U Z Ă

*

* * *

D U P Ă P A U Z Ă

Domnul Igor Corman:

Vă rog să vă ocupați locurile, stimați colegi. (*Rumoare în sală.*)

O parte foarte zgomotoasă au părăsit sala. Poate de acum înainte vom lucra mai liniștit.

Numărătorii,

Vă rog, rezultatele numărării, ca să confirmăm prezența în sală.

Sectorul nr.2 și sectorul nr.3,

Vă rog să-mi spuneți câți deputați sînt. (*Rumoare în sală.*)

N u m ă r ă t o r i i:

– 29.

Sectorul nr.3 – 18.

Plus unu.

– 19.

Domnul Igor Corman:

Dacă sînt doar 48 de deputați atunci nu avem cvorumul.

(*Rumoare în sală.*)

În aceste condiții, stimați colegi, întrerupem ședința. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Serghei Sîrbu:

Au venit ... 49.

Domnul Igor Corman:

– 49.

Mai lipsesc doi deputați. (*Rumoare în sală.*)

Anunțați încă o dată, pentru stenogramă.

Anunțați încă o dată, pe sectoare, numărul exact. (*Rumoare în sală.*)

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.2 – 31.

(*Rumoare în sală.*)

Domnul Gheorghe Mocanu:

Nu vă pot număra. (*Rumoare în sală.*)

Sectorul nr.3. – 20.

Domnul Igor Corman:

În sfârșit, 51 de deputați sînt. Avem cvorum.

Deci, stimați colegi,

Supun votului propunerea de a introduce în ordinea de zi a proiectului cu nr.296, în primul rînd. Cine este pentru rog să voteze. Toți deputații sînt de acord.

Și proiectul cu nr.297. Cine este pentru.

Și acum, propun dezbaterilor aceste două proiecte.

Primul, cu **nr.296**, va fi prezentat de domnul Octavian Calmîc, viceministru al economiei.

Este vorba despre ratificarea Acordului de finanțare dintre Republica Moldova și Asociația Internațională pentru Dezvoltare în vederea realizării Proiectului de ameliorare a competitivității II.

Domnul Octavian Calmîc – viceministru al economiei:

Stimate domnule Președinte,

Stimați deputați,

La început, propun să examinăm în pachet ambele, pentru că ele sînt legate una de alta.

Deci e vorba de acordarea... (*Rumoare în sală.*)

Deci, stimați deputați,

Propunem spre examinare proiectul de Lege pentru ratificarea Acordului de credit dintre Republica Moldova și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare în vederea realizării Proiectului de ameliorare a competitivității.

Și al doilea proiect ține de ratificarea Acordului de finanțare dintre Republica Moldova și Asociația Internațională pentru Dezvoltare.

De fapt, este vorba de o extindere a unui program care a fost și a activat în 2007 – 2012 și a avut drept scop stimularea reformei regulatorii, dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii, accesul la finanțare, acordarea la 45 de milioane de dolari pentru susținerea mediului antreprenorial din Republica Moldova.

Majoritatea acestor resurse financiare vor fi acordate agenților economici din Republica Moldova la condiții preferențiale, credite acordate pe 25 și 30 de ani, la condiții extrem de avantajoase cu 0,25; 0,75 rata dobînzii anuală cu o vacanță sau o perioadă de grație de 5 ani de zile.

Sînt destul de atractive, aşteptate de către mediul de afaceri. De aceea rugăm suportul dumneavoastră în primă lectură și a doua lectură.

Vă mulțumesc.

Domnul Igor Corman:

Mulțumesc.

Întrebări?

Domnul Furdui.

Domnul Simion Furdui:

Da. Mulțumesc, domnule Președinte.

Domnule viceministru,

Spuneți-mi, vă rog, dumneavoastră, de la tribună, ați spus că jumătate din acești bani vor ajunge la micul business, business-ul de mijloc. Prima întrebare este: de ce numai jumătate?

Și pun și a doua întrebare, ca să nu, că-i în context, reiese una din alta.

Spuneți-mi, vă rog, dumneavoastră ați spus un procent foarte interesant – 0,25; 0,75.

Însă experiența tristă a Republicii Moldova ne dovedește că creditele preferențiale de 0,25; 0,75 ajung la finalitate cu aproximativ 8, zece la sută.

Spuneți-mi, vă rog, vor fi, în cazul de față aveți de gând să fondați unități de implementare, ca să evitați mărirea procentului la final, de a evita sistemul bancar care, pur și simplu, adaugă adaosul lor avînd garanțiile de stat?

Eu am în vedere unitatea de implementare a statului.

Domnul Octavian Calmîc:

Da. Vă mulțumesc mult.

Deci vă dau cifrele pe componente.

Componenta unu, reformă regulatorie – 6 milioane, 6,24 milioane dolari.

Dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii – 8 întreg, 8 milioane dolari.

Și accesul la finanțe, deci liniile de credit – 30 de milioane de dolari, care vor fi alocate pentru dezvoltarea mediului de afaceri.

În ceea ce ține de unități de implementare este un mic personal, de trei persoane, selectate de Banca Mondială, care țin de gestionarea acestui proiect.

Și, de fapt, a rămas echipa de la PAC I.

Toate resursele financiare sînt alocate prin sistemul bancar la o rată mai joasă decît rata comercială care există acum pe piață și se negociază între acei care iau creditele și acei care alocă.

Domnul Igor Corman:

Domnul Furdui.

Domnul Simion Furdui:

Eu v-aș ruga foarte mult să fiți un pic mai concret în descifrarea sumelor de bani care vor fi folosite la diferite destinații.

Dumneavoastră ați vorbit, așa, un pic la general, 6 milioane încolo, 6 milioane înoace.

Dar care-i problema? Noi avem experiență, am votat deja să facem o unitate de implementare la Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, ca banii aceștia să ajungă la business-ul mic și mijlociu, la rata de finanțare pe care o căpătați dumneavoastră.

De ce numaidecât noi trebuie să ne adaptăm la niște condiții destul de drastice pentru Republica Moldova?

8%, 10% tot e mult pentru micul business și business-ul mijlociu.

Eu vă rog să aveți în vedere la...

Eu o să insist cu acest amendament la lectura a doua.

Mulțumesc.

Domnul Octavian Calmîc:

Deci analizînd în retrospectivă PAC I, nu au fost credite alocate cu 8%.

Deci toate creditele au fost între 5 și 6% maximum în valută străină.

Domnul Igor Corman:

Următoarea întrebare – domnul Focșa.

Domnul Gheorghe Focșa:

Domnule ministru,

Spuneți-mi, vă rog, cum o să fie selectate băncile prin care vor fi alocate aceste credite?

Domnul Octavian Calmîc:

Deci băncile, de fapt, au fost selectate anterior din pachetul PAC I din 2007, conform criteriilor Băncii Mondiale, acei care alocă banii.

Deci Guvernul sau nici o instituție guvernamentală din Republica Moldova nu participă la selectare.

Noi doar sîntem notificați, acele bănci credibile selectate de Banca Mondială și care sînt sustenabile să facă astfel de operațiuni și nu sînt implicate în alte procese de insolvență, de exemplu, sau altceva. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Igor Corman:

Mulțumesc, domnule Calmîc.

Acestea au fost întrebările.

Și acum, îl voi ruga pe domnul Ghilețchi să prezinte raportul comisiei pentru prima lectură.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Stimați colegi,

Comisia politică externă și integrare europeană a examinat prezentul proiect de lege și constată următoarele, că acest Acord poate fi ratificat pentru binele țării și a cetățenilor ei.

Cu cinci voturi „pentru” și două „împotrivă” este propunerea ca acest acord să fie ratificat. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Igor Corman:

Nu sînt întrebări.

Domnule președinte...

Domnul Valeriu Ghilețchi:

A-a-a, domnul Munteanu vrea să precizeze. Noi, într-adevăr, nu am fost în stare să luăm o decizie finală, urmează să ia Parlamentul. Dar este dreptul plenului să decidă. Rezultatul votării a fost cel pe care l-am anunțat, cinci „pentru”, doi „împotrivă”. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Igor Corman:

Da. Domnule Munteanu,

Așa este. Aveți dreptate. S-a rectificat domnul Ghilețchi.

Mulțumesc, domnule Ghilețchi.

Stimați colegi,

Supun votului aprobarea în primă lectură a proiectul de Lege cu nr.296. Cine este pentru rog să voteze. Proiectul este aprobat în primă lectură.

Propunerea comisiei este și în lectura a doua. Dar eu propun, mai întîi, să examinăm proiectul al doilea în prima lectură. (*Rumoare în sală.*) Atunci, pe al doilea, domnule Ghilețchi, vă rog, pentru stenogramă. Raportul comisiei.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Stimați colegi,

Comisia politică externă și integrare europeană a examinat demersul la proiectul de Lege nr.297 privind ratificarea Acordului de credit pentru Republica Moldova și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare în vederea realizării Proiectului de ameliorare a competitivității PAC II și consideră că acest acord poate fi ratificat.

Decizia este următoarea: cinci voturi – „pentru”, două – „împotrivă”. Prin urmare, comisia nu a putut lua o decizie. Dar Parlamentul este în drept să se pronunțe pentru ratificarea acestui acord.

Domnul Igor Corman:

Mulțumesc, domnule Ghilețchi.

Nu sînt întrebări.

Supun votului aprobarea în primă lectură proiectul de Lege cu nr.297. Cine este pentru? Majoritatea voturilor, proiectul este aprobat.

Și acum, stimați colegi, în a doua lectură. (*Rumoare în sală.*)

În a doua lectură propun votului proiectul de Lege cu nr.296. (*Rumoare în sală.*) Nu sînt toți colegii? Iarăși au dispărut din sală? Vă rog frumos să-i rugați să revină toți la loc. Trebuie să votăm în lectura a doua. Bine. Atunci, îmi semnalati cînd putem vota în a doua lectură.

Acum, să dezbatem un alt proiect. (*Rumoare în sală.*) Păi, votăm în a doua lectură sau dezbatem alt proiect? (*Rumoare în sală.*)

Eu rog toți colegii să-și ocupe locurile, dacă nu, întrerup imediat ședința. (*Rumoare în sală.*) Toți deputații – la locurile lor îi rog. (*Rumoare în sală.*)

Domnilor deputați,

În acest moment, eu întrerup ședința și voi comunica adițional ora și ziua când vom continua această ședință.

Vă mulțumesc și vă doresc o seară bună în continuare.

Ședința s-a încheiat la ora 20.22.

*Stenograma a fost pregătită spre publicare
în Direcția generală documentare parlamentară
a Secretariatului Parlamentului.*